

ДУМИ МНОГО
ДУМА Е ЕДНА

70ст.

DUMA®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

СЪБОТА-НЕДЕЛЯ 30-31 ЯНУАРИ 2010 ГОДИНА 19 БРОЙ 24 (5530)

www.duma.bg

Леда Милева
става на 90.
Честито!

Стр. 22

БСП уличи
Нона
Караджова
в лъжа

Стр. 3

Димитровград
е българският
строеж
на ХХ век

Стр. 4

Съботно-неделно
приложение

ПЕГАС
&
Неделник

Велики жени
управляват
света

Стр. 14

НЯКОЛКО
ДУМИ

От ярето до
банкнотите

Auga ПАНИКЯН

“Ще преведа на достъпен език: около 1 милиметър дупчица прави - вместо стариите операции, където просто като ярета ги режеха по средата...”, обясни премиерът работата на ангиограф. Един премиер не е длъжен да разбира и от медицина и едва ли някой би му се сърдил за това. Проблемът не е в това, а в краткосрочната (или късата) политическа памет. Но да я освежим: Високотехнологичната медицинска апаратура в българските болници не започва да се купува от 27 юли 2009 г. насам.

Само през последните 2 години (преди 27 юли м.г.) здравното министерство закупи близо 350 напълно оборудвани линейки за всички центрове и филиали на “Бърза помощ” в страната. За това са дадени над 15 млн. лева. Отделно са повишени заплатите на заетите в “Бърза помощ”, като общо за последните няколко години увеличението е около 45%. Ако с всичко това не бе “подплатена” реформата в спешната помощ, докъде щяха да стигнат толкова спряганиите 30 млн. лв.? А, да не забравяме: и въпросните 1.1 млн. лв. за ангиографа, чието действие бе обяснено на достъпен език, са дадени от предишното правителство.

И ако ще си броим кой какво дал, по-добре е отсега да кажем, че поне още половин година управниците ни ще прерязват ленти на болници и модерна медицинска апаратура, за която са платили предшествениците им.

Акцизът вдигна контрабандата

Проблемът с нелегалния внос на цигари ще е голям и през 2010 г., призна митническият директор Ваньо Танов

Шайсет процента от произведените в България цигари се изнасят законно за чужбина, но голяма част от тях се връщат в страната ни незаконно, каза директорът на митниците Ваньо Танов по време на семинар, организиран от Европейската служба за борба с измамите ОЛАФ и клуб “Журналисти срещу ко-

рупцията”. Проблемът ще е голям и през 2010 г., посочи той. След като България вдигна акциза на цигарите, се получил голям “натиск”, защото в съседните страни налогът не е повишаван. Така прехвърлянето на цигари, дори с платен акциз, също е част от него, коментира Танов. За това спомага и отпа-

дането на визите за македонски и сръбски граждани. През 2009 г. иззетите цигари от митниците надхвърлят 74 милиона къса.

През 2007 г. ОЛАФ отчита, че 43 процента от заловените контрабандни цигари са фалшиви, каза Волфганг Хетцер, съветник в ОЛАФ. Основната цел на вътрешните раз-

следвания за контрабанда на цигари (16% през 2007 г.) са били дела, свързани с Белгия, България, Италия, Германия и Румъния. Годишните загуби от митнически приходи възлизат на 13 на сто. Международната контрабанда на цигари оказва голямо влияние върху приходите в националните бюджети, изтъква експертът.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Студ на работното място...

4
6
Просветни
рокади по
никое време

Парма купува
Валери Божинов
за 5 години

Стр. 39

Е4Е-13980 NSSI

□ България

Пращаме още 70 военни в Афганистан до края на годината

България е поеala ангажимент да изпрати още 70 военници в Афганистан до края на годината за участие в международната мисия срещу талибаните. Това събди външният министър Николай Младенов пред Дойче веле. Той бе гост на форум в Лондон за ситуацията в Афганистан.

В момента в международната мисия участват близо 500 български военни, разпределени в Кабул и Кандахар. В Херат работят български медици.

Според външния министър е нужно България да увеличи контингента си, "зашто нуждите на международната операция по стабилизиране на Афганистан изискват не само САЩ да вдигнат участието си с 30 хил.

военни, но и останалите страни да дадат принос според собствените си възможности". По думите му България ще се включи и в Европейската полицейска мисия, за да подпомага обучението на афганистанската полиция. Планира се засилване на участието на страната в натовската умиротворителна мисия.

Критично остава състоянието на един от ранените българи в Кандахар, съобщиха от военноминистерството. Младши сержант Александър Александров и ефрейтор Иордан Петков са в клиниката по реанимация на американската военна болница в Ландцул, Германия. Редник Явор Иванов, който е с фрактура на левия крак, е настанен в клиниката по травматология. В четвъртък е претърпял операция.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

С празнично шествие кюстенделската общественост отбележа 132-годишнината от освобождението на Кюстендил от турско робство. Шествието тръгна от централния площад "Велбъжд" и завърши пред паметника на легендарния Дядо Ильо войвода

Гръцкият посланик бойкотира Найденов

Кабинетът умува до сряда дали да съди съседите заради границата блокада

Изненадващо пътуване провали среща между посланика на Гърция у нас и земеделският министър Мирослав Найденов. Двамата трябва да разговарят вчера за блокадата на българо-гръцката граница. Посланикът обаче се оправдал с изненада в последния момент ангажимент и срещата била отменена. Найденов успял да разговаря по телефона с областния управител на град Серес. И той обаче не му дал никакви уверения, че скоро ще може безпроблемно да се минава границата.

Найденов съобщи, че до идната сряда правителството трябва да реши дали ще търси обезщетения от Гърция по съдебен път. В първите дни на блокадата Бойко Борисов обяви, че България

внася иск срещу съседите за причинените финансови загуби на българските превозвачи и търговци. Ден по-късно Борисов се отметил и предпогодете да моли протестиращите да се споразумят с тяхното правителство.

Границните пунктове с Гърция бяха отворени по едно и също време вчера за първи път от седмица. Движенето през всички ГКПП-та бе нормално в светлата част на деня. Никой обаче нямаше информация докога ще са отворени и какви ще са бъдещите действия на протестиращите. Не се ангажираше с прогнози, нещата са непредвидими, не бе оптимист комисар Тодор Георгиев от Регионалната гранична служба в Смолян.

България все още очаква решение на Брюксел по темата. ЕК предупреди Гърция, че може да я санкционира заради това, че препятства свободното движение на хора и стоки в Европейския съюз.

Издателите поставят условия на Столичната община

Всички издатели на вестници и списания да получат гаранции, че ще имат равни и справедливи условия за разпространение в София. Това поисква Съюзът на издателите в България в открито писмо до Столичната община. Апельт е във връзка с решението да се подменят будките и сергиите за продажба на вестници и списания в столицата. Новите съоръжения според общината ще са по-красиви, модерни и удобни. При тясненията на част от издателствата обаче са, че може да се застраши свободната конкуренция на пазара или че определени разпространители могат да бъдат пренебрегнати. Управителният съвет на Съюза на издателите подкрепя намерението на общината да се естетизира градската

среда, но поставя някои условия, пише в писмото. Издателите настояват за гаранции, че досегашните разпространители ще получат достъп до експлоатацията на новите модерни обекти при прозрачни и справедливи условия. Всеки разпространител да гарантира, че на бъдещите обекти ще предлага всички печатни произведения при прозрачни и справедливи условия, искат още от СИБ.

Съюзът на издателите в България обединява 25 издателства, които произвеждат над 100 заглавия. Нашите членове са жизнено заинтересовани да не се допускат пазарни изкривявания, които да доведат до затрудняване на достъпа на читателите до което и да е заглавие, се казва в писмото.

Баретата на свобода, прокурори протестирам

Златомир Иванов-Баретата е тежко болен и затова ще трябва да се лекува у дома. Това реши миналата вечер след 3-часово закрито заседание Софийският градски съд. Мирката за неотклонение на Иванов бе променена в "домашен арест", защото обвиняемият имал проблеми с никочополовата система. Решението на съда изненада както прокуратурата, така и вътрешния министър Цветан Цветанов. Баретата излезе на свобода само няколко часа, след като съдът пусна под гаранция и един от тарторите на групата "Наглите" Антон Петров-Хамстер. Шефът на МВР изрази загриженост, че когато са на свобода, тези опасни престъпници може да станат обект на покушение, а на правосъдието те били нужни живи. Още миналата седмица Баретата поиска да бъде пуснат от ареста и представи експертиза от ВМА, че има "стеснение на долните никочини пътища" и трябва да бъде спешно опериран. Съдът реши да уважи здравните проблеми на Златомир Иванов.

В последния час

Турция поиска от Борисов подкрепа за ЕС

България, откакто е член на ЕС, винаги ни е подкрепяла в преговорния процес на Турция с Брюксел. С тези думи турският премиер Реджеп Ердоган посрещна българския си колега Бойко Борисов на срещата им в Анкара. Двамата си говорили за това как двете съседни държави трябва да продължават да укрепват отношенията си. Анкара и София имат едно и също мнение по въпроса за разнообразяването на източниците на природния газ, който ще премине през двете държави, каза още Ердоган. По думите му голям принос за отношенията между двете страни имат и турците, които живеят в България. Според него посещението на Борисов в Турция поставяло ново начало в развитието на турско-българските отношения. Преди това Борисов имаше среща с президента Абдулах Гюл. Страната ни ще подкрепи кандидатурата на Турция за членство в ЕС при изпълнение на всички критерии, обеща Борисов.

Кучета избилят елени в Софийския зоопарк

Жесток инцидент с 13 животни в столичния зоопарк бе крит близо седмица от ръководството на градината. Миналия петък глутница кучета е нападнала и убила осем муфлона, четири лопата и сърна. За случая потвърди вчера директорът на зоопарка д-р Иван Иванов. Животните са били открыти мъртви към 7,30 ч. в събота, а се предполага, че кучетата са нахлули в парка през нощта.

Бездомните песове прескочили оградата и влезли в клет-

ките на елените. Клетките ни са обезопасени, но не откъм посетители. Фирмата за охрана явно

не си е вършила работата като хората, коментира д-р Иванов. По думите му имало е много шум, крясъци на животните и лаене.

Работниците, които е трябвало да охраняват клетките, са глобени, а зоопаркът ще търси обезщетение, равно на стойността на животните. Вече е оградено допълнително мястото, откъдето са влезли хищните кучета, а на охранителите са раздадени газови пистолети, добави директорът.

Гимназия във Варна осъмна под Вода

Професионалната гимназия по туризъм във Варна осъмна вчера наводнена. Подпочвени води в комбинация с топящия се сняг залели приземния етаж на сградата. На места водата достига до половин метър. Влагата се е пропила в стените, мазилката е напукана. Приземните помещения са напълно неизползвани. Залети са близо 1000 квадратни метра.

Директорът на училището, в което учат 800 деца, многократно е търсил помощ от институциите във Варна. За момента обаче проблемът се решава само временно.

Подпочвените води в района още от построяването на сградата се изпомпват и се отвеждат със система от шахти и канали. От 10 години обаче приземният етаж се стопаниства от частна фирма.

Гласуваме със софтуера на Иван Костов и с хардуера на ГЕРБ

Депутатът от Коалиция за България Димчо Михалевски за новата система за гласуване в Народното събрание

Сергей Станишев:

Може ли да се управлява с лъжа?

Когато дрънкаш „шменти-капели“ за страната си в чужбина, трябва да осъзнаваш последиците, смята лидерът на БСП

Мила ХРИСТОВА

Може ли да се управлява държавата чрез лъжа и чрез явно манипулиране на обществото? Това попита от парламентарната трибуна лидерът на Коалиция за България Сергей Станишев. Изявленето от името на групата бе по повод обвиненията на управляващите, че предишното правителство е укрило кореспонденции с Европейската комисия.

Списъкът с виновниците в администрацията за укриване на информация и за загубите на евросредства да започне с Нона Караджова, поиска Станишев. Той изтъкна, че още на 8 януари в правителството е постигло писмо от генералния директор от ГД „Регионално развитие“ на ЕК Дирк Анер, в което се посочват редица слабости на българската администрация по усвояване на средствата от ЕС в момента и се обясняват проблеми, които могат да доведат до спиране на средствата от ЕС. ДУМА припомни, че и до момента няма официално съобщение на правителството за наличието на такова, потвърдения дойдоха

едва след публикации в медиите.

Правителството постоянно се хваля с маистра „Тракия“ и завода за боклука, но и за двета важни проекта и досега не са подадени задължителните апликационни форми пред ЕК, заяви Станишев и изтъкна, че този факт е отбелзан изрично в писмото на Анер.

За пореден път бездействието и некомпетентността на кабинета се прави опит да бъдат замазани с версията за саботаж, скрити писма в тайници и чекмеджета - тези обвинения са абсолютно неверни и лъжливи, подчертава председателят на ПГКБ. Станишев показва пред депутатите кореспонденция между Райка Ончева от дирекция „Одит на средствата от Европейския съюз“ и министър Нона Караджова. Едно от писмата е от 29 юли 2009 г., в което Ончева уведомява Караджова за писмо от ЕК с молба за актуална информация за осъществените процедури по пряко договаряне на проекти по ИСПА. На 11 август 2009 г. следва отговор на Караджова със съответната справка. Кой лъже сега, попита Станишев. Той добави, че вече шест месеца от началото на управлението Борисов прави само това,

което може - списъци, проверки, заплахи.

Този начин на полицайско и пиар управление не помага на хората, които остават без работа, нито на администрацията да си върши работата - всичко е застинало в администрацията, не смеят едно решение да вземат, посочи експремиерът.

Станишев цитира изказване на премиера пред фондация „Конрад Аденауер“, че БСП и Тройната коалиция са подвели европейските партньори, че България е готова да стане член на ЕС. Станишев изрази изумлението си от подобно поведение зад граница. Лидерът на левицата коментира, че когато непрекъснато дрънкаш „шменти-капели“ за страната си в чужбина, лепиш етикет на всички българи, че са корумпирани. Когато казваш, че всеки ден видим трупове от поляните - все едно в България се водят мафиотски войни, нямаш право да не мислиш за последствията от думите си, бе категоричен Станишев.

Кореспонденцията с ЕС е повече от ясна, стига да имаш възможност да я разбереш и капацитетът да предприемеш съответните действия, обобщи лидерът на БСП.

Събрани са 215 000 лв. дарения за Хаити

До 29 януари постъпили дарения с SMS за подпомагане на пострадалите от земетресението в Хаити са около 115 000 лв. Сумата в подкрепа на хуманитарната операция на Черния кръст по банков път надхвърли 100 000 лв., съобщиха от Българския червен кръст.

Сред значимите дарители са „Актив БГ“ АД, Висш адвокатски съвет, Троянски манастир, ЕТ „Ренесанс“, „Водоснабдяване и канализация“ и др., отчетоха червенокръстци.

За дарения по апела на БЧК от 14 януари: на единен кратък номер 1255 на всички мобилни оператори; он-лайн дарения на интернет страницата на БЧК www.redcross.bg; дарения на средства по банков сметка: УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД - IBAN: BG 64 UNCR 7630 1078 6609 13; BIC: UNCRBGSF; БЪЛГАРСКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ (за пострадалите от земетресението в Хаити).

Депутатите гласуват с пръстов отпечатък

Милена НИКОЛОВА

От вчера в Народното събрание се гласува с пръстови отпечатъци. В началото на парламентарния ден Цецка Цачева даде указания на депутатите как да използват системата. Сред затрудненията с реда на операциите по пулта беше и депутатът от Коалиция за България Любен Корнезов, на когото Цачева веднага прати квестор на помощ. Не може да гласуваме с пръст, да мием ръцете, преди да натиснем бутона, реплика той и допълни, че новата система е доста затрудняваща и препятства спокойното гласуване. Той нарече полицейщина случващото се, което няма да се отрази на качеството на законите.

За да се регистрират за присъствие в пленарната зала, депутатите поставят пръст върху сензор. Проблемът възниква, когато се гласува с пръст, от който не са взети отпечатъци, защото не е разпознаваем.

Българският парламент не е в състояние да произведе нищо

сериозно, заяви по повод новата система Димчо Михалевски и уточни, че тази мярка на дисциплиниране не решава проблема за слабото законодателство. Ние сме се превърнали в голяма кошара, в която едни хора натискат копчета, допълни депутатът. По думите му е въпрос на време да започне проверка и на мозъчните характеристики и да се проверява дали депутатите са си измели ръцете, дали са си изрязали ноктите и са се подстрigали.

Единствено доволен беше Цачева, която обяви на пресконференция, че е довлетворена. Успяхме да изпълним обещаното, че в парламента на България нещата ще се случват по по-различен начин, декларира тя.

Да те преброяват всяка сутрин, да минаваш през преграда като някакво животно, което го карат да го стрижат, след това да седнеш на мястото си и всеки ден да се сещаш, че ти взимат пръстови отпечатъци, смятам, че и на вас няма да ви е приятно. Това беше категорично мнение на Рамадан Атала от ДПС.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Цял ден вчера се налагаше общински екипи да разчистват наваления сняг в центъра на столицата

Гюнтер Ферхойген: България и Румъния не са най-корумпирани в ЕС

администрация и че в тях властва престъпността, твърди Ферхойген в интервю, което ще бъде излъчено днес по германската телевизия „Феникс“.

Ако ме попитате коя е най-корумпираната страна в Европейския съюз, няма да помисля най-напред за България и Румъния, споделя Ферхойген. Нито ще помисля на

първо място за България и Румъния, ако ме попитат в коя страна организираната престъпност има най-голямо влияние в политиката на правителството, добавя той. Оставям на всеки да избере страните, за които си мисля. За една от тях лесно може да се доссетите, заяви Ферхойген в интервюто за германската телевизия.

Бившият заместник-председател на Европейската комисия Гюнтер Ферхойген смята, че България и Румъния не са най-корумпирани в ЕС, съобщава испанският в. „А Бе Се“.

Мисля, че е несправедливо тези страни да бъдат обвинявани, че са корумпирани, че имат недействаща

РЗС не си дават стаята в парламента

От РЗС са депозирани до председателя на Народното събрание Цецка Цачева отворено писмо, в което обясняват, че няма да освободят стаята, която ползват в парламента.

Писмото е в отговор на решение на председателския съвет, според което разпадналата се парламентарна група

трябва да освободи заеманото помещение до 1 февруари, посочиха от РЗС. Според депутатите от партията правомощията съвет да взема решения извън кръга на правомощията си, смятат от партията. Те смятат, че ръководството е задължено да осигури необходимите условия за дейността на Народното събрание. Цити-

раното решение е в противоречие с правилника на парламента и е недопустимо председателският съвет да взема решения извън кръга на правомощията си, смятат от партията. Те смятат, че ръководството е задължено да осигури необходимите условия за дейността на деветимата независими депутати.

□ България

Стотици на протест срещу храните-мутанти

Митинг-шествие в неделя ще призове България да стане зона, свободна от ГМО

Протестно шествие и митинг срещу закона за генетично модифицираните организми ще блокират центъра на София утре. Неправителствени организации призовават гражданите, които не искат в България да се произвеждат хранни-мутанти, да се съберат от 12 ч. в градинката пред Народната библиотека.

Правим този протест, защото не сме сигурни какъв ще е изходът на преговорите с правителството, заяви Димитър Кацов от инициативния комитет "За

България - свободна от ГМО". Преди два дни на съвместно заседание на парламентарните комисии по земеделие и околната среда стана ясно, че те се отмятат от обещанието си да запазят в закона за ГМО 30-километровия буфер около зоните по НАТУРА, обясни Кацов. Зам.-министърът на екология Евдокия Манева още на 13 януари заяви, че ще запазят текста в чл. 80, който включва този 30-километров буфер. Сега обаче казаха, че ще запазят само забраната за освобождаване на ГМО в НАТУРА, допълни той. Протестиращите недоволстват и срещу това, че отпада възможността парламентът да контролира разрешителните за освобождаване на ГМО в околната среда.

Протестът е иницииран от Коалиция "За да остане природа в България" и

неформалната организация на родители, сформирана в интернет, "За България - свободна от ГМО".

Още при първото четене на промените Коалиция за България се обяви срещу проекта и призова за публична дискусия, която да включва всички заинтересованни страни.

Първото шествие срещу ГМО бе на 13 януари. Тогава протестиращите получиха редица уверения от зам.-министър Евдокия Манева, които обаче все още не се реализират. В утрешното шествие се очаква да се включат стотици граждани и представители на групите, които в последния месец водят кампания да не се приемат предложенията на ГЕРБ и "Атака" за промените в закона. Очаква се в близките дни да започне второто четене в парламента.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

29 януари 2010 г. София, България, Европейски съюз

Димитровград е българският строеж на XX век

Българското строително-архитектурно събитие на XX век е Димитровград. То събра 60,69 на сто от гласовете на зрителите на БНТ 1. На второ място със 7,98 процента е АЕЦ "Козлодуй", на трето място се нареди СУ "Св. Климент Охридски". Предложението за строеж на миналото столетие коментираха журналист Иво Беров, арх. Лозан Лозанов, инж. Манъо Манев, арх. Дамян Томалевски, арх. Христо Генчев-младши и кметицата на Смолян Дора Янкова.

След първите три строителни събития на миналия век останаха мавзолеят на Георги Димитров с 5,06% от гласовете, храм-паметникът "Св. Александър Невски" - 4,65%, Рилският водопровод, НДК, виадуктите на автомагистрала "Хемус", яз. "Кърджали" и Дунав мост.

Сигурно жителите на Димитровград са помогнали и независимо че тогава градообразуващата идея е била стопанството, нов поминък, град на гола поляна, мисля, че това действително е градеж, свързан със съдбите на много хора и не случайно се получиха толкова много гласове, коментира Дора Янкова.

Според Иво Беров тези класации са част от бъдещо обсъждане кои сме сме, какви са ни критериите и ценностите. Нямам думи - то нито е градеж, нито е строеж, хубаво е, че хората обичат града си и гласуват за него, но това ли е строежът на България, попита Беров.

Поздравления за тези, които са гласували за Димитровград, защото това е игра. Поздравление и за играта, тя носи нещо много хубаво на хората - да научат повече неща и да се върнат в миналото, е мнението на арх. Дамян Томалевски.

Коментар на стр. 11

Първан Дангов чака позиция от комисията „Червеняков“

Николая ИВАНОВА

Независимият общински съветник в Дупница Първан Дангов очаква решение на Комисията за защита на правата на членовете и симпатизантите на БСП и други граждани срещу политическо преследване. Молбата си до Младен Червеняков той е подал още на 11 декември 2009 г.

Бившият кмет алармира, че със зададените срещу него 18 дела за обида, три от които са от негови съпартийци, са нарушени правата му като член на БСП. По този начин, смята

Дангов, върху него се упражнява политическа разправа, уронваща престижа и авторитета на партията. Молбата на Дангов е придружена от копия на тъжбите, заведени в Дупнишкия районен съд от общински съветници.

ДУМА припомня, че преди повече от два месеца членовете на ГС на БСП в Дупница свалиха политическото доверие от Първан Дангов и го изключиха от групата на червените съветници в ОбС. Дангов обжалва решението пред общинската контролна комисия на партията, която още не се е произнесла.

120 дела за злоупотреби с европари

От края на 2009 г. се водят над 120 досъдебни производства за злоупотреби с евросредства, съобщи зам.градският прокурор и ръководител на спецзвено в Софийската прокуратура Божидар Джамбазов. За прокуратурата темата за европарите винаги е била "гореща", но значително нарасна броят на преписките и делата при нас, увери магистратът. Джамбазов подчертава, че разследванията все по-вече се приближават към днешна дата, като най-отдалеченият период е 2004-2006 г. През миналата година прокуратурата е получила огромен брой сигнали от държавен фонд "Земеделие" за т. нар. схеми за единно плащане на площи.

Основните злоупотреби по предприсъединителните програми включват използване на документи с невярно съдържание и фалшиви оферти, с които се завишават цени.

Педофилиите били образовани и заможни мъже

От заможни мъже с добро образование и висок социален статус е групата педофили, разбита в средата на януари. Вчера Софийският градски съд ги оставил в ареста. При акцията на МВР бяха задържани шестима, сред които Георги Л. и Филип А., известни в мрежата с прякорите Герганата и Кристина.

Дамата си създавали женски профили в сайтове за запознанства и търсели контакт с момчета по 12-15 години. Представлявали им снимки на жени, след което продължавали разговорите си в skype. Организирали и срещи с децата, като за целта педофилиите наели луксозна вила в кв. "Малинова долина" и лъскав апартамент в центъра на София.

На малките момчета давали алкохол и упийващи вещества, а накрая се стигало доекс между мъжете и децата. После децата били шантажирани и изнудвани, защото оргите се заснимали с видеокамера.

www.duma.bg

кратки

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

С общоградско поклонение във Велико Търново бе отбелязана 156-ата годишнина от рождениято на видния български революционер, държавник и политик Стефан Стамболов

Автобус премаза жена на спирка

Жена загина вчера при пътен инцидент в Пловдив. Около 13 ч. на автобусна спирка пред автогара "Север" автобус, управляем от Г.Р.(39), при движение на заден ход бълснал жената, която починала на място.

Бивш военен въртял канал за цигари

Канал за нелегален внос и разпространение на турска цигари, който държи бивш военен, разбиха митничарите в Русе. При проверка на нелегален склад са иззети над 2600 кутии цигари. Всички са "Duty free" и с предупредителни надписи върху кутията на английски. Сред откритите цигари били 810 кутии "Ева Слимс", 1500 "Мерелин" и 290 "Ракел". Контрабандата е открита в автомобила и гаража на 40-годишен пенсиониран военен. Той обикаля с колата си града и предлагал нелегалните цигари на заведения и частни лица.

Разбиха схема за източване на карти

Организирана престъпна група, участвала в международна схема за източване на банкови карти, е неутрализирана от ГДБОП. Задържани са три лица, открити са фалшиви карти на VISA и MASTERCARD, компютърни конфигурации с номера на банкови карти, пластики и техническо оборудване. Специалистите работили по сигнал, че на аерогара София е пристигнал пакет на куриерска фирма, съдържащ банкови карти. Пратката идва от Пакистан, а нейни получатели са столичани. В момент на получаване на колета е задържан П.П.(65), който имал двама съучастници - младежи на 24 и на 17 години, също задържани. В пратката имало 12 фалшиви карти на VISA и MASTERCARD с имена на български граждани.

МИХАИЛ МИКОВ:

Гледате на пациентите като на крачещи банкноти

С тайнствени хеликоптери ще извозват нуждаещи се болни и родилки

Аида ПАНИКЯН

“Гледате на пациентите като на ходещи банкноти, като бройки... С танкове и с война техника ще трябва да превозват болните по разбитите пътища във Видинско...” Това каза вчера в парламента Михаил Миков от Коалиция за България. Във Видин има 24 незаети лекарски практики, закрита е една болница и с репресивните критерии, които залагате, много тежко ще издържи и болницата в Белоградчик, допълни депутатът.

Министърът на здравеопазването д-р Божидар Нанев контрира Миков с думите, че тази болница не е приемала пациенти и не е извършвала дейност. “Допълваме със спешни кабинети. Какво повече искате за хора, които ги няма, като брой население това, което е осигурено, е напълно достатъчно, какво искате да направим - болница в дома на всеки”, разгроши се здравният министър. По думите му вече имало специалисти от Видин, подали молби да работят в медицинския център в Кула, а общо от областта 28 лекари са подали молби за работа в спешните центрове.

Според изчисленията на Миков оба-

че лекарите на гражданско договори, които ще получават по 100 лв. за 12-часово дежурство в новите спешни кабинети, всъщност ще вземат повече пари от медиците в „Бърза помощ”.

“Ако искате, и хеликоптери ще има, и самолети - и това е подготвено, но още е рано да го кажа”, отсече здравният министър. Все пак от МЗ уточниха, че става дума за 4 хеликоптера на МО, които ще се ползват при спешни случаи, когато линейка не може да се отзове.

По-късно Нанев разясни, че всъщност към момента няма никаква готовност за ползването на летателна техника, нито са правени разчети колко би струвало това. Със сигурност обаче един курс на хеликоптер до труднодостъпен район би излязъл многократно по-скъпо от месечния бюджет на цялата закрита болница. Той посочи, че към момента има само споразумение между министерствата на здравеопазването, вътрешните работи и отбраната.

Агенцията по медицински одит ще засили работата си, ще работи съвместно с НЗОК и НАП. Това стана ясно след провелата в парламента кръгла маса по проблемите на болничното преструктурiranе.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

След парламентарния контрол министър Нанев отиде в зала “Изток”, за да дискутира болничната реформа със здравни шефове, представители на финансово ведомство и депутати

Парламентът не прие идея на сините за ново намаление на вноски

Парламентът отхвърли предложение на Синята коалиция за намаляване на осигурителната вноска с 5% и намаляване на времето за осигуряване за бременност от 12 на 6 месеца. Това стана при приемане на първо четене на промени в Кодекса за социално осигуряване. Зам.-министрър Христина Митрева обясни, че срокът за задължително осигуряване за бременност е приет през миналата година, защото са зачестили случаите на злоупотреби. Тя допълни, че за 2009 г. в НОИ са постъпили само 17 оплаквания срещу промяната. Емилия Масларова посочи, че намаляването на осигурителните вноски с 5% би натоварило бюджета с близо 1 млрд. лв. От ДПС също обявиха, че намаляването е неприемливо.

Ако продължи намалението на социалните осигуровки, може би няма да има

намаление на ДДС, защото пенсионната система няма да издържи, коментира и Георги Прохаски, председател на Центъра за икономическо развитие. Намаляването на осигурителната тежест няма да позволи пенсийте да са в рамките на 60-70% от дохода от заплата, а най-много 50%, посочи той. Според Мартин Димитров и Синята коалиция през 2010 г. е по-добре да се намалят осигурителните вноски, отколкото да се пипа ДДС, от който държавата ще загуби много.

Дянков налага вулгаристичен подход в здравната реформа

Веселка ВЕНКОВА

Вулгаристичен и наложен от финансия министър Симеон Дянков е подходът на управляващите към здравната реформа у нас. Това заяви на дискусията “Здравната реформа - отражението й върху здравеопазването в Пловдивска област” бившият здравен министър д-р Евгений Желев. Депутатът смята, че промените са събрани и непремислени, макар да не отрече необходимостта от реформа в сектора. Тя обаче трябва да се извърши върху три принципа: достъпност, достъпност и качество, и да не води до ликвидиране на здравната система, смята Желев.

Ексминистърът заяви, че не се е заел с реформиране на здравеопазването не заради изборите, а защото системата не е била готова да “плати” социалната цена. Като “опасно заиграване със здравето на хората” определи случващото се д-р Емил Райнов, председател на съвета по здравеопазване на НС на БСП. Той бе категоричен, че здравната карта на България отдавна е готова и отлежава някъде неизползвана. Райнов съобщи, че заради фиска парите за здравеопазване са с половин милиард лева по-малко. Убеден съм, че реформата трябва да започне след широка обществена дискусия, заключи д-р Емил Райнов.

Депутат дарява ценен албум на музеи

10 тома от луксозното издание “Руски паметници от Освободителната война” дарява депутатът Захари Георгиев на пловдивски музеи, църковни и културни институти.

Книгата ще представи в Пловдив проф. Андрей Пантелей. Своебразната презентация на албума ще е днес от 10 ч. в Музея на Възраж-

дането в Старинен Пловдив. Уникалното издание е събрало оригинални снимки на 365 руски паметници по българските земи от края на ХХ век.

Текстът е на български и руски език. Книгата съдържа множество архивни фотографии и гравюри, които показват паметниците през различни исторически периоди след Освобождението.

Увеличават се социално слабите в Добричко

Дана РУСЕВА

1 078 113 лв. са изразходвани през 2009 г. за помощи в Добричка област, сочи бюлетинът на Регионалната дирекция по социално подпомагане. Местната дирекция е регистрирала 1960 нуждаещи се.

Най-голям брой социално слаби са регистрирани през декември - 1209, с 181 повече в сравнение с декември 2008 г. Изразходваната сума за подпомагане през този месец е над 103 000 лв.

За последните четири години

тройно намалява броят на социално регистрираните и средствата, с които държавата ги подпомага. Ако през 2006 г. те са били над 5300, то през 2009 г. намаляват до около 1900. Сумата е паднала с 1,7 млн. лв.

2104 са децата, получили помощи от регионалната дирекция през изтеклата година. 15% от помощите са насочени към лица с увреждания. Самотниците са една трета от хората, очакващи помощ от държавата. В националната програма “От социални помощи към осигуряване на застост” са включени 1664 лица.

Медици тръгват за Финландия

Лекари и медицински сестри от Варна, Бургас и Пловдив ще получат възможност да работят във Финландия, съобщи вчера началникът на Регионалната служба по заетостта във Варна Пламен Начков. От 15 до 17 февруари специалисти от скандинавската страна ще направят интервюта с кандидатите, после ще бъде сформирана обща група за изучаване на финландски език. Безработицата във Варненска област нараства, на борсата вече се записват висококвалифицирани кадри - компютърни специалисти, главни счетоводители, каза Начков.

11 „кухни спасение”

Сдружение “Да запазим децата” и КНСБ и тази година разкриват обществени трапезарии в 11 населени места с финансиране от МТСП. Инициативата на президента на КНСБ Желязко Христов за “кухни спасение” се реализира вече над 10 г. Тази година социалните трапезарии ще действат 40 работни дни до края на февруари. В делничните дни на двата най-студени зимни месеци 221 крайно нуждаещи се лица ще получават топъл обяд - супа, основно ястие и хляб.

Общинският съвет утвърди проект за приходите и разходите на община Балчик за 2010 г.

Общинският съвет в Балчик прие отчета на местната администрация за бюджета за изминалата година и утвърди предложения проект за приходите и разходите на община за 2010 година.

Съгласно отчета, касовото изпълнение на бюджета за 2009 година е 19 416 049 лева, а сборният бюджет за настоящата година е 21 739 810 лева. Успоредно с това съветниците приеха и Програма за развитие на туризма през 12-те месеци на годината, която е финансово подсигурена със 720 000 лева. В нея са заложени пари за изработването на рекламен филм, участие в туристически изложения и справочники, реклама в интернет, озеленяване и други дейности.

Капиталовата програма на община Балчик обхваща ремонт на спортни съоръжения и детски площадки в Балчик и населените места, ремонт на четвъртокласната пътна мрежа, изграждане на автоспирки по селата, закупуване на техника за специфични общински дейности, както и нов рентгенов апарат за местната болница.

Близо 700 000 лева са парите, които бяха гласувани за културни дейности през 2010 година, а разходите за развитие на спорта са близо 2,8 милиона лева.

В проекта за бюджет, който съветниците подкрепиха, са заложени 10% резерв за всички разходи, които ще бъдат направени през годината.

Днес кметът Николай Ангелов информира общинските съветници, че в скоро време ще предложи да бъде използван за цялостно асфалтиране на жп “Балик” и главните улици в града. В момента се изготвят количествено-стойностни сметки всяка една от отсечките, които ще се ремонтират, допълни той.

18 от присъстващите съветници подкрепиха изпълнението на бюджета за миналата година и средствата, които ще се харчат през настоящата, двама се въздържаха, а един гласува против.

Икономика

Проф. Рубини:

България е финансово уязвима

Ситуацията в Централна и Източна Европа е нестабилна

Все още съществува значителна финансова уязвимост за България, Румъния, Унгария и прибалтийските страни, заяви професорът от университета "Стърн" в Ню Йорк Нуриел Рубини, проклуч се с точните си прогнози за икономическата криза, предаде Reuters. Според него ситуацията в страните от Централна и Източна Европа, независимо от някои по-оптимистични очаквания, е доста нестабилна. По-

добро е положението на Полша и Чехия.

Финансовата система, задължността и надценените валути продължават да бъдат проблем, посочи икономистът. Най-големите банки, които опират в региона - италианската UniCredit и австрийските Erste Group и Raiffeisen International, продължават да са изправени пред нови необслужвани кредити. Засега положението се удържа, но разрастването на лошите активи в региона е не-

минуемо, прогнозира той.

Според Нуриел Рубини "периферията на еврозоната" - Португалия, Италия, Гърция и Испания, имат проблеми не само с нарастващите бюджетни дефицити, но и с конкурентоспособността си. Техните стоки губят пазарни дялове заради китайската продукция. Професорът от университета "Стърн" смята, че заплатите в тези страни са нараснали повече от производствената и това налага структурни реформи.

ЦИР:

Несериозни са прогнозите на вице-премиера Дянков

Неочаквано бързо правителството повиши прогнозите за икономиката през 2010 г., които през декември бяха за спад от 2%, а през януари вече сочат ръст от 0,3%, каза председателят на Центъра за икономическо развитие (ЦИР) Георги Прохаски при представянето на анализа на неправителствената организация за стопанското състояние

на страната към януари 2010 година. Той определи резкия завой в прогнозите на Симеон Дянков като "непрофессионален" и дори "несериозен".

Тази корекция може да означава две неща - или при подготовката на бюджета за 2010 г. правителството не си е направило добре разчетите, или е знаело, че има благоприятен вариант за

икономиката, но нарочно е заложило ниски прогнози, за да се застрахова. Тази любима тактика на българските правителства трябва да се прекрати, обясни Прохаски.

От ЦИР определиха като спорна обявената като антикризисна мярка на правителството намаляването с 2 процентни пункта на осигурителната вноска за фонд "Пенсии". Тя

със сигурност носи облекчение на бизнеса. В същото време увеличените плащания на държавата за пенсии блокират други данъчни реформи, като намаляването на ДДС например, каза Прохаски. От ЦИР критикуваха липсата на ясна позиция на правителството по големите енергийни проекти и за напредък по еврофондовете.

ВАС потвърди глобата на столичната топлофикация

Петчленен състав на Върховния административен съд (ВАС) потвърди решение на Комисията за защита на конкуренцията от декември 2008 г., с което на "Топлофикация" - София, бяха наложени имуществени санкции от 300 000 лв. и 150 000 лв. В решението на съда размерът на последната санкция е намален до 75 хил. лв.

През септември 2008 г. "Топлофикация" - София, спря топлоподаването до няколко сгради заради неплатени сметки. Съдът е сметнал, че изрядните клиенти са били лишени от услугата, а прекъсването на подаването на топлинна енергия е крайна мярка. Освен това Законът за енергетиката гарантира сигурността и непрекъснан-

тост на снабдяването с енергия. Спиране на топлоснабдяването може да бъде извършено след предварително писмено предупреждение, с 15-дневно предизвестие и седемдневен срок за доброволно изпълнение, при незаплащане на дължимите суми повече от 2 месеца след определения срок на плащане.

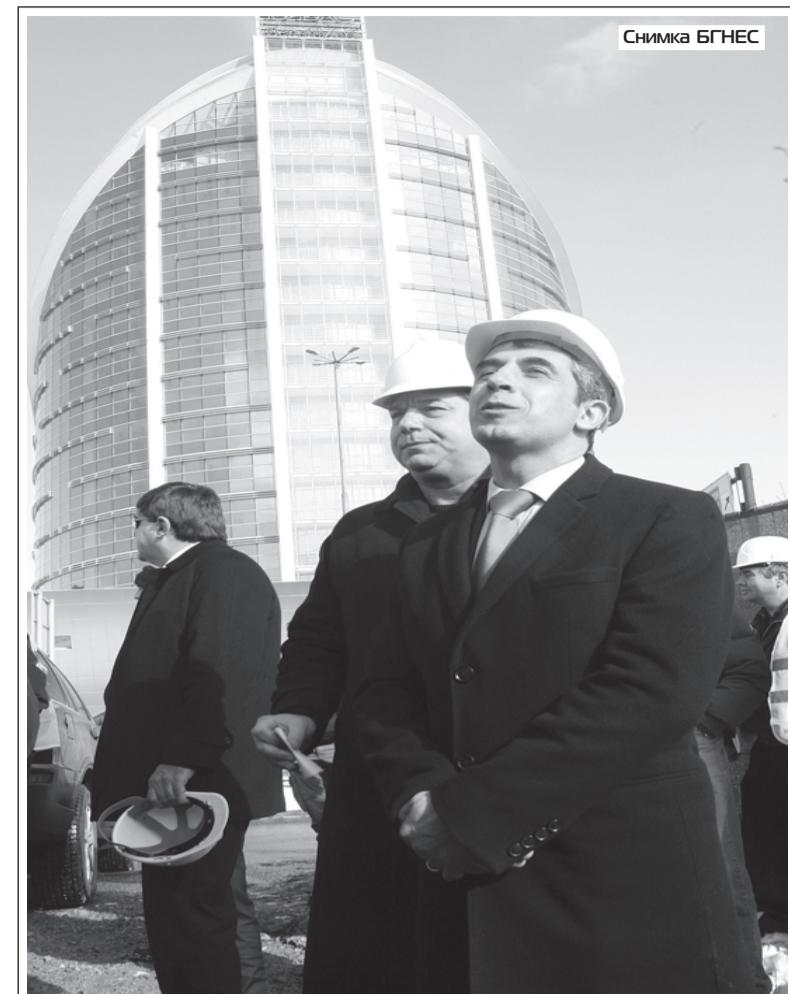

Разширяват „синята зона“ в София

С над 2200 паркоместа ще бъде увеличена "синята зона" в столицата, реши Столичният общински съвет. В нея ще бъдат включени още 56 улици в участъка, ограден от булевардите "Сливница", "Ген. Данail Николаев", "Христо и Евлоги Георгиеви", "Пенчо Славейков", "Ген. Е. Тотлебен", "Ген. М. Д. Скобелев" и ул. "Опълченска".

Общината не подкрепи поставянето на обща информационна табела, която обединява досегашните знаци, указващи "синя зона". Една от причините са и преговорите с мобилните оператори относно намаляването на таксите, събрани от тях за оперирането с кратките съобщения за паркиране.

Според председателя на съвета Андрей Иванов има вариант, при който този начин на паркиране да отпадне. Общинският съветник Вили Лилков поискава в зоната за кратковременно паркиране да се включи и част от ул. "Узунджовска" и ул. "Кърниградска", както и районът около Медицинска академия, заради настояване на живеещите по тези улици. Съветниците подкрепиха предложението.

Министърът на регионалното развитие и благоустройството Росен Плевнелиев направи първа копка на бизнес център на бул. „Цариградско шосе“ в столицата. Почти 126-метровата сграда е на стойност над 60 млн. евро

ЕК гage 5 млрд. евро за селските райони

Комисията за развитието на селските региони към Европейската комисия одобри предложения от страни от ЕС и региони за отпускането на средства за подобряване на ситуацията в селското стопанство по европейския план за възстановяване.

От комисията уточняват, че за периода октомври 2009-януари 2010 г. са одобрени програми за 5 млрд. евро. Те

ще бъдат инвестиирани в земеделието, опазването на околната среда и за развитието на селските региони. От тях 1,5 млрд. евро ще отидат за проекти в сферата на биоразнообразието; 1,3 млрд. - за управление на водите. Близо 15% от средствата (0,7 млрд. евро) ще бъдат използвани за подобряването на ситуацията в млечния сектор, за ВЕИ ще насочат 0,3 млрд. евро.

Оправдан отказ на „Париба“ от „Белене“

Мандатът на френската БНП "Париба" като консултант на АЕЦ "Белене" за структуроопределяща банка изтече и това е причината за оттеглянето ѝ, съобщи за ДУМА Станислав Георгиев - изпълнителен секретар на Булатом. Това е станало в края на миналата година, но Националната електрическа компания не го е съобщила. Георгиев опроверга информацията, че това било бягство от проекта. Банката трябваше да направи оценки за рисковете пред финансирането и да подгответи търг за избор на банки.

Станислав Георгиев коментира, че при сегашната обстановка, в която се търсят нови инвеститори и направеното предложение от руска страна да финансира част от строежа с корпоративни капитали, реално повече няма нужда от институция, която да разпределя паричните потоци. Французе въобще нямат вече място в проекта, каза той.

Забрана на риболова през цялата 2010 г.

Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури налага забрана на риболова за цялата 2010 г. в крайбрежните зони и вътрешни водоеми на страната с всяка вид риболовни уреди и средства, съобщиха от агенцията. Мярката е свързана с необходимостта от опазване на биологичното разнообразие и създаване на оптимални условия за естественото възпроизводство на популациите.

Във водите на Черно море се забранява стопанският риболов в акваторията на пристанищата, отстоящи до 1 км от бреговата линия, с изключение на зоните на действие на далани. Не се разрешава стопанският риболов

с всяка вид тралиращи риболовни уреди в крайбрежните зони. Забранените за риболов зони са отворени в периода от 15 септември до 15 ноември само за улов на сафрид при допустим прилов на други видове риби до 5%.

Не се разрешава стопанският риболов в акваторията пред устията на реките, вливящи се в Черно море. В българския участък на Дунав той се забранява с всяка вид риболовни уреди и средства в акваторията пред устията на вливашите се в реката притоци и канали. ИАРА забранява и риболова в участъците на реките и водните обекти във вътрешните водоеми на страната по области.

В Брюксел на многохилядна демонстрация, съикана по инициатива на трите най-големи профсъюза в Белгия, работници настояха да защитят правата им на труд в страната. Проявата съвпадна с новината, че заводът за монтаж на "Опел" край Антверпен ще бъде закрит и над 2600 души ще останат без работа. Сред исканията е и настояването за въвеждане на данък върху борсовите операции, като събранието създаде съвместно съюз на Европейския съюз. Поради маршрута на демонстрацията се оформиха големи пътни задържания.

Европарламентът демонстрира сила

Депутатите в ЕП се опитват да получат право да отстраняват действащи еврокомисари

Eвропейският парламент се опитва да си извоюва нови правомощия в Европейския съюз, включително възможността да принуждава отделни членове на Европейската комисия да се оттеглят по време на мандата си. Това става ясно от документ, с който се е добрила ДГА.

Европейският парламент и Европейската комисия преговарят по т. нар. междуунищностно споразумение, което да регулира отношенията им по време на сегашния мандат на парламента, който е до 2014 година. Според проектодокумента, "ако парламентът поисква от председателя на комисията да сва-

ли доверието от отделен член на комисията, той трябва сериозно да обмисли дали да не поисква този член да подаде оставка (...) или да обясни отказа си да направи това".

Документът показва, че европарламентът искат да демонстрират сила, след като Лисабонският договор им даде нови права. Засега парламентът можеше да факто да налага вето на отделни комисари само преди те да бъдат номинирани. За-плахата да не се гласува цялата комисия, която трябва да встъпи в длъжност през февруари, се оказа например достатъчна, за да бъде принудена българката Румяна Желева да оттегли кан-

дидатурата си, отбележава ДГА.

Агенцията припомня, че през 1999 г. европарламентът опитаха да накарат френската представителка Едит Кресон да подаде оставка, след като бе обвинена във финансово нарушения. Тя отказа и целият екип начело с Жак Сантер от Люксембург предпочете да се оттегли, за да се избегне бламирането на цялата комисия.

Сега европарламентът възнамерява да получат повече възможности за налагане на оставки по време на мандата. Макар механизъмът, предвиден в споразумението между парламента и комисията, да не им дава юридически право да го сторят,

трудно е да си представим, че някой комисар ще може да се вкопчи в поста си, ако парламентът отворено го атакува, предава ДГА.

Споразумението цели да засили влиянието на ЕП и в редица други области. Една от тях е външната политика, където депутатите искат "прозрачна процедура при номиниране" на висши служители на бъдещата дипломатическа служба.

Споразумението е било финансирано в сряда на среща в Брюксел между делегация на парламента и председателя на ЕК Мануел Барозу и се очаква да бъде одобрено от ЕП на 9 февруари - точно преди да се гласува новата комисия.

Блеър отрече за тайна сделка с Буш

Бившият британски премиер Тони Блеър отрече да е имало тайна сделка между него и експрезидента на САЩ Джордж Буш по повод инвазията в Ирак през 2003 година. Пред специалната комисия, разследваща британското участие във войната, Блеър призна, че Саддам Хусеин не е станал по-голяма заплаха след 11 септември 2001 г. Въпреки това личното му възприятие за риска, който представляват терористите, разполагащи с оръжия за масово поразяване, рязко се променило след атентатите. Блеър посочи, че бил подтикнат да вземе спорното си решение да подкрепи американската интервенция през 2003 г. поради страх от нова, още по-кървава терористична атака.

"Не че Саддам обективно беше сторил нещо повече, а нашето възприятие за риска се беше променило", обясни Блеър. Ако тези хора, мотивирани от религиозен фанатизъм, имаха възможност да убият 30 000 души, щях да го направят. Първостепенно то ми съображение беше да изпратя абсолютно ясно, мощно и непреклонно послание, че след 11 септември, ако сте режим, ангажиран с програма за оръжия за масово поразяване - независимо дали Иран, Северна Корея или Ирак, трябва да спрете, поясни Блеър. Стиснал купчина документи, той изглеждаше напрегнат, докато отговаряше на въпросите. Блеър добави, че другите световни лидери обаче не се чувствали по същия начин.

В Лондон бяха задържани няколко демонстранти, докато Блеър даваше показания пред комисията

Аштън се обърка

Външният министър на ЕС Катрин Аштън погрешка обяви, че България е сред четирите кандидати за новия пост - върховен представител на ЕС в Афганистан. Това стана по време на лондонската конференция за Афганистан.

"Италия, Полша, Унгария и Литва, а не България, са предложили кандидати за новия пост върховен представител на ЕС в Афганистан", уточни говорител на външния министър на съюза. Аштън ще се срещне следващата седмица с всеки от кандидатите, преди да направи "бързо" своя избор.

Върховният представител ще бъде "личност, способна да координира всичко, което прави ЕС" в Афганистан, и да подобри присъствието на съюза на място, обясни Аштън.

Основен резултат от международната конференция бе постигната договореност международната общност да осигури 500 млн. долара, за да бъдат привлечени умерените талибани. САЩ ще започнат да се изтеглят от Афганистан през юли 2011 г., стана ясно още в Лондон.

Подпомагат унгарците в Словакия

Унгарското правителство учреди фонд от 50 милиона форинта (185 000 евро) за подпомагане на унгарското малцинство в Словакия. Парите са предвидени, в случай че негови представители бъдат глобени за това, че използват майчиния си език, което е в разрез със словашкия закон за езика. Платежанията ще се извършват с посредничеството на словашката неправителствена организация "Къръгла маса на унгарците в Словакия" и института "Форум". Двете организации ще предоставят правна и финансова помощ, съвети, подкрепа и обезщетения на съдебно преследваните или наказани унгарци, заяви унгарският премиер Гордон Байна.

Обжалват присъдата на Виллен

Парижката прокуратура ще обжалва решението на съда, с което бившият премиер Доминик дьо Виллен бе обявен за невинен по делото "Клиърстрийм". "Реших да обжалвам това решение", заяви градският прокурор на Париж Жан-Клог Марен. Той имал намерение да предизвика повторно гледана на делото, което според него може да стане до края на тази или в началото на следващата година. "Съдът не каза всичко, което има да се каже по това дело. Цялата истина все още не е излязла на бял свет", смята прокурорът.

Нови санкции за Иран

Сенатът на САЩ одобри нови санкции срещу Иран. Те ще дават възможност да бъдат санкционирани фирми и физически лица, които инвестираат в иранската енергетика суми над \$20 млн. или изнасят за Иран бензин. На такива фирми ще им бъдат откъзвани заеми или друга помощ от американски финансови институции. Тъй като US законите на практика забраняват на американските компании да имат какъвто и да е бизнес с Иран, новите санкции ще засегнат най-вече чуждите фирми и ще им затворят достъпа до американския пазар.

Венецуелски студенти излязоха на антиправителствени демонстрации в Каракас. Младежите се оплакват от влошеното качество на публичните услуги

Милиардер убит в Австралия

В Австралия бяха арестувани мъж и жена във Връзка с убийството на милиардера Хърман Рокфелер. Двойката признала, че е имала кавга, която прераснала във физическо спор. Марио Шембри и Бернадет Дени показали на полицията мястото, където "се отървали от тялото" на Рокфелер. Милиардерът бил в неизвестност от 21 януари т.г., след като пристигнал в Мелбурн.

Туск не иска президентския пост

Полският министър-председател има да свърши още важна работа на премиерския стол

Калина Йотова

Полският министър-председател Доналд Туск изненада голяма част от своите поддръжници, когато обяви, че няма да се кандидатира на президентски избори през есента. Само дни по-рано високопоставени източници от партията му Граждански платформа заявиха, че Туск ще бъде номинацията на либералите, без да се притеснява от конкуренцията на съперника си Лех Качински, който го победи преди 5 години.

"Правителството трябва да е твърдо като скала, да има непоклатими основи. Президентските избори са важни, но въпреки престижа това не е инструмент за успешно управление. Ние от партия Граждански платформа работихме много усилено и не можем да се откажем просто така", обясни Туск. Според премиера има още важна работа, която той трябва да свърши на сегашния си пост. Изявленето на 52-годишния либерал предизвика шок, тъй като той е сочен за безспорен фаворит цели 10 месеца преди вота. Социологическите проучвания в Полша единодушно сочат, че Туск с лекота може да победи

Досега със сигурност участието си в президентската надпревара са потвърдили Иежи Шмайджински, представител на Левия демократичен алианс, член на долната камара на парламента от 1990 г. и бивш военен министър в периода 2001-2005 година; Анджей Олешовски - независим кандидат за президент през 2000 г., който може да разчита на подкрепата на центристката Демократическа партия, бил е министър на финансите и външните работи през първата половина на 90-те; Томаш Науеч - кандидат на лявата Полска социалдемократическа партия; Януш Корвин-Мике - номинация на консервативния Съюз за реална политика, участвал е в няколко президентски кампании от 1989 г. насам; Марек Юrek - лидер на дясната республиканска партия. Вероятни кандидати са настоящият държавен глава Лех Качински, вторият след Александер Квашневски, спечелил втори последователен мандат, и единствената дама - Ева Киеjkovska от полската селска партия.

президента Лех Качински, ако реши да се кандидатира. Най-вероятно обаче премиерът се бои, че ако напусне правителството, ще накърни шансовете на своята центристка партия на парламентарните избори догодина.

Въпреки че се радва на популярност, правителството на Туск има своите сериозни проблеми. През октомври 2009 г. при ремонт на кабинета бяха сменини няколко министри във връзка със скандал за търговия с влияние. Правосъдният министър Анджей Чума подаде оставка, за да не остави съмнение, че е свързан с аферата око-

ло закона за хазарта, а вътрешният министър и вицепремиер Гжеож Схетина се отказа от поста, за да не дава козове на онези, които са наимесили името му. Оставка подадоха и министър на спорта Мирослав Джевецови, зам.-министър на икономиката Адам Шайнфелд. Падна и директорът на националната Служба за борба с корупцията Мариуш Камишки.

Целта на Туск е да укрепи Полша в центъра на Европа, а не в някой ъгъл на geopolитически ландшафт. Преди два месеца той предложи промяна на конституцията, за да се ограничи ролята на президента на републиката. Целта е да

областта на сигурността между Варшава и Вашингтон, резултат от което е споразумението за статута на американските части в Полша (SOFA) преди разполагането на ракетни комплекси "Пейтрийт", скрепено в средата на декември. Туск, който се оказа тазгодишният носител на наградата "Карл Велики" за работата му за изграждане на Европа, е внимателен и към Брюксел. Той бе горещ привърженник на ратифицирането на Лисабонския договор, за разлика от президент Качински - и към единствената европейска валута. В края на мината година Полша обяви, че ще забави приемането на еврото до 2015 г., вместо първоначалния план - 2012 година. Полският президент беше един от основните поддръжници приемането на еврото да се отложи до 2014 или 2015 г. "В противен случай това би довело до отрицателни ефекти за полския народ", потвърди той.

Все пак отказът на Туск не е изненадващ за онези, които познават полския политически ландшафт. Преди два месеца той предложи промяна на конституцията, за да се ограничи ролята на президента на

Доналд Туск е роден в Гданск. През 80-те години участва в профсъюза "Солидарност". През 2007 г., когато партията му спечели предсрочните парламентарни избори, организира кабинета. Като премиер Туск провежда пазарни реформи и подобри отношенията с Германия и Русия, сериозно влошени при предишната администрация на Ярослав Качински.

се избегнат непрекъснатите конфликти между двата центъра на властта - президента и правителството. Ако предложението бъде прието, държавният глава ще се избира от Националното събрание. През ноември, по повод две години от управлението си, Туск заяви: "Президентът не трябва да разполага с вето, тъй като този инструмент служи зле на политиката".

"Ако говоря в политически план отговорно, това е, защото Граждан-

ска платформа трябва да защити правителството срещу обычайния за всяка кампания шок, но и също да изльчи кандидат, който да спечели победата, ако така са решили поляците", подчертава Туск. Думите му породиха множество догатки относно достойния заместник на премиера. Все по-често се спряга името на председателя на Сейма (долната камара на парламента) Бронислав Коморовски, сочен за дясната ръка на Доналд Туск.

Имитация на битка

САЩ губят антимаркотичната война в Афганистан

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

■ ДУМА

Иван ЕГОРОВ

Положението с производството на наркотици в Афганистан придоби катастрофален характер, обяви директорът на Федералната служба на Руската федерация по контрол над наркотиците Виктор Иванов.

Миналата година от употребата на афганистански хероин са починали над 92 000 души. Според данни на ООН от момента на влизането в Афганистан през 2001 г. на военни контингенти на САЩ и НАТО и началото на военната операция "Несъкрушима свобода" реколтите от опиумен мак са нараснали почти 40 пъти. Днес само тази страна произвежда два пъти повече опиати, отколкото преди 10 г. е произвеждал целият свят.

"В Афганистан, където се намира контингентът на войски

основният поток от афганистански хероин."

Думите на шефа на ФСКН бяха потвърдени от известния италиански боец с мафията и наркотиците - депутат в Европарламента Пино Арлакки. По неговите думи през 2001 г. при талибаните производството на наркотици на територията на Афганистан благодарение на международния натиск е било сведено на практика до нулата.

С влизането на войските тази картина кардинално се е променила, признава Арлакки, който навремето лично е преговарял с талибаните в Афганистан.

Според Иванов целите на ООН за унищожаването на наркотичната заплаха в Афганистан са провалени. За съжаление НАТО не унищожи наркотиците и не планира кой знае колко да се занимава с това. По същество в момента се имитира борба с наркотиците, констатира Иванов.

Ръководителят на руския държавен наркоконтрол сравни също така как се унищожават под ръководството на САЩ планации от кока в Латинска Америка и от опиумен мак в Афганистан. Според него налице са двойни стандарти. Приблизително 75% от насажденията на кока - почти 230 хил. хектара, са били унищожени в Колумбия чрез разпръскване на дефолианти и по механичен път. А в Афганистан по механичен път са били ликвидирани малко повече от 3% от плантиите с опиумен мак. При това на практика целият този мак се е отглеждал в онези райони, където има най-

много чужди подразделения и където стават най-много боеве. Това, както подчертава Иванов, свидетелства, че проблемът за наркопроизводството изобщо няма военно решение. С него се съгласява и Пино Арлакки, заявявайки, че в Афганистан трябва да се развива алтернативно селскостопанско производство, несвързано с дрога, а и изобщо трябва да се изгражда икономиката на тази страна. Това според него е напълно реално, тъй като сега само по линия на Европейския съюз за военни нужди в Афганистан се изразходват милион евро годишно.

Както отбеляза Виктор Иванов, методите на Русия по тази тема до голяма степен съвпадат с предложението, които се разработват от депутатът от Европарламента Пино Арлакки и които трябва да се реализират в резолюция на Европейския съюз за военни нужди в Афганистан, предлагана на ФСКН Русия. Според шефа на ФСКН Русия предлага да се повиши чрез Съвета за сигурност на ООН статуса и квалификацията на проблема с афганското наркопроизводство до ниво на заплаха за международния мир и сигурност.

□ Свят

Осама поиска бойком на долара

Лидерът на "Ал Кайда" Осама бен Ладен обвини САЩ и останалите индустриални нации за глобалните климатични промени и призова за бойкот на щатския доллар. Новото видео на терориста бе изъзлено по тв "Ал Джазира". "Това е послание до целия свят и до тези, които са отговорни за климатичните промени и последиците от тях и за действията, които трябва да предприемем. Глобалното затопляне е факт", изтъкна лидерът на терористичната мрежа.

Бен Ладен критикува бившия американски президент Джордж Буш за това, че е отхвърлил протокола от Киото за въглеродните емисии и осъди индустриалните нации за провала им.

"Ноам Чомски беше прав, когато сравни действията на САЩ с тези на мафията. Те са истинските терористи и затова трябва да се въздържаме от операции с щатски долари. Трябва да се опитаме да се отървем от тази валута възможно най-скоро", подчертава Осама.

Осама призова и за това да бъдат спрени колелата на американската икономика, като се прекрати консумацията на продукти, произведени в САЩ. Това бе втори аудиозапис на Осама, който "Ал Джазира" изължи в рамките на една седмица.

Снимка ОКБ "СУХОЙ"
Успешно приключи първият полет на руски изтребител от пето поколение. Изпитанието бе организирано в Далечния изток, съобщи пресслужбата на авиационния холдинг "Суходи". Новата машина е известна със съкращението ПАК FA (перспективен авиационен комплекс за фронтовата авиация). Тя притежава редица уникални способности - да лети по всяко време на денонощето, при всякакви метеорологични условия, да бъде трудно откриваема от средствата за наблюдение на противника. Изтребителят ще има нова навигационна система и високоэффективна автоматизирана система за отбрана

Ширак отказа да работи за „Газпром“

Бившият френски президент заявил на Путин, че засега не планира да се труди в частна компания

Бившият президент на Франция Жак Ширак е отхвърлил предложението на руския премиер Владимир Путин да заеме поста ръководител на проекта за строителството на газопровода "Южен поток". Това съобщи френският

"Електрисите дьо Франс" (EDF). Според изданието Ширак е предпочел да се съсредоточи върху дейността на собствения си фонд и не планира засега работа в частна компания.

"Южен поток" е един от основните газотранспортни проекти на Русия, чиято цел е забобилянето на Украина като трасе за доставките на руски газ в Европа. Маршрутът се планира да тръгва от Русия по дъното на Черно море и в България трасето да се разделя - през Гърция и по дъното на Адриатическо море до Италия, и през Сърбия и Унгария до Австрия. Капацитетът на тръбата ще е между 47 и 63 млрд. куб. м годишно. "Газпром" планира построяването му през 2013 година.

в. "Нувел Обсеватър". С реализацията на проекта са ангажирани руската "Газпром" и италианската ЕНИ, а наскоро към тях се присъедини и френската

Вероятният маршрут на газопровода "Южен поток"

Руският концерн не за първи път кани известен политички в реализирането на свои проекти. Например бившият немски канцлер Герхард Шрьодер оглави комитета на акционерите на компанията "Норд Стрийм", която управлява друг от проекти на "Газпром" - "Северен поток", който ще доставя газ от Русия по дъното на Балтийско море до Германия.

Междувременно САЩ изразиха опасения, че концепцията за Южния енергийен коридор, която обединява проекта "Набуко" и газопровода между Турция, Италия и Гърция, може да се окаже нежизнеспособна, ако участниците в нея не се договорят помежду си. Това е мнението на специалния представител на САЩ по енергийните въпроси в Евразия Ричард Морнингстар, предаде ИТАР-ТАСС. "Ние подкрепяме идеята за изграждане на нов коридор за доставка на газ от Каспийския район за Европа", каза Морнингстар и отбелзя колко важен е този проект за разнообразяване на маршрутите за доставка на гориво. Но "концепцията за Южния коридор ще се окаже просто нежизнеспособна, ако страните, които ще получават основните предимства

при реализирането й, не постигнат целесъобразно от търговска гледна точка и взаимноизгодно споразумение за условията на транспортиране на газ", призна американският представител.

В тази връзка той нарече разочаровща липсата на споразумение между Азербайджан и Турция по условията за доставка на газ от находището Шах Дениз. "И двете държави са приети на САЩ и в тези преговори ние не сме на ничия страна. Но по-нататъшните сериозни забавления могат да доведат до загуба на възможността за Южния коридор", каза той.

Морнингстар приветства интереса, който правителството на Ирак проявява към "Набуко". Освен това той прикачи ръководството на Туркменистан "да увеличи доставките си на газ", имайки предвид този проект.

Морнингстар изключи всяка възможност Иран да участва в Южния коридор. Позицията ни не се е променила. Имайки предвид поведението на иранското ръководство и докато световната общност се опитва да реши иранския ядрен проблем, не виждаме място за Иран в Южен коридор, подчертава той.

Бернанке пак оглави Федералния резерв

Сенатът на САЩ одобри кандидатурата на Бен Бернанке за председател на Управлението за федерален резерв на САЩ. Със 70 гласа "за" и 30 "против" Бернанке бе предназначен за втори четиригодишен мандат на висшия ръководен пост. Никога досега номиниран за поста председател на УФР не е бил одобряван с толкова малко мнозинство. Той бе назначен начало на УФР през 2006 г. от президент Джордж Буш и през август м.г. бе предложен за втори мандат от сегашния президент Барак Obama. При дискусията в Сената той бе остро критикуван, че не е предвидил настъпващата финансова криза въпреки многото предупредителни знаци. Критикуван бе и за това, че подкрепи скъпоструващите спасителни планове за американския финансов сектор, ощетявайки обикновените американци.

Привържениците му обаче смятат, че е успял да овладее тежкото положение и е предотвратил много по-катастрофален срив. Бернанке обаче търпяше ще бъде подлаган на силен политически натиск да намали напрежението в икономиката.

Израел ликвидирал лидер на "Хамас"

Високопоставеният военен командир на "Хамас" Махмуд ал Мабху, който почина на 20 януари в Дубай, бил убит от електрошок. Това заяви пред Франс прес един от сподвижниците му в Газа. "Хамас" твърди, че Израел е организирал убийството в Дубай. Ал Мабху бил "важен" член на бригадите "Изедин ал Касем"

- военното крило на "Хамас". От 1989 г. той живеел в Сирия.

От "Хамас" заявиха, че ще "отвърнат на това ционаистко престъпление в подходящия момент". Говорител на израелското правителство отказа пред Би Би Си да коментира твърденията. Властите в ОАЕ също не са се произнесли по случая. Според уебстраницата на "Хамас" Ал Мабху е

сред основателите на военното крило на исламисткото движение и е участвал "в стотици нападения и в организацията на самоубийствени атентати срещу израелци". Той бил замесен през 1989 г. в две отвличания на израелски граждани с цел те да бъдат разменени срещу палестински затворници. Домът на Ал Мабху в Газа бил сринат от израелски булдозери.

– 20 години АПИС - СИЛАТА НА ИНФОРМАЦИЯТА

СЕМИНАР НА ТЕМА

ФИНАНСОВАТА 2010 ГОДИНА

счетоводство, одит, годишни финансови отчети

19.02.2010, зала „Св. София“ - Народно събрание

Можете да участвате и по Интернет в реално време!

Семинарът е безплатен за желаещите да се запознаят с новостите в информационните системи АПИС.

Регистрация на тел.: 02/ 988 35 41, 980 48 27, 981 97 88; www.apis.bg

И днес Вярвате в идеите на живота си

Бяхме готови да умрем за по-доброто бъдеще на обикновените хора, затова ни вярваха, казва вече 95-годишният някогашен ремсист и бонсист

Интервю на
Лилия ТОМОВА

□ Честити 95, г-н Ралчовски, макар и "на патерица". За младите читатели на ДУМА ще е интересно да чуят какво е накарало вас, момче от съвсем не бедно семейство, "да хванете Балкан" навремето?

- Да, произхождам не от бедно, а от средно селско семейство. Родът ни е голям и за изненада на всички не се завъртят около търговията на баща си - Кузман Ралчовски, и не се оставих да разчитам на помощ в живота от родителите си. Плениха ме идеите на тогавашното ново време, на комунизма. Голямо влияние върху мирогледа ми оказа Сава Гановски - очарована ме е ерудицията си, с научните си обяснения за всичко. Съселяни сме, той провеждаше беседи с прогресивните младежи в родното си Кунино. Основно образование завърших на село, после постъпих във Врачанска гимназия, там взлязох в марксистко-ленинските кръжици, по-късно - в РМС. Поне ме избраха и за секретар на гимназиалното ръководство, и за член на Окръжния комитет на РМС във Враца.

Част от книгите, за да помнят и знаят младите времена, в които живяхме...

□ Знаем - тези, които сме учили история на БКП, а и марксизъм-ленинизъм, че младите хора са били в първите редици на борбата преди Девети септември. Но много от вас не сте били гори пълнолетни тогава...

- Да, мен ме съдиах и ме осъдиах по драконовския Закон за защита на държавата (ЗЗД), макар че бях малолетен. Бях изключен "завинаги от всички училища на царство България". Идеите ни бяха напредничави, вярвахме в тях, аз вярвам и до днес в тези, в земите идем, за които съм се борил цял живот. През 1934 г. бях делегат на нелегалната ученическа конференция, организирана от Централния комитет на РМС и БОНСС в софийското село Челопечене.

□ И като ви изключиха "от всички училища" в държавата, накъде поехте?

- Ами прибрах се в село, започнах да работя с баща си. Обикалях района около Кунино, за да купуваме вълна и животни. Но под прикритието на тази си "търговия" агитирах, просвещавах, организирах младите хора в ремсово организаций, без да чакам "указания оттук". Впрочем никога не съм чакал указания.

□ Което много хора правеха, и то не в "режим на нелегална борба", а по-късно, знаете го. Както и да е, как завършихте все пак средното си образование, като бяхте изключен от всякадве?

- Като частен ученик през 1940 г. И дори се записах да следвам ветеринарна медицина в Белград - там можеше, у нас - не. По-късно се прехвърлих в София и работих много активно в студентската революционна организация БОНСС. Не се отказвах от борбата - през 1943 г. моя беше историческата задача да изведа хора от родното си село в партизански отряд, тогава бях секретар на партийната организация в Кунино.

но. Изведохме, заедно със Сава Гановски, по-късно му викаха "червения професор", цели 17 партизани в отряд "Георги Бенковски".

□ Сега ще ви питам нещо, което няма да ви хареса, но така се говори от госта години Вече - терористи ли, тръгнали срещу законната власт, бяха партизаните? Обирджии на мандри ли бяха?

- Вижте, бях там и знам - народът ни чакаше, обичаше ни, надяваше се на нас. Бяхме готови да умрем за по-добро-

**Ако ме помнят
с добро - каква
по-голяма
награда?**

то бъдеще на всички обикновени хора, затова ни вярваха. Акциите ни бяха по-някога и наказателни, но повече - агитационно-политически и продоволствени, много от тях, например в Добревци, Пещерна, Торос, Орешене, Славщина, Стояновци, съм ръководил лично. И ще ви кажа - когато акциите ни бяха политически, отвсякъде "се стичаха младежи" с желание да дойдат в отряда. Но имаше заповед - да вземаме само хора, които са снабдени с оръжие.

□ Е, откъде да "бъдат снабдени с оръжие"?

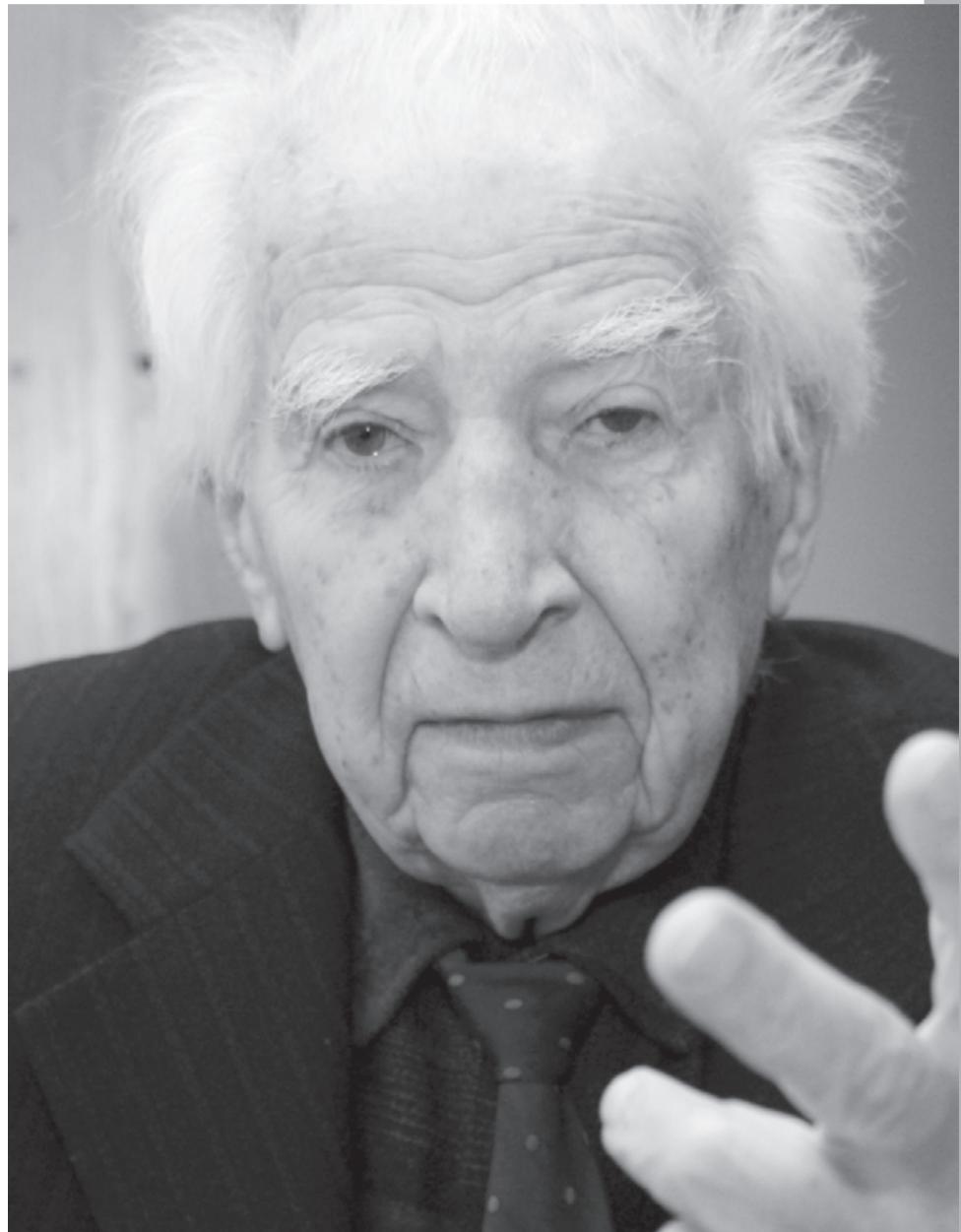
- Това беше голям, почти основен проблем, заедно с безопасността на хората от отряда и опазването на живота им.

□ След победата на 9 септември сте бил политически офицер и строеви командир. А в Троян още има хора, които ви помнят с добро. Защо сподред във вас?

- През 1954 г. ме назначиха за началник на поделение 8090 в Троян, известно като Военнометрографски институт към Генералния щаб на армията. Тогава се опитах и мисля, че успях, да превърна изостаналото провинциално поделение в съвременно за времето си учреждение. А защо ме помнят? Заедно със служебните си задължения решавах и битови проблеми на офицерския и на военнонаемния състав, стараех се да изграждам и възпитавам истински патриоти, с другарски взаимоотношения, стремя се да развивам у тях инициативност, творчество, да имаме колективен живот, както и да звучи това някому в днешните вълчи времена. Там, в Троян, бях избран за член на бюрото на Околийския комитет на БКП и за член на Окръжния комитет на БКП в Плевен. Ако ме помнят с добро - каква по-голяма награда? А през 1958 г. ме "изтеглиха" в София за началник на Военнометрографската служба на БНА към Генералния щаб.

□ Били сте и дипломат, г-н Ралчовски, военен атапше в Белград, там с какво се занимавахте?

- С каквото се занимават всички военни аташета по света. Аз знаех и езика, бях следвал там, и имах много контакти извън служебните си задължения. Хората

МИНКО РАЛЧОВСКИ е роден на 28 ноември 1914 г. в с. Кунино, Врачанско. Участник в марксистко-ленинските кръжици, ремсист, бонсист. Завършил висшето си образование - ветеринарномедицински институт, в Белград. През април 1944 г. заедно със Сава Гановски изважда 17 партизани от родното си село в Балкан. В отряд "Георги Бенковски" е командир на първа чета, заместник-командир, по-късно и командир на отряда. След Деветосептемврийската победа е политически офицер и строеви командир, зам.-командир на Първа танкова бригада, командир на боен артилерийски полк, военен атапше в Белград, началник на Военноезиково училище в София, началник на Военнометрографски институт към Генералния щаб на БНА. Удостоен е с много ордени, медали и почетни звания за заслуги към българската армия. Автор е на осем книги, акцентът им е върху градежа на страната отпреди Десети ноември 1989 г. и спомени от революционното му минало. Има син и дъщеря, четирима внучки, вече и две правнуки.

та са добри, към мен са се отнасяли като с приятел, аз към тях - също. А в началото на 60-те години правителството ни обрна особено внимание на науката - като основна сила за повишаване на развитието на всички отрасли на народното стопанство, включително и на армията. Тогава ми беше възложено и създадох научноизследователско звено на научни сътрудници, което по-късно стана научноизследователски център.

□ Но човек и добре да живее, накрая се пенсионира. Как се отъкснахте от "пълния си живот"?

- По седем месеца годишно прекарвам в родното си Кунино, там ми е добре - при корена. Иначе, след пенсионирането ми работих в Столичния народен съвет, в Дирекция "Благоустройството", отдел "Строителен контрол на ниското и подземното строителство и поддръжане на уличната мрежа", бях и заместник-председател на комисията за финансов контрол на Врачанския окръжен народен съвет. Но всичко това е вече минало. Помагах на родното си село, където днес намирам покой и сили. И където виждам много тъга.

□ А книгите си - вече цели осем, защо написахте?

- Заради хората от родния ми край, заради България и заради себе си. Имам още какво да кажа. Отговорът на въпроса ви е в заглавието на една от книгите ми - "С поглед в бъдещето, опрян на миналото". Ценностите в живота не се измерват с това дали си богат или беден, а с патриотизма.

□ Наистина вярвате в това, което казвате, личи ви, г-н Ралчовски.

- Никога не се нагаждам, не променя идеи и поведение. И на ДУМА по-желавам - да е стъбл и ориентир за обществото. А посоката да е социализъм.

Стараех се да изграждам истински патриоти, с другарски взаимоотношения и с инициативност

□ Общество

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ

“Аз дори нямам думи - то нито е градеж, нито е строеж.” Така журналистът Иво Беров коментира в четвъртък вечерта избора на зрителите на БНТ, коito с огромно мнозинство посочиха Димитровград за “български строеж на века”. В студиото на националната телевизия наблюдавахме същото смущение сред участниците, което последва и след избора на Девети септември за “българско събитие на XX век”, и на чушкопека за родното изобретение на миналото столетие, и на други

Светослав ЯНАКИЕВ

Култура.bg

Датата

30

www.duma.bg

1882 - В ПАЗАРДЖИК СЕ РАЖДА ТЕОДОР ТРАЯНОВ (1882-1945), поет символист.

Завърши Първа мъжка гимназия в София през 1899 г. Следва във Физико-математическия факултет на Софийския университет през 1899-1900 г. Заема различни дипломатически длъжности в българската легация във Виена (1914-1920) и в българското генерално консулство в Бреслау (1922). За пръв път печата стихове през 1899 в сп. “Смях”. Заедно с Пейо Яворов Трайнов е считан за родоначалник на българския символизъм. Трайнов е автор на статии и рецензии за литература, театър и музика, печатани предимно в сп. “Хиперион”. Някои от по-известните му стихосбирки са: “Химни и балади”, “Български балади”, “Романтични песни” и др. Теодор Трайнов умира на 15 януари 1945 г. в София.

1948 - МАХАТМА ГАНДИ (1869-1948) Е УБИТ В ДЕЛХИ ОТ РЕЛИГИОЗЕН ФАНАТИК. Ганди е индийски адвокат, политик, пацифист, борец за човешка свобода и духовен водач на индийското движение за независимост, което довежда през 1947 г. до края на британското владичество в страната.

Наречен е още “Баща на нацията”. Раѓа се на 2 октомври 1869 г. в Порбандар, Индия. През периода 1888-1891 г. Ганди живее в Лондон, където следва право. През 1920 г. Махатма Ганди поема ръководството на Индийския национален конгрес, който през следващите години се радикализира в дух на индуистки национализъм. През 1942 г. Ганди призовава за независимост на Индия и поради това е арестуван в Пуна. След две години е освободен по здравословни причини. Както в Южна Африка, така и в Индия Ганди е арестуван многократно от британските колониални власти, като прекарва общо осем години в затвора. На 3 юни 1947 г. британският министър-председател Клемънт Атили провъзгласява независимостта на Индия и разделянето ѝ на две части. На 30 януари 1948 г. 79-годишният Ганди е застрелян от индуисткия националист Натурам Годсе.

1972 - ПАКИСТАН СЕ ОТТЕГЛА ОТ ОБЩНОСТТА НА НАЦИИТЕ. Това е доброволно сдружение на суверени държави, повечето от които са бивши колонии на Великобритания. В миналото организацията се е наричала Британска общност и Британска общност на нациите. Основната цел на общността е да създава атмосфера на икономическо сътрудничество между членуващите държави, както и разпространението на демократията и ефективното управление. Пакистан напуска през 1972 г. в знак на протест срещу признаването от общността на отделилата се Бангладеш, но отново се присъединява през 1989 г.

1994 - 14-ГОДИШНИЯТ УНГАРСКИ ЩАХМАТИСТ ПЕТЕР ЛЕКО СТАВА ГРОСМАЙСТОР.

Роден е на 8 септември 1979 г. в Суботица, Югославия. Според ранглистата на ФИДЕ от януари 2009 г. неговият коефициент ЕЛО е 2749 т. и по този начин Леко се наредва на шесто място в света и на първо в Унгария. През 2002 г. участва в мача Русия срещу останалия свят, известен още като Мач на новия век. Леко участва във всичките 10 кръга, записвайки 2 победи и 7 ремита. Губи единствено от Анатолий Карпов. От 2005 г. нататък Петер Леко ежегодно играе мачове по ускорен шахмат в Мишколц. През 2007 г. основава шахматно училище в унгарския град Мишколц.

1996 - ОТКРИТА Е КОМЕТАТА ХЯКУТАКЕ. Открита е от Юджи Хякутаке, астроном любител от Южна Япония. Научните наблюдения на кометата довеждат до няколко открития. Най-изненадващото за учените е установяването за пръви път на рентгеново излучване от комета, за което се смята, че е причинено от взаимодействието на йонизирани частици от сълнчевия вятър с неутрални атоми.

Най-живият паметник

събития, случили се след 9 септември 1944 г. Защо?

Едни хора явно ненавиждат цял отрязък от историята ни, а други се страхуват/страмуват да признаят, че в този период има и положителни неща. Както и да го варим и печем, повечето от постиженията, с които може да се гордим, са направени/построени след Девети септември.

Проблемът с тяхното отхвърляне или превъзнесяне е чисто политически и е слабо свързан с реалната им полза за страната. Например един от конкурентите на Димитровград в класацията за “български строеж на века” бяха виадуктите на магистрала “Хемус”. Ама

не била довършена магистралата. Ами това не е проблем на тези, които извършиха инженерен и строителен подвиг, а на властите от последните 20 години, които се оказаха неспособни да построят нещо, което дори да бъде класирано за участие. Или както каза навремето Тодор Живков: “Това, което аз съм го построил, няма да можете за 20 години даже да го боядисате.”

А сега за Димитровград. Упрекът, че жителите му се организирали, гласували и така го избрали, е несъстоятелен. Да го бяха направили и привържениците на другите номинанти. Димитровград е уникален за България с факта, че е строен ансамбъл.

Строени са в определен политически и културен контекст, поради което “сведуши” люде биха ги нарекли “сталински”. Но това е излишно политизиране на една архитектура, която стои учаудаща “на мястото си”. Градостроителната хармония на димитровградския център е действително впечатляваща и създаваща

усещане за уют и спокойствие. Не напразно преди няколко години общината започна инициативата “Димитровград - най-живият паметник на архитектурата”, която предвижда центърът на града да бъде обявен за архитектурен паметник. Дано резултатите от формата на БНТ дадат импулс на тази идея.

В една от въпросните “сталински” сгради е бил домът на поета Пенчо Пенев, който възпя строителството на Димитровград. Той има един стих, който е подходящ за реплика към хулителите на вся и всъщо, построено след Девети септември: “Ще има пак звезди... и кучета ще има, виещи към тях... като преди...”

Един на нула за Наглите

ИНА МИХАЙЛОВА

“Ние ги хващаме, те ги пускат.” Тъй рече Борисов преди години. Не беше на власт, макар че властта бе в ръцете му. Сега и е на власт, и властта е в ръцете му, но принципът си остана: Бойко и Цецо ги хващат, “те” ги пускат. Кои “те” ще попитат? Е, в това е въпросът.

Преди дни министърът на вътрешните работи Цветанов се похвали, че с операцията “Наглите” МВР е уплашило престъпниците. Е, обгазиха адвокатката на Маргините, но това си е част от сводката. Междувременно спрещу 20 bona пуснаха от

ареста един от нароченици за тарторите на Наглите Антон Петров-Хамстера - заради “разколебано” обвинение. “Здрасловено” пуснаха и Баретата... Двама от обвиняемите по делото “Галеви” също по-леко дишат от вчера. Или хващачите не хващат както трябва, или тези, които пускат бандитите, са твърде милостиви.

Както някои скептици пророкуваха преди време, един по един всички от бандата за отвлечания ще се измъкнат от затвора... Задържаха мутрите с пръкорите, но какво излезе от цялата работа? Лъснаха пръкорите, а мутрите ще се окажат относно на свободата. Жалко за излъганите надежди на хората - особено на тези, които станаха жертва на отвлечанията. Болката е за тях най-вече. Защото те са най-прецакани. От една страна - от Наглите, от друга - от правосъдието.

Прав се оказва главни-

ят прокурор Борис Велчев, че в България хората се страхуват много повече от държавата, отколкото от престъпниците. Държавата днес не плаши престъпниците. Но го има и по-лошото от това - тя не може да защити пострадалите и да предотврати появата на нови такива.

Гнилото е някъде в правораздавателната ни система или около нея. Някъде нещо се къса по веригата. Или в полицията, или в прокуратурата, или в съда. Прехвърлянето на топката между тях не носи полза - нито на хората, нито на държавата. Само дето народът вече не вярва на приказките “ние ги хващаме, те ги пускат”.

Затова е време здраво да се стегнат халките. Иначе излиза, че са прави тия, дето казват, че задържането на мутрите с пръкорите е поредният пушилък. Показана акция, на която народът трябва

да ръкопляска, а Брюксел, цъкайки, да признае напредък. Иначе всичко си е постарому. Дори повечето от действащите лица са същите, само дето раздавачите на карти са на нови позиции.

И в съда, и в прокуратурата, и в полицията има достатъчно професионалисти. Само трябва да им повярваме. Дали е толкова лесно? На приказки сигурно. Само дето днес думите ги обезвръзниха и употребиха, а работата през пръсти я вършат. Затова и резултатът засега е такъв - един на nulla за Наглите. Което звуци направо успокоително, защото разликата може да стане и по-убедителна. А наглостта и безпardonността на “задържаните неправомерно” представители на подземния свят да придобият европейски правозащитни измерения. Тогава всички ще бъдем пречакани. И ще плащаме за безсилното и неспособността на други.

Още като Мач на новия век. Леко участва във всичките 10 кръга, записвайки 2 победи и 7 ремита. Губи единствено от Анатолий Карпов. От 2005 г. нататък Петер Леко ежегодно играе мачове по ускорен шахмат в Мишколц. През 2007 г. основава шахматно училище в унгарския град Мишколц.

1996 - ОТКРИТА Е КОМЕТАТА ХЯКУТАКЕ. Открита е от Юджи Хякутаке, астроном любител от Южна Япония. Научните наблюдения на кометата довеждат до няколко открития. Най-изненадващото за учените е установяването за пръви път на рентгеново излучване от комета, за което се смята, че е причинено от взаимодействието на йонизирани частици от сълнчевия вятър с неутрални атоми.

Общество

Теоретическите идеи на китайската модернизация

Започва нова фаза в развитието на страната - хармонично общество от инновационен тип

Александър Лилов

Mоже ли да се говори за теория на китайската модернизация? Ключовата ми теза е, че през изминалите 30 години на китайската модернизация вече кристализира СИСТЕМА ОТ ИДЕИ, които в своето единство бих могли да се дефинират като теория на китайската модернизация.

Наличието на система от идеи е едно от главните отличия на китайските реформи от съветската преустройка през 1985-1990 г. и една от основните причини за успеха на реформите и неуспеха на преустройствата. Китайските реформи не са хаотични, те имат ясна стратегия и собствена идеология. Тук ще скицирам, без да ги анализирам обстойно, структуроопределящите елементи на теорията за китайската модернизация.

■ На първо място в тази система от идеи стои идеята за социализъм с китайска специфика. Смятам тази идея за матрица на цялата теория - тя пронизва всички направления на съвременното китайско мислене и развитие.

По своята същност това е идея, която отхвърля като по-грешно универсализирането на съветския модел, наложен след Втората световна война. Но не само това, колкото и важно да е то. Още по-съществено е, че тя свързва новото

социалистическо общество с националните традиции

и особености. Но и това не е всичко, колкото и фундаментално да е то. Още по-дълбочинно е разбирането за социализма като историческо развитие на ценното наследство от историческото развитие на страната, на цивилизацията, на материалистичната и духовната култура. Социализът не се гради върху развалините на хилядолетното минало, а върху разумното използване на постиженията от миналото и на новия потенциал на съвременната епоха - та кава е същността на тази идея. Съвременният китайски социализъм е сплав от наследството на древната китайска цивилизация и инновационния потенциал на настъпващата нова информационна епоха.

За първи път необходимостта да се строи социализъм с китайска специфика е формулирана от Дън Сяопин пред XII конгрес на ККП през 1982 г.

Идеята за националната и цивилизионната специфика на социализма е много продуктивна идея, която не само коригира

допуснати в миналото грешки, но и отваря атрактивни перспективи в бъдещето.

■ На следващо място бих поставил

идеята за началния стадий

в който се намира и дълго ще се намира (не по-малко от 100 години) изграждането на социализма в КНР.

По този въпрос бяха допусканы в СССР и в Източна Европа големи грешки с тежки последици. През 1938 г. Сталин обяви, че социализът в СССР е изграден. Хрущев оповести изграждането на комунизма към 1980 г. Бившите социалистически страни в Източна Европа обявяваха преходни периоди от 3-4 години. Сега е ясно, че за такива кратки исторически периоди не може да се постигнат нито целите, нито характеристиките на социализма.

Но социализът не е продукт на партийните конгреси, а на историческото развитие.

Недостиг на исторически реализъм, груб волунтаризъм в политическото и теоретическото мислене - такава беше същността на тези грешки.

Постановката, че изграждането на китайския социализъм се намира в начален стадий и че продължителността на този стадий е голяма, е идея с фундаментално значение. Китай изгражда социализъм и това е определящият курс на неговото развитие, върху който не може да се посяга. Но Китай още не е изградил социализма и това е основна историческа реалност, която не може да бъде прескочена. Ето какъв колосален капацитет за стабилност и перспектива за развитие има тази идея.

Възлово място в нея заема тезата "сюокан". Сюокан е обобщението на китайският отговор на големия исторически въпрос: какво е социализът и как той да бъде създаден. Сюокан е създаването до средата на века на всеобщо среднозаможно общество в Китай. Това е историческата цел на новия етап на китайските реформи. Това е конкретното историческо съдържание на т.нар. начален стадий на социализма в Китай.

Сюокан и "научната концепция за развитието" като съвременен светоглед и на хармоничното развитие като свръхзадача на реформите в КНР са най-новите теоретични продукти на ки-

тализацията на марксистката теория.

■ На следващо място бих поставил идеята за необходимостта от

modернизация на социализма

Сега много се дискутира възможна ли е изобщо модернизация на социализма. Под модернизация следва да се разбира адаптирането на социализма като теория и практика към новата епоха и отличаващите я нови реалности. Тази идея на

мира реализация в стратегията за отварянето на Китай към света и превърщането на иновационното развитие в главно направление на реформите. Изостанал Китай, който бе до революцията полуфеодална, полукупиталистическа страна, днес ускорено навлиза в информационната слединдустриална епоха.

Светът сега и на Запад, и на Изток говори за "Китайското чудо", но в основата на това чудо стои модернизацията на социализма с китайска специфика. Модернизацията на Китай има не само теоретични, но и конкретни измерения, състоящи се от три големи крачки в развитието на страната: първата - осигуряване на екзистенциумума за всичките милиард и 300 милиона жители на КНР; втората - осигуряване на средна заможност за

всички; и третата крачка - превъръщането на Китай до средата на XXI век в средноразвита страна в света с високо жизнено равнище и качество на живот.

В тясна връзка с тази идея се намира и едно от най-големите постижения на модерен Китай - създаването на

социалистическа пазарна икономика

Това е базово постижение и в развитието на теорията, и в развитието на социалистическо общество. Икономическите успехи на Китай са феноменални. Те с право се определят като "чудо". Днес китайската социалистическа пазарна икономика е третата по обем на общото производство, а водещи американски анализатори смятат, че до средата на века Китай ще изпревари САЩ по този показател и ще се превърне в първа икономическа сила в света.

Пазарната икономика, гласи тази идея, не е тъждествена с капиталистическата система, както и плановата икономика - със социализма. Пазарът е механизъм, инструмент за развитието на икономиката. Така стои въпросът и със структурата на собствеността при социализма - в китайската икономика днес съществуват общонародната (държавна) собственост (преобладаващо място), колективната кооперативна собственост и частната собственост.

Във връзка с това се развива и социалната структура на обществото през началния стадий на неговото изграждане и в условията на социалистическата пазарна икономика. Появяват се все по-увеличаваща се средна класа и прослойката на богатите китайци. Не е възможно да има пазарна икономика и частна собственост и да няма средна класа и богата социална прослойка. Историческата цел на социализма не е социално равенство в бедността, а в създаване на материални условия за развитието на всеки човек в обществото. "Човекът е основа на основите" - това е ориентирът, който провъзгласи последният XVII конгрес на ККП.

Издигнатата от Ху Дзинтао

на този конгрес теза за хармоничното развитие на Китай (регионално, социално, културно) е насочена към постигане на висока средна заможност на цялото население и към социалистически ориентирана регулация на държавната политика и на общественото развитие. Пазарната икономика не може да създава богати хора. Проблемът не е да се експропрират богатите, а да се преодоляват голямата имуществена диференциация в обществото и най-важното - да се създаде средна заможност за всички.

Ликвидирането на бедността в Китай е велико постижение на китайския социализъм. Постигнато на стабилна средна заможност за целия милиарден китайски народ ще върне на социализма ролята на историческа алтернатива на капитализма.

Модернизацията на социализма и по-специално реализите на икономическата и на социалната структура на началния стадий породи две други идеи: първата - за социалната база на партията през този период; втората - за хармонично развитие на социалистическото общество.

Цзян Цзямин обобщи идеята за новата социална база на партията в началния стадий, за т.нар. тройно представителство в партията: първо - работническата класа и трудовото селячество; второ - духовният пласт на обществото, т.е. интелигенцията; трето - авангардът на производителните сили, на патриотичния национален бизнес, който създава съвременната национална икономика и всеобщото благодеяние на китайския народ. Партията се развива и се превръща в партия на целия китайски народ.

Ху Дзинтао разви, както посочих по-горе, идеята за превърщане на модернизиращ се Китай в "богата, могъща, демократична и хармонична модерна социалистическа държава".

Става дума за регионална хармония - нова постановка за развитие на регионите, допълваща постановките на Дън в началото на реформите.

На стр. 31

СЪБОТА
30 ЯНУАРИ 2010

дума

Таланти и поклонници

Българин е №1 сред 12 000 конкуренти

Електрическо колело на бъдещето, радио без копчета и детска количка с размери на лаптоп са сред изобретенията на дизайнера Валентин Водев, донесли му световно признание

Представете си велосипед, чиято задна гума се разделя на две и се получава багажник с вместимост 150 литра. Или просто казано - колело, което се превръща в кола. Двуколка, с която можеш да се измъкнеш от всяко задържане и в същото време да пазаруваш цял ден за семейството, защото капацитетът ѝ е като на автомобил. Сега си представете, че този велосипед има още едно предимство - не замърсява околната среда, тъй като се движи с електрическа батерия, голяма колкото батерия на лаптоп. Колело, което с едно зареждане в контакта само за 3 часа може да измине 30 км и да вдигне скорост от 22 км/ч. И всичко това "излиза" на собственика му 0,15 евро за 100 км. Фантастично, нали?

Алтернатива на колата

Но реално. При това измислено от българин. Името му е Валентин Водев. Разбира се, не живее в София. Напуснал е столицата ни през 1999-а, продължавайки да учи във Виенския университет за приложни изкуства. Продължава образоването си с магистратура в Royal College of Art в Лондон. У нас е учит в НАТФИЗ и в Художественото училище по приложни изкуства в София. Въпреки че току-що е завършил университетската си специализация, Водев е вече добре познат в професионалните среди в Лондон и във Виена. И в двете столици той има собствено студио. Наскоро е получил и покана за съвместна работа с известния дизайнер Рон Арад, който ще излага свои творби в големия лондонски арт център "Барбикан".

Велосипедът "Бикуатро", който всички единодушно определят като алтернатива на колата, донесе най-престижната награда в областта на дизайна на живеещия в Лондон българин - неговият продукт бе признат за най-добър концептуален дизайн на годишните награди "Ред дот" (Червена точка) в британската столица. Конкуренцията за 2009-а бе направо убийствена - над 12 хил. участници от 60 държави се надпреварваха за отличията. А те не са какви да е! Ако ги сравняваме с филмовия бранш, са като "Оскар" или "Грами", казват специалистите. В категорията на Водев например призове печелят световни величини като "Ауди", а през 2008-а - "Опел". Категорията, в която участва Водев, е една от най-силните и предизвикателните - за прототипи, които предстои да бъдат произведени.

Велосипедът на бъдещето ще отвори всички врати пред българина, категорични са специалистите. Наскоро той е получил стипендия от австрийското правителство за разработка на втори и трети прототип на своето изобретение. Водев се надява, че скоро двуколката

Валентин Водев със своето изобретение

"Бикуатро" - велосипедът на бъдещето

му ще бъде обичайна гледка за световните столици. Нищо чудно след две-три години "Бикуатро" да се превърне в любимо средство за придвижване на японци, открехват световни медии част от тайната на воденичите вече разговори с представители на азиатски концерни.

Заедно с двама други дизайнери Валентин Водев прави серия от ме-

бели, които се произвеждат в България. Любимото му занимание са изложени в Ню Йорк, Токио и Лондон. Друг проект, който в момента предизвиква въображението му, е детска количка на две колела, която функционира на принципа на гравитацията. Въщност това е

най-малката детска количка в света

Тежи само три килограма и е голяма колкото чанта за лаптоп. Pullchair е удобно компактна и съвсема, предназначена за родители с деца от 2 до 4 години, за път или разходка. В нея децата могат да си починат, а най-голямото ѝ предимство е, че при неупотребба се прибра и носи лесно, особено ако се сравнява със стандартните колички. Изработена е от алуминий,

пластмаса, гума и текстил. Самият дизайнер казва за нея, че носиш количката като чанта, а когато се налага да настаниш бебока - просто я разгъваш. Возилото има още едно предимство - ще струва пет пъти по-евтино от най-луксозните колички за бебета.

В края на м.г. участието на Валентин Водев в две големи дизайнерски изложби във Виена и Токио предизвика нов фурор. Българинът представи още две свои "произведения". Едното от тях е радио Valerie - радиоапарат без копчета и бутони, с логичен и опростен дизайн. Настройките се осъществяват чрез движение на антената наляво-надясно и завъртане на високоговорителя, разположен отгоре. Уредът предизвикал огромен интерес. Представителят подвижен чин-маса, върху който спокойно може да се разположи компютър, като нищо ще се превърне в мечта за ученици и студенти.

Медии, специалисти и критици са единодушни - чрез таланти като Валентин Водев България все по-катоично заявява амбицията си да се превърне в част от света на дизайна. Звучи прекалено претенциозно за хора като Валентин Водев, които си падат по pragmaticите решения в полза на обикновения човек. Може би по тази причина и днес Водев не крие, че харесва соцпанелките - заради височината, пропорциите, разположението на помещенията в тях. А може би просто защото за амбициозния творец дизайнът е не за кориците на списанията, а за живота, за хората.

Най-
малката
детска
количка в
света

Страница на Ина МИХАЙЛОВА

Културата и гените движат еволюцията

Културните различия между хората са причина и следствие от несъответствията в ДНК между тях, смятат учени

Kултурата в най-широкия смисъл на това понятие също е причина за генетичната еволюция, твърдят авторите на ново изследване, обхващащо 29 страни и проведено в рамките на 3 години. Благодарение на рядко използван научен подход чрез съчетаване на естествените и социалните науки авторите на изследването са събрали и интерпретирали данни както за гените, така и за културата на хората.

Според учени, цитирани от изданието Proceedings of the Royal Society B: Biological Sciences, сред хората, принадлежащи към т.нар. колективистичен тип култура, например населението на Япония и Китай, е наличие специфична генна мутация, която има отношение към производството на серотонин - неврохимикал, имащ пря-

ко отношение към настроението.

В Китай и останалите азиатски страни от региона специалистите са установили, че тази мутация, засягаща гена 5-HTTLPR, присъства при над 80 на сто от населението. Предишни изследвания свързват този вариант на гена с наличието на негативни емоции, включително лесна възбудимост и депресии. Същевременно обаче хората от този генетичен тип показват нежелание за влизане в конфликти.

За разлика от това в европейските страни повечето жители спадат към типа хора, които поставят личния си успех над общия и тяхна най-важна цел е да докажат себе си. Сред европейците мутацията в гена 5-HTTLPR е налице в по-малко от 40 на сто от населението.

Авторите на изследването предлагат своето предположение защо и как са се получили тези разлики. Според тях културата и гените са си взаимодействали в течение на хилядолетия, като са оформили процеса на естествения подбор, какъвто го познава науката днес. По този начин отделният човек, както и обществото, в което той е живял, са се приспособявали как да оцеляват и живеят.

Древните култури на Азия, Африка и Латинска Америка са били изложени на съмртоносни патогени, които са

застрашавали съществуването на цялата им цивилизация. Затова е и логично в тези общества да се е оформил колективният дух, благодарение на който хората са се борели по-успешно с опасността. Така постепенно тази социална тенденция е намерила отражение и в гените, смятат учени.

Еволюцията е действала най-малко на две равнища. Едното е биологичното, за което се знае много повече и върху което науката до момента се е концентрирала. Но има и още едно ниво - културното развитие, което се е случвало едновременно с това на гените. Като най-популярен пример за новата т.нар. културно-генетична коеvolutionна теория проф. Чарлз, част от екипа изследователи, цитира употребата или не на краве мясо при различните цивилизации. През времето това е довело до генетична промяна, влияеща върху поносимостта или липсата на такава към лактазата - ензима, който отговаря за разграждането на лактозата в млечните продукти.

"Ние смятаме, че културната и генетичната еволюции през цялото си развитие са действали едновременно и свързано и човешкото поведение трябва да се разглежда като продукт на културно-генетична "коеволюция", смята Чарлз.

Заштата на психиката – нож с две остриета

Mного хора възприемат т.нар. психологична защита като способност за адекватно реагиране на агресията и достойно излизане от конфликта. С подобно умение никой не се ражда - то се изработва с годините. Трябва да се каже, дори и тогава не се появява при всеки. Но за да се запази чувството за защитеност дори от тези, които не уметят много добре да общуват, съществуват защитни механизми на психиката - т.нар. първична защита. Това са начините за реагиране при травмиращи ситуации, които са ни необходими, за да поддържаме самооценката си и да възстановим самоуважението си.

Механизмите на психологичната защита са универсални за всички, те са заложени в нас от природата - това са въщност шаблони на поведение и реакция на една или друга травмираща ситуация. Първичната психологична защита е нож с две остриета. Принейтата несъмнена полза възможност да се приеме дадена болезнена ситуация без изгубване на самооценката все пак съществуват два недостатъка. Първо, психологичната защита не променя нищо в реда на нещата, тя само ни избавя от тревогата и дискомфорта. И второ - тя работи по такъв начин, че изопачава реалността в полза на нашата емоционална стабилност.

ДА ПОИГРАЕМ НА КРИЕНИЦА:

„Нищо не се е случило”

Механизмът на отрицанието действа на принципа, че ако не си призная нещо, значи то не се учува. Нежелателните събития не се приемат за съществуващи.

Отрицанието често става първа реакция на необратими събития - смърт или болест. С него можем да се сблъскаме и в семейните отношения: струва ни се, че е по-безболезнено да си затворим очите пред проблема, отколкото да поставим въпроса, макар и ребром.

Често може да се чуе и въпросът - къде са гледали родителите на детето наркоман във външно благополучно изглеждащо семейство? Защо не са обрънали внимание на тревожните признания?

Отговорът е сравнително прост: защото работи механизъм на отрицанието - родителите не допускат мисълта, че подобно нещо може да се случи в тяхното семейство.

„Забравих”

Специално мотивираното „забравяне“ на травмиращата ситуация се нарича от психологията изтласкане. При това могат да се забравят не само очевидни неприятности - понякога от паметта се „изтласква“ чуждата помощ, която сме получили в критичен за нас момент.

Често изтласкането е характерно и за ситуации, свързани с пари или задължения.

„Аз съм глупак”

Едно от следствията на из-

тласкането е т.нар. проекция. Изтласканата информация (или забравеният опит) излизат от съзнанието, но остават на подсъзнателно равнище. И периодично това, което е изтласкано, започва да се появява именно под формата на проекция. Човек започва да си приписва чуждия опит, мисли, мотиви.

Могат да се проектират не само негативните, но и положителните емоции. В широкия смисъл всички ние използваме проекцията за обяснение на света - как да разберем другите, ако не намерим сходни чувства в себе си?

„Всичко ще обясня”

Понякога ни се струва, че е по-лесно да изядем жаба, отколкото да признаям собствената си грешка. А тя не трябва да се признава, особено когато същес-

твува механизъм като т.нар. рационализация. Тя ни позволява да намерим вменяеми и напълно достойни причини, за да обясним неприемливите си действия. Кое е по-удобно: да призаем, че не ни вземат на желаната работа поради недостатъчния ни опит или да съмтаме, че всичко в тази държава става с вързки? Рационализацията ни позволява да се обградим със стереотипи, да изразходваме минимум усилия за анализ на постыпвящата информация, но да се чувстваме като Д'Артанян.

„Аз не съм това”

Доста „прозрачен“ начин на защита са реактивните образувания, т.е. замяната на собствените чувства с противоположни. Класически пример за това е поведението на децата, които се стремят да обрънат на-

опаки чувствата, защото ги смятат за срамни. Затова те могат да се смятат на филм, който предизвика сълзи, или се държат грубо с мом(и)чето, кое то всъщност искат за ухажват.

Чувствата трябва да бъдат излечи

Можем да попадаме в критични ситуации, които не засягат толкова силно нашето самоуважение и не изискват психологична защита, но изискват определени методи за намаляване на напрежението.

Сублимация

Около темата за сублимацията (да благодарим на Фройд!), съществуват доста мнения за нейния сексуален характер. Въщност може да се сублимира не само сексуалната енергия, но и всяка форма на агресия, която търси изход. Известни са т.нар. стапи на гнева в японските корпорации, където сътрудниците могат да разкъсват възглавница или да омажат стените с боя.

Интернализация

Този механизъм за отслабване на напрежението може да се опише с фразата: „Не ми се искаше твърде много.“ Ако не достигаме желания резултат, понякога е по-лесно да се убедим, че това не ни е необходимо.

Регресия

Ние можем да се почувства- ме защитени, ако се върнем към примитивните начини за реагиране на ситуация, които сме използвали в детството си. Някои подобни методи са били действени и ние подсъзнателно продължаваме да разчитаме на тях. Затова човек мъчи и се „надува“ или рови из вешти си по цял ден само и само за да привлече вниманието към себе си.

Как се избира мъжки костюм

Изборът на костюм е важна стъпка в живота на всеки млад мъж. Как да го направите, за да сте сигурни, че ще изглеждате добре?

Сако

Изборът на всеки костюм започва от сакото. Първо трябва да сте наясно, какви обиколки на гърдите и ханша имате и колко сте високи, за да пробвате подходящ номер сако.

Основното внимание отделяйте върху раменете и яката. Сакото изглежда добре, когато е с подходящ номер. То не бива да бъде по-широко или по-тясно, отколкото ви трябва. Когато вдигнете ръцете пред себе си, сакото не трябва да има нито хоризонтални, нито вертикални гънки и да могат да се закопчават всичките копчета.

За да прецените каква дължина на сакото да изберете, отпуснете ръцете си и хванете подъгъва на сакото. Ако сте успели да го направите, то сакото е с идеална дължина. Откъм гърба

сакото трябва да закрива изцяло задните части.

Ръкавите при отпуснати ръцете трябва да стигат до основата на китките. Ръкавите на ризата задължително трябва да се подават от ръкавите на сакото на 1-1,5 см.

Панталон

За да изберете дължината, направете крачка напред с единия крак и задръжте това положение. Ако чорапите се виждат под крачолите, то панталонът е прекалено къс. Изберете подълги крачоли, без да прекалявате, прекалено дългите крачоли се събират на "хармоника" и изглеждат немарливо. В идеалния вариант отзад крачолите стигат до средата на тока, а отпред покриват горната част на обувката, правейки лека гънка.

Не забравяйте, че няма винаги да стоите прав. Когато сте в седнало положение в никакъв случай от крачолите не бива да се показва голият крак над

чорапите! Затова, за да сте сигурен, че изглеждате добре, винаги си купувайте по-дълги чорапи.

Риза

Яката - към точната мярка прибавете 1-1,5 см, за да има малко между врата и яката.

Изборът на модерните форми за яка е голям, затова избирайте тази, която ви отива по-добре. Ако имате кръгло лице, изберете си яка с по-заострени крайчета. Ако лицето ви е по-дълго, то визуално ще го "скъсите", като си сложите по-закръглена яка.

Ако сте избрали добре целият костюм, то яката на ризата ви ще се показва над яката на сакото с 1,5-2 см.

Ръкавите - спазвайте следното правило: от ръкавите на ризата трябва да се подават само китките на ръцете. Проверете това, като завъртите китките на ръцете си - при това кожата не трябва да докосва плата на хастара на сакото.

Клавиатурите са по-мръсни от тоалетна чиния

Върху някои клавиатури има повече бактерии, отколкото по тоалетна чиния, показват данните от изследване, проведено от британска организация за защита на потребителите Which? Според изнесените в печата цифри на всяка десета клавиатура има до 5 пъти повече опасни за здравето бактерии, отколкото могат да бъдат намерени в тоалетната.

Клавиатурата отразява точно съдържанието на микроорганизмите, които човек носи не само по ръцете, но и в червата си. По някои клавиши изследователите са открили до 150 пъти повече бактерии, отколкото е допустимо според санитарните норми. Сред откритите микроорганизми са и такива като *E.coli* и *Staphylococcus aureus*, които са сред най-честите причинители на заболявания.

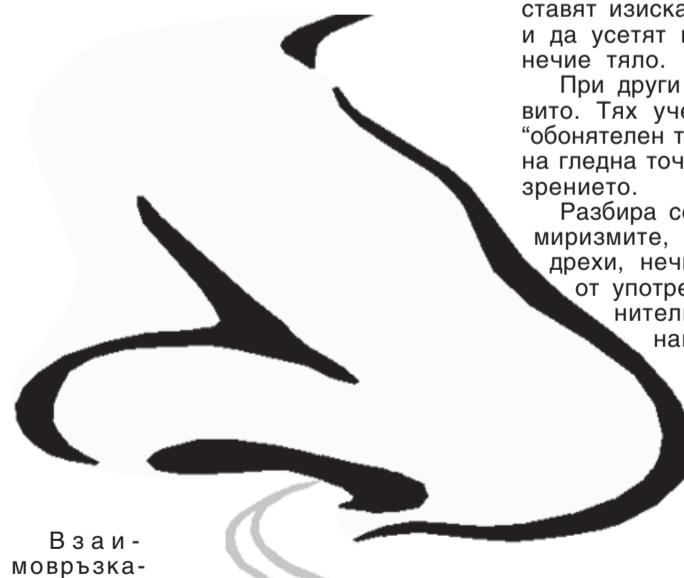
Сред водещите причини за силното замърсяване, според специалистите, е колкото лошата хигиена, неизмиването на ръцете след ползване на тоалетна, толкова и навикът да се храним, докато работим на компютъра.

Чистотата на клавиатурата се постига съвсем лесно. Достатъчно е поне веднъж седмично да я забърсваме с леко влажна кърпа, още по-добре, ако се използва и спирт. Разбира се, след като от нея бъдат отстранени остатъците от храна, напитки и други подобни частици, които са идеална среда за развитие на болестотворните бактерии.

Връзката между миризмата и секса е доказана

...Тя присъства на съзнателно равнище само при някои хора

Взаимната мръзка между обонянието и еротичните емоции, независимо дали става дума за възприемането на миризмите или тяхното отеляне, има различно значение за отделните хора. Тези способности са по-развити при жените, отколкото при мъжете, важна роля играят и расовите различия.

Природната заложеност към възприемането на миризмите съществува при всеки човек. Някои са слабо възприемчиви към тях и дори не

подозират за тяхното значение в половия живот, а ако имат обонятелно възприемане, то действа единствено на подсъзнателно равнище. В живота на тези хора дори не могат да си представят изисканото чувство на любовта и да усетят насладата от аромата на нечие тяло.

При други обонянието е силно развито. Тях учените отнасят към т. нар. "обонятелен тип", при който от сексуална гледна точка миризмата властва над зренieto.

Разбира се, тук не става въпрос за миризмите, предизвикани от мръсни дрехи, нечистопътност, газове или от употребата на определени хранителни продукти, като чесън например. Болният стомах, кариеите в устата или болести на носа могат да изиграят гибелна роля в сексуалното сближаване.

Тук става дума за аромата на кожата и косата на любимия човек.

Нима

те не са източник на наслада?! Какво е целувката? Не е ли естественото желание да вдишаш частичка от любимото същество?

При първите опити за сближаване първостепенна роля играе миризмата на пот. Тя е крайно индивидуална, труд-

но може да се нарече привлекателна и доста често е източник на сексуално отблъскване.

В много редки случаи отелянето на пот може да предизвика еротични емоции. Всяка миризма може да се прикрие с помощта на дрехите и честата смяна на бельото. Но "обонятелният тип" винаги ще открие индивидуалните миризми, които действат на инстинкта за сближаване.

Първоначално миризмата може да бъде отблъскваща, но постепенно да стане привлекателна, ако вече е достигната определената степен на възбуда.

Миризмата на половите органи е специфична както при мъжете, така и при жените. Тя има личностен характер по своите нюанси и интензивност. Естествената полова миризма, ако не е твърде силна, действа възбуджащо на противоположния пол с нормална чувствителност, и то тогава, когато между партньорите вече е установена степен на близост.

Когато естествената миризма обаче се допълва от странични усещания за недостатъчна чистопътност, това пре-

дизвика отвращение.

Половата миризма е повече изразена при жените, отколкото при мъжете. Тя се засилва под влияние на желаниято, което се проявява в по-обилното отеляне на жлезите в половите органи. При някои жени в този процес участват жлезите на цялото тяло и тогава миризмата е особено привлекателна и възбуджаща.

Миризмата на спермата също се отнася към сексуалните миризми и има цяла гама оттенъци. Преди всичко тя зависи от расовата принадлежност, като е по-силна и по-различна при мъжете от източните етноси.

Доста връзки се разпадат, защото жената не може да понесе миризмата на спермата. Ароматът на любимиия мъж може да бъде източник на по-голяма наслада и да доведе до ново възбуддане, а на нелюбимия - да предизвика отвращение. Все пак, като цяло може да се каже, че тази миризма привлича жените и потърска мъжете.

Миризмата е тясно свързана със сексуалните емоции както при цивилизования, така и при по-примитивния човек.

У първия половите миризми при началните опити за сближаване предизвикват основно негативни чувства, създавайки или засилвайки сексуалната апатия. Но когато първите крачки към доближаването са намерени, се наблюдава обратното действие - същите миризми предизвикват или засилват еротичната възбуда.

Трайко ПОПОВ

Ако не запали и се га, слизам!

Добра новина

Министър Нанев увери, че в селищата, където предстои закриване на болниците, пациентите не се лишават от възможността да бъдат наблюдавани. До дни здравната каса ще изстреля спътник, чрез който здравното им състояние ще се следи от космоса!

ЛЕКЦИИТЕ НА
МИТКО МЕТОДИЕВ

А де да беше!
Или
циркът като
такъв

Непрекъснато правя добрини на
околните. Не знам защо! Отвътре
ми иде.

Най-често това добро го правя
като изнасям лекции! Ей така -
съвсем бесплатно. Днес ще ви
изнеса една лекция за цирка.

Ще започна с това, че циркът е
сериозно изкуство. За него се иска
любов, много труд и всеотдайност.
Например знаете ли колко дълго и
упорито се шлайфа една клоунска
шега? Колко пот и тренировки
струва един акробатичен или един
жонглерски номер? Колко мисли и
познания се влагат при създаването
на един илюзионистки трик?

Неповторимият италиански
жонглер Енрико Раステли зарязал
гостите на собствената си сватба и
отишъл да репетира.

Братът на големия илюзионист
Емил Кио - Гари в името на цирка
напуснал любимата си и престижна
работка на инженер-авиоконструктор,
за да помогне при обогатяването на
цирковата програма на Кио.

Нашият Лазар Добрич всяка
вечер рискувал живота си със
своя страхотен номер "Трапецът на
смъртта".

Да, циркът е сериозно, голямо,
велико изкуство. Это защо опитите
на някои журналисти да се срав-
няват нашия политически живот с
цирка са, меко казано, обидни. За
цирка.

Не, колеги, не! Не обиждайте
цирка!

Когато оглежда малкия провин-
циален градец Арбатов, великият
комбинатор Остап Бендер съкрушено
изрича: "Не, това не е Рио де
Жанейро! Това е много по-лошо!"

Оглеждайки политическата и
икономическата картина в Бълга-
рия, бихме могли да кажем: "Не,
това не е цирк! А де да беше!"

ДАЛАВЕРА С ГЕРБ

Лозан ТАКЕВ

В утрото на светла ера
идат ГЕРБ и премиерът...
Всичко си и като вчера:
с герб на всяка далавера!

БОЛНИЧНО

Иван БЕЛОВСКИ

Болници петдесетина
Се закриват в нас, държавни.
А легла за болни има
В клиниките ветеринарни...

БУКВАРЧЕ и първа читанка

С, с Супермен

Сомалия стана световна суперсила. Събира си супертанкери. Досега само самолетоносач от САЩ не си е спасирила. Светът съвсем се е стъпил, а суперменът Бойко се смее:
- Само да не се скандализирам! Скандализирам ли се, и със сомалийците ще се справя така, както се справих със сереските селскостопански стачници!

Страхотен суперпремиер си сложихме.
Скоро и света ще строи!

С, с Сняг

Сняг се сипе над столицата. Симови-
ят съвако Сотир сътряга снегорина си.
Стрина Фандъкова стои отстрани и
сумни на съпартиеця си:
- Симо, Симо, сериозни снегонавявания
се струпаха! Снегопочиствай с всич-
ки сили, щото софиянци солидно ще ни
сурбакат на следващата сесия на
софсъвета!

АКО ПРОЧЕТЕТЕ НЕЩО ТАКОВА
В УТРЕШНИТЕ ВЕСТИНИЦИ, НЕ СЕ УЧУДВАЙТЕ!

Рашко СТОЙКОВ

Б.Б.: ПРЕДИШНИТЕ ДА МИ БЛАГОДАРЯТ, ЧЕ ОЩЕ НЕ СЪМ
СЕЗИРАЛ ПРОКУРАТУРАТА ЗА ВРЪЗКИТЕ ИМ С ТАЛИБАНТЕ,
ЗАСТРАШИЛИ МОИ МИНИСТЪР В КАНДАХАР!

ПЪРВИ СМЕ ПО ПОЛИЦАИ В ЕС, НО НЕ МИНАВАМЕ
ЗА ПОЛИЦЕЙСКА, А ЗА БАНДИТСКА ДЪРЖАВА.

НАШИ БОЛНИ ЗАМИНАВАТ КАТО БОЛНОГЛЕДАЧИ В ГЕРМАНИЯ!

ЗАРАДИ УСЛОЖНЕНАТА СНЕЖНА ОБСТАНОВКА МВР ЗАДЪЛЖИ
300-ТЕ МАФИОТСКИ БОСОВЕ ДА ИЗЛИЗАТ НА АКЦИИ
САМО С ВЕРИГИ!

СВИНСКИЯТ ГРИП - СВИНЩИНА НА ФАРМАЦЕВТИЧНИТЕ
ГИГАНТИ!

ОТКРИХА ИЗТОЧНИКА, ЗАМЪРСЯВАЩ ВЪЗДУХА В СТАРА
ЗАГОРА - ЯЙЦАТА, С КОИТО СТАРОЗАГОРЦИ ЗАМЕРЯХА
ТРИМАТА МИНИСТРИ.

Конфуз

Янко СТЕФАНОВ

Няколко души, водени от кмета на селото, отдохме по работа в столицата. Свършихме набързо, а до тръгването на автобуса имаше още много време. Щем - не щем, за да убием времето, заляхме се из главните улици. По големите сгради ярко блестяха реклами, пърчаха се важно партийните надписи: СДС, ДСБ, БСП, ГЕРБ, РЗС, ВМРО, ДПС... Кметът вървеше пред нас и гласно ги четеше. Пред една старинна врата видя надпис ВХОД и по инерция прочете: ВеХеОде. Озадачи се, после повторно засрича: ВеХеОде... Потрети, но явно нещо не проумяваше, защото стеснително ме попита:

- Абе, какво е туй ВеХеОде?

- Вход, бай Петре, вход! - обясни

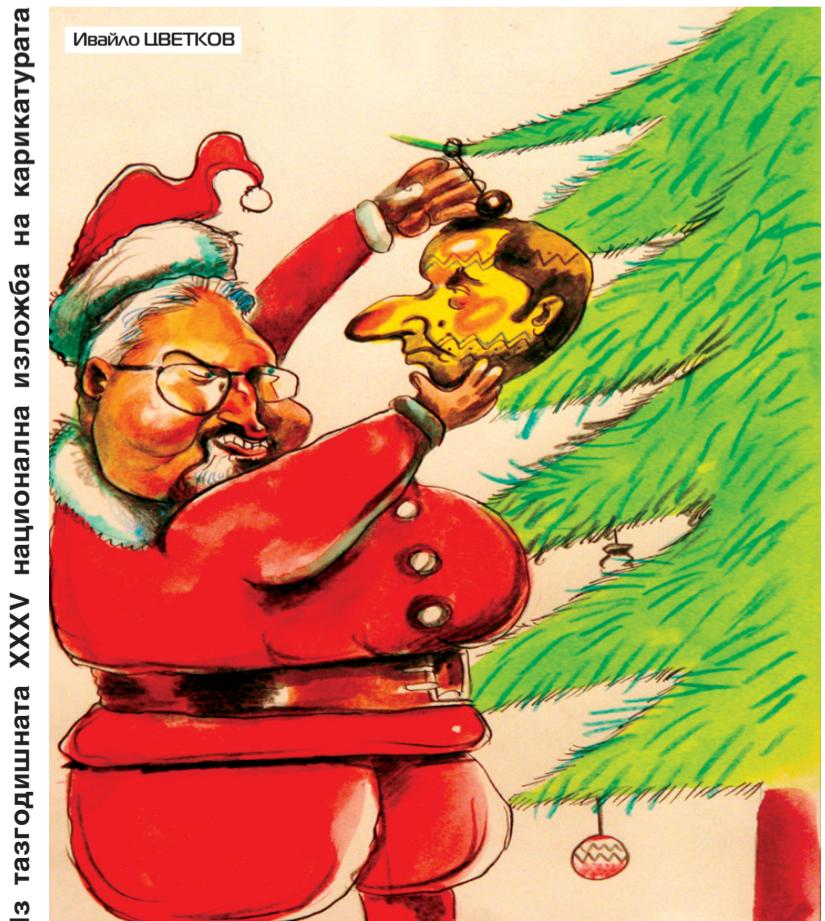
них му учуден.

- Мамицата му! - сконфузи се
напернатия допреди малко демо-
кратичен наш кмет. - Пък аз по-

мислих, че е някоя нова партия...

Всички захихикахме в шепите си.

Ивайло ЦВЕТКОВ

Из тазгодишната XXXV национална изложба на карикатурата

ПЕГАС

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

СЪБОТА 30 ЯНУАРИ 2010, БРОЙ 024

От редактора

Днес всичко е съвсем различно

Борис ДАНКОВ

Ако някога Гео Милев е написал "Полицейска критика", сигурно е имало причина за това. Конфискувано е било списание "Пламък". В сила е бил Законът за защита на държавата. След изгрялото "черно слънце" на Дебетоунския преврат генциалният автор на "Панихида за поета П.К. Яворов", на "Ag" и "Септември", на блестяща поезия и също толкова блестящи преводи от Шекспир, Кийтс, Хайн, Уитман, Верлен и Верхарн, Александър Блок, като да е предчувства съвсема собствена съдба. Давал си е сметка, че в една страна, където "хладнокръвно се посяга на човешкия живот" не може да се очаква нищо добро. Нищо обнадеждаващо не може да има в държава, където "нямат право да живеят ония, които говорят не това", което се харесва на управниците. Или пък да мислят не така, както мис-

ли министър-председателят; да пишат не така, както пише тогавашната казионна преса... Може да затова поетът е изрекъл и своите горчиви слова: "Забранено е да се говори, да се мисли, да се пише, да се чете, а най-сетне и да се живее..."

Днес няма Закон за защита на държавата. Има закони и закончета, които не могат да я защитят. В нея никой не забранява на никого нищо, с изключение може би на министър-председателя, който забрани на самите управляващи употребата на някои граматични форми и думи. Не се конфискуват вестници или списания, защото няма за какво да се конфискуват.

Днес си имаме и свобода, и демокрация. Всеки може да говори, както мисли, и да мисли, колкото си ще. Да пише, каквото си иска, и да чете, както му го напишат... Всеки е свободен да бъде богат или беден, сим или гладен. Да живее, както му се ще, или да умре, както му се прииска. Ако не го отвлекат "наглите", да го застрелят погрешка на някой ъгъл "невинните", ако остане жив - да продължат да го управляват "умните"...

СНИМКА БЛАГОВЕСТ ЦВЕТКОВА

ЮБИЛЕЙ

Гео Милев събра интелектуалния елит

115-годишнината от рождениято на големия български поет-антифашист и публицист, естет и преводач събра в зала 7 на НДК интелектуалния елит на България. Сред почетните гости на тържеството бяха президентът Георги Първанов и дъщерята на поета Лега Милева, известни български писатели и творци.

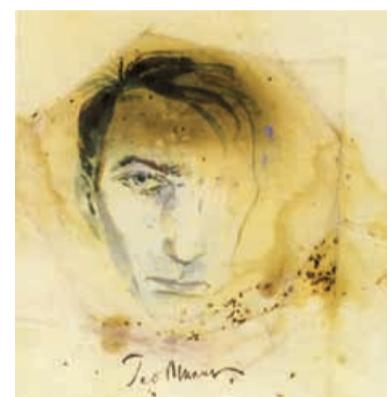
За личността и творчеството, за идеите и жизнената съдба на поета говори проф. Андрей Пантев. Основното, същественото е това, че Гео Милев осъществи една своеобразна реабилитация на европейския дух у нас, подчертава известният историк и публицист, депутат на левицата.

На Гео Милев възраждането на България в модерната европейска култура. Той беше равен с големите умове на стария континент, дори в известна степен ги превъзхождаше, отбелаяз Андrey Pantev. През Въпроса чия жертвa e бил Гео Милев някои днес се правят на разсечени, като подминават жестоката Вакханалия, която обяснява защо по-късно на насилието е било отвърнато с насилие. Не казвайте, че той е бил жертвa на случаен процес. Следвал е своя идеал, а не битовото щастие, както са постъпвали тогава други, изтъкна ораторът.

За творчеството на поета говори и Иван Гранитски. Той

Част от присъстващите на тържеството в зала 7 на НДК

Гео Милев, Автопортрет

благодари на спомоществователите, благодарение на които издателство "Захарий Стоянов" досега е издало една впечатителна поредица от творческото наследство на Гео Милев.

Презедателят на СБП Николай Петев прочете писмо от МК по повод годишнината от рождениято на поета. Деца от старозагорското училище "Васил Левски" изпълниха песнички по текст от детски стихотворения на Гео Милев. Поетът Рашко Стойков рецитира посветената на него своя поема "77 стъпала". Пианистът Младен Тасков изпълни творби на Моцарт и Шопен. Накрая артистите Меглена Каракамбова и Стоян Алексиев изнесоха голям рецитал по творби на Гео Милев, посрещнат с обации от публиката.

ЗВЕЗДИ

Майкъл Бuble ще пее на откриването на Олимпиадата

Изборът на Майкъл Бuble за участие в грандиозния спектакъл при откриването на XXI зимни олимпийски игри на 12 февруари във Ванкувър, Канада, е поредното признание за малантата на композитора и певеца със забележителния топъл тембър. Изпълнителят ще стане част от спектакъла с песни от последния си албум "Crazy Love". За малантливия канадец това е четвърти студиен проект, който вече покънна успех. В цял свят, продавайки над 3 милиона копии. Албумът на Бuble е тройно платинен в Канада, двър пъти платинен в Англия и 4 пъти в Ирландия, платинен в Италия, Южна Африка и Сингапур. Само във Великобритания "Crazy Love" е продаден в над половина милион екземпляра, след като се изкачи на върха на класациите там. "Crazy Love" може да се намери у нас благодарение на "Орфей музик", официален лицензиант на "Warner Music International", научи ДУМА от Нели Михайлова.

В момента Майкъл Бuble работи над новия албум, второто парче от който вече е готово - в "Hold On" (първото е "Haven't Met You Yet") музикантът се изявява и като композитор.

СНИМКА "ОРФЕЙ МУЗИК"

ПРЕМИЕРА

Нюрнбергските хроники на Дюрер в „GreenCat Gallery“

Уникални произведения на Ренесанса са представени от днес до 28 февруари в "GreenCat Gallery" - Кристален палас бутик хотел на ул. "Шипка" 14. Експозицията е част от поредица събития, планирани през 2010 г. по повод петата годишнина на галерията, за което ДУМА писа.

За първи път в България творби, датиращи от XV век, ще бъдат изложени и напълно свободно достъпни за публиката. Нюрнбергските хроники са сред най-ранните отпечатани творби в света и са известни също под името "Световни хроники". Те набираат слава още по времето на Ренесанса в Германия и Италия.

Само част от тях ще бъде достъпна за публиката - секция CXLIII (143), включително и 9 дърворезби на световноизвестния Михаел Волгемут, учител на Албрехт Дюрер в периода между 1486 и 1490 г., когато Дюрер е все още младеж. Творбите на Волгемут са измежду най-ранните познати дърворезби.

Неотдавнашни изследвания доказват, че самият Дюрер заедно със своя прочут учител и неговия зем Вилхелм Плейденурф е участвал в създаването на гравюрите и ръчното им оцветяване. Освен оригиналния латински текст на творбата сред 9-те гравюри може да се види смятаното за едно от най-ранните изображения на Крал Артур, както и изображение на първия крал на Франция - "Кловис". Част от творбите е и портретът на император Юстиниан.

ПОЕЗИЯ

Ария за клеветата

Ах, какъв феномен е интригата злостна!
Поразява живота ти, щом го докосне!
Като призрак ехиден на жертвена клада,
тя обгаря с езика си стари и млади.
Тя е стръбния глас на махленската клюка.
Тя клеми, афоресва, подмолно шушука.
Тя е жълта сензация в дълга колона,
компромат или донос от здравната зона.
Тя е дума подхърлена, слух обратен,
който съска навред, който жълчно ломоти,
плюе, дъвче и мялска, ръмжи и премята
набедените в хищната паст на мълвата.
После глухия ропот фалцетно нараства
в тътен, вой, в яден смерч, в ураган гръмогласен...
Претворила измамата в истина чиста,
клеветата отписва от черната листа
само лумпена, станал хранитунек хрисим.
Там, зад нея е скрит интерес задкулисен.
Ако някой повдигне завесата димна
и твърди, че слухът е сплетня анонимна,
той е лъжъло! Под текста стърчи като жило
електронния подпис! Четем:

Дон Базилио

Почти хайку

Забийте ножа в окото ми!
Зашото то вижда -
и ръката,
и ножа.

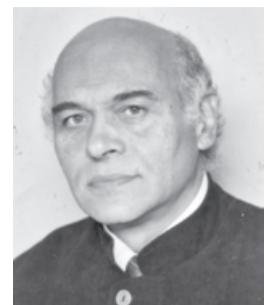
РИСУНКИ ЛЮДМИЛ АСЕНОВ

Мълчание II

Защо са ни словесните етюди?
Мълчанието е достатъчно
за близостта ни.
То ще зачене в себе си
секундата на всеотдайност,
за да надмогнем
самотата си.
Мълчи!
Когато проговорим
ще бъдем непознати...

АНИБАЛ РАДИЧЕВ е едно от познатите имена в най-новата българска поезия. Завършил е българска филология и философия в СУ "Св. Климент Охридски". Автор е на девет книги. Стиховете му о т р а з я в а т социалните мотиви на времето, срояват се с лирико-интимното светоусещане на съвременника, ангажират се и с глобалната тема за космическото битие на човека и неговото бъдеще. Стихосбирката му "Брезовете на миражи" е удостоена с наградата за поезия на Съюза на българските писатели.

Той

На ХРИСТО КАРАСЛАВОВ

Той има всичко.
От Вещите до скуката.
От безразличието до каприза.
От себелюбието до властта.
Имунизирал е против утопии.
Спасен е от съмнения.
Недосегаем е за нищетата.
И не сънува.
О, бедни, човече!...

БЕЛЕТРИСТИКА

Дъщеря на ченге

Не трябваше да се заяждам с ченгето Колев; той е от ония чешити, които още върват в разни глупости от рода на добро-справедливост-законност. Това са измишътотини от едно време, сега няма такива работи. То и няма ченгета като Колев; другите гледат само да вземат рушивета... Но аз се напресох точно на Колев... и сега съм на едно такова място, дено е опасно да си изпуснес сапуна.

В затвора съм вече пет години. Чувам, че светът навън се бил променил; например сутенорите вече плащали на проститутките. По мое време не им давахме пари, аз обаче много ги гледех - водех ги на ресторани, купувах им дрешки и разни дрънкулки.

Право да ви кажа - може и да съм деформиран професионално - но за мене всички жени са проститутки; някои го правят с клиенти; други - с мъжа си и го изнудват за пари.

Имах осем проститутки около хотела "Плиска". Добри пари ми изкарваха. Веднъж дойде цял автобус група кипърци и само за една нощ се замогнах с две хиляди и трисет долара!

Тогава се скарах с Лили. Тя ми вика:

- Не ща да я работя тази работа повече и не мога! Дай ми доста пари, искаш да замина за чужбина. Не искаш да съм проститутка! Не ми идвай отвътре.

Аз ѝ редях:

- Слушай, ма! Дойде в София от най-тъпото село! Не можеш да суми на кръст да вържеш! Аз те облякох като принцеса, фризура ти направих и гори те делицирах, щото беше като шимпанзе! Научих те да се държиш в общество! Инвестирах в тебе пари и труг. Не можеш да ми изчезнеш!

Тя се заинати... и отнесе боя. Заключих я при другите момичета, надрасах се яко и откъртих. Тая дрога ме закопа! Лили минала през балконите, влязла в мята стая, гепила ми златния сингджир и отишала в районното. Там се оплакала какъв изрод съм на ченгето Колев; извадила си медицин-

ско, че съм я понабил... А Колев отдавна ми беше хвърлил мерака. Извика ме на разпит. Вика:

- Разказвай сега всичко!

Аз почвам:

- Баша ми много ме биеше, затова се зардавах, когато хвърли мопа. Обаче майка ми беше много красива и започна да влечи разни мъже въкъщи, а пък мене ме заключавше в гардероба, защото имахме само една стая...

- Зарежи тия глупости, ами какви за момичетата, дено ги правиш на парциали! Защо си бил Лили?

- О, това е обикновена любовна история. Аз съм много влюбен в нея и като разбрах, че ми е изневерила с петима кипърци... как да не се ядосам? Ако жена ти бутне на петима кипърци, ти няма ли да се ядосаш? - провокирах го аз, защото знам, че ако се изпусне и ме удари, после ще се измъкна лесно.

Той обаче се възмържа; още тогава трябваше да ми светне червена лампа, но явно съм се мислел за непобедим...

Колев се опита да ме пандизи, но аз успях да си поговоря с Лили. Показах ѝ пет-шест порноснимки:

- Виж се, сладурено! Тука си като некоя порнозвездка! Ето те с гъвама мъже, ето те като лесбийка. Ако ми създаваш проблеми, тия снимки ще уредя да ги качат в интернет, да ги пуснат в "Топ секо" и после ще пратя у твоето село на всяка къща по еднописание. Ще зарадваме мама и татко!

Лили се изнiza веднага, даже сингджира ми върна. А ченгето беснееше. Срещнах го в подлеза на "Плиска". Виках му:

- Вземи го тоя сингджир, златен е, довеста и осемдесет грама, и да забравиме всичко... Остави ме да си работя, аз само добро правя и на момичетата, и на клиентите.

- На тоя сингджир ще те обеся, ако мога. Ще те вкарам в затвора, кълна се! Такива като теб служат само, за да зреят тиквите на хората!

Знаех, че ме дебне и няколко месеца

МАРИН ДАМЯНОВ е роден през 1955 г. в София. Работил е като редактор в Студия за игрални филми "Бояна" в творчески колектив "Алфа" и в творчески колектив "64" от 1987 до 1989 г. През 2001-2003 преподава кино- и телевизионна драматургия в Благоевградски университет "Неофит Рилски". В момента работи като преподавател по кинодраматургия в НАТФИЗ "Кръстю Сарафов" - София.

Автор е на книгите "Абсолютно безнаказано убийство" (1995), "Сбогом, Джони" - роман (2001), "Време за убиване" - роман (2004), "Самурай от Надежда" (2009) и др. Автор е и съавтор на няколко сценария за филми, сред които "Огледалото на дявола" (2001), "Следвай ме" (2003), "Лейди Зи" (2005) "Братът на охлюва" и др.

Носител е на множество литературни награди, сред които приза на корпорация "Развитие" за нов, непубликуван български роман с "Казусът Рози" (2001). Два пъти печели награда в конкурса "Аманас Мандаджиев" (2001, 2003). Носител е на наградата на критиката за 2005 година за най-добър криминален роман за "Време за убиване". Член е на СБП.

много внимавах.

Един ден гледах някакво пуйче стои пред баничарницата и се облизва. Бедно облечена, с програна чанта... Казах си - ето новата звезда! Купих я баничка. Заприказахме се.

Тя дошла от село, разбира се, за да покори София; баша ѝ умрял, майка ѝ - по лудници.

- Как си с парите? - я питах.

- Нямам нико то стоминка, само това колие! - и ми показа един наниз жълтици, каквито са носели богатите селянки преди сто години; носеше ги на шията си. Струваха луди пари; аз си затрях.

Обясних ѝ какво се занимавам, предложих ѝ работа; а, разбира се, аз такива ги омайвам, представям им всичко в най-розова светлина. Виках ѝ:

- Това, дено ги правиш без пари, Вече ще печелиш от него!

И тя се нави! То кое тъпло селянче няма да се навие?

Седнахме в ресторант на хотелчето ми.

Аз викнах трима приятели да направим сефмето, така да се каже, посвещаването в занаята. Казах на единия да вземе фотоапарат - да направим снимките, за да не може да шава после.

Ударихме по водка. Момичето гледа моите трима хубавци и Виждам, че се плаши. Сипвам ѝ и се опитвам да я напия... Тя изведнъж би отбоя:

- Не мага така - изведнъж! Ще го направя, но умре! Обещавам!

Аз веднага скочих; на мене тия не

ми минават:

- А, не, мойто момиче! Нали Вече се договорихме!

Тя обаче се дърпаše, заинати се.

- Както искаш, аз никого не насилявам! - както говоря, ѝ дръпнах пендирането от шията. - Обаче умре, ако не си изпълниш ангажимента, това го губиш!

В този момент капанът щракна - нахълта Колев с ченгета. Сложи ми белезниците, както държал сърдечните. Един вид, арестува ме за грабеж. Аз още се перех:

- Тая няма да свидетелства, ще ми хванеш опините!

Колев изтърси:

- Така ли мислиш? Запознай се с дъщеря ми!

Откаченото ченге ми пратило дъщеря си, само за да вика в затвора! А пък и тя - по-откачена и от него! Той я пита:

- Беше ли те страх?

- Не. Този е много тъп - отговаря момичето и ме сочи. - Ами ти сега ще ми помогнеш ли за Полицейската академия?

- Направо си Вътре! Убедих се, че ставаш за ченге.

Та, значи, момичето се уреди за Полицейската академия, аз - също Вътре, само че - в пандиза...

А момичето - щастливо, като че е станало "Мис България"! Откаченчици:

Да си рискува дъщерята, само за да опандизи! И той откачен, и тя - откачена! Ако не ги бях видял на живо, щях да кажа - такива хора няма.

ЛИРИКЪТ

Лъчезарен поет под аркадния свод

70 години от рожденията на Радко Радков

Петко ТОТЕВ

Тодор Бурмов от Новата махала е автор на брошура "Българо-гръцката църковна разпра" (1885). Радко Радков, израснал в габровския квартал Бичкината, дебютира със стихосбирката "Византийски запеви" (1978). Възрожденецът, който става след Освобождението първият министър-председател на България, приключва един кръг от полемики, започнати от неизвестни гамаскини анимифанисти, и придобили блъсък под перата на Паисий Хилендарски, Неофит Бозвели, Георги Раковски, Петко Р. Славейков, Любен Каравелов, Христо Ботев. Едва ли има български възрожденец, който да не е участвал в църковната разпра с Фенер, включително и най-колоритната униат - Йосиф Соколски, също от Новата махала.

В същата котловина, където отзвучава край изворите на Янтра спастната полемика, се появява български поет, способен да погледне към Византия и Гърция по съвършено нов начин. Един младенец отваря очи за кръщелната купел, за културата и цивилизацията извън превратностите на историята, за целостта на източното православие и християнството - такова, каквото е трябвало да бъде и каквото е, без трагичните опити да бъде замесвано в надхитрянията на земни, временни империи и държавици.

Всичко това е можело да бъде само поезия и то се е превърнало в поезия. След като загълхва последното echo на споровете, в смълчаните гори около Софийския манастир зреет лъчезарен поет. Като че ли вече не можем да си представим любов без омраза. А към нас идзе момък с вътрешно ликуване, с "Радвайте се и се веселете!", с Всегдашна Вяра, Надежда, Любов. Най-нежна флейта, която търси и намира Евридика в преизподните, препраща неземни мелодии към Византийско-славянските хорове. Свободни, празнични, ликуващи звуци щедро изпълват платоновски сфери, нежни съседи и мрачни юдоли, за да откриват човека за човека, човека за Космоса, Бога за човека.

Източноправославният хор се въззема над бездни и изпитания, над разпукващи се и изчезващи под

Факсимилие от корицата на стихосбирката "Византийски запеви", с която се появява български поет, способен да погледне към Византия и Гърция по съвършено нов начин...

нозете опори, над отдалечаващи се брегове и континенти, над арктически и космически студове. Блока радостна, Вечна, животворна енергия, която побеждава ентропията и самотността. Хорът не е противопоставен на флейтата и арфата, на соловия глас. Побранимената, еднонощно-личностна обща песен е постоянна реприза на небесни и земни градини и мозайки, на космически гроздове от звезди, млечни пътища, сияния и на мъглявици. Поетика слъблока и прозрачна. Разноцветни камъчета по далечни дълни на кристални първоизвори сякаш могат да се докоснат с ръка:

*В живата цветна мозайка,
в широкия мраморен свод
смуглата божия майка
гледа към своя народ.
И под аркадите вити
гръмва величествен хор -
тръгва нагоре към дните
първи вселенски събор.*

("Никея")

Във времена разделни и отчаяни поетът се завлява със сухата зидария на Вавилонската кула. Намира се някой да видже с очите на преславско-константинополски поет съвременни видения:

*Хорове се чуват от морето.
Белите звезди ли са запели
или духове с обежди бели
се докосват леко, неусетно
до водата и нощта запява
катедрално чиста и висока?*

("Хорове")

С неземна лекота поетът превръща видимостите - арки, кубета, ореоли, мозайки, цветнописи - в музика и музиката в ирационални прозрения на освободената Радост:

*И всяка скръб от мене пада...
Наг хор от църкви и стени...*

("Мистра")

Всичко това е толкова необично, че изглежда привнесено в българската поезия. Ала радостните хорове изват и от наши дълбочини, които малцина познават; от Връзки на епохи, Възприемани, кой знае защо, отдалени и отдалечени от съвремеността и бъдещето. Исаихаст в икуменизъм; трак, елин, славянин в Килифаревската школа; светогорски монах сред кръстоносците и рицар без броня в разгара на пир по време на СПИН - поетът-младенец трансформира и историческите видимости в светлина и музика, във всеопрощение и вселюбов.

Един от малцината днешни познавачи на ста-роръцката и Византийската поезия и култура, Радко Радков би могъл да се яви, като Григор Пърличев, на конкурс в Атина и да вземе Венец. Поетът получи лаврите си на остров Корсика и в Париж. Изглежда странно, но не е. Просто хоровете са жадувани все по-надалече.

КРИТИКЪТ

Талантливо и темпераментно перо

Излезе нов сборник със статии на Христо Стефанов

Иван ГРАНИТСКИ

В края на 70-те и началото на 80-те години на миналия век на литературатурната сътъга се появя едно интересно и физиономично поколение критици. Става дума за имена като Панко Анчев, Огнян Сапарев, Михаил Неделчев, Владислав Янев, Минко Бенчев и т.н. Между тях още с първите си публикации из литературатурния и периодичния печат се открои името на Христо Стефанов. Той привлича вниманието със сериозната си професионална подгответка, прекрасното познаване на терминологичния литературно-критически апарат, както и с проникновеността и точността на анализите и оценките си.

Христо Стефанов за няколко години разви изключителна активност и се утвърди като един от най-способните и обещаващи млади тълкуватели на художествени произведения. Би могло да откроим няколко негови впечатляващи качества. Преди всичко способността за концептуално мислене. Редица негови статии структурираха книжовното пространство и предлагаха талантлив прочит не само на отдельни произведения на българското художествено словесно творче-

ство през периода 60-те - 80-те години на XX век, но и изследвала развойните тенденции, следяха социалния пулс и отражението на обществените

трансформации в хода на литературния процес. Става дума за подчертан акцент на социологическия подход при оценката на литературните факти и явления. За разлика от редица други критици Христо Стефанов следваше една проверена и плодотворна традиция в литературно-критическата практика - анализа на конкретната творба или автор да не се самозатваря в псевдоформалистични разъждения и естетическо самообълъщение, а да се под-

чинява на социалната поръчка, да отразява водещите обществени тежнения и контекст.

Друго съществено качество на таланта на Христо Стефанов е тънкото художествено чувство и интуиция. По това време на литературната нива се подвизаваха редица амбициозни критически пера, които с всяка своя рецензия или статия доказваха, че им липсва най-важното - специфичното усещане за онай невидима граница между гарбата и рутинното, между дуендемо и ерзата. Малцина автори Владеят това качество и Христо Стефанов бе един от тях. Затова и ние, неговите приятели, скърбим не само за ранната му кончина, но и сме проникнати от убеждението, че с преждевременно прекършване на това дарование по волята на злата съдба българската литературна критика загуби талант, който тепърва щеше да се развие.

Пробудището нареди така, че още от края на 70-те и началото на 80-те години ние с Христо Стефанов се сприятелихме и имахме добри колегиални контакти. В един период бяхме заедно и заместник главни редактори на вестник "Литературен фронт" под ръководството на главния редактор, големия

ми и поет Евтим Евтимов. И дори когато сме били на различни мнения по възлови въпроси и сме разменяли критически шлаги (включително и на страниците на вестник "Литературен фронт"), винаги сме запазвали приятелските си лични отношения. Впрочем Христо Стефанов беше полемичен дух и това е още едно рядко срецирано качество за този жанр. Той не се страхуваше да влезе в словесни дълбочини, за него нямаше недосегаеми литературни авторитети и когато публикуваше статия или рецензия, оценките му, макар и твърде остро, бяха точни, коректни и професионални.

През последните години с моя приятел Панко Анчев - според мен най-големия и най-проникновен съвременен български критик и теоретик и философ на литературната история - често си спомняме за Христо, за неординарната му личност, за темпераментния му нрав и за категоричните му позиции и оценки.

Така и се роди идеята за това томче, което сега тръгва към читателите. Убедени сме, че следващите любопитни и четящи днешната литературна поколения ще се върщат и ще преоткрият критическите размишления на Христо Стефанов.

Животът ни ще обеднее без духовност

Бих искала това, което пиша за децата, да ги прави чувствителни към красотата, отзивчиви към страданието и проблемите на обществото - казва Леда Милева, която след няколко дни ще навърши 90

Интервюто взе Борис ДАНКОВ

- Как се чувствате пред тази почтена възраст?

- Чувствам се като пред един погарен ми от събдата рожден ден.

- Как успяхте да съхраните духовната си и физическа младост?

- Рецептата е проста - умствен труд и физическа активност. В далечните ми студентски години нямаше дискути. Но планинските хижи ни очаквала през четирите сезона. Събота и неделя най-често се качвахме на Витоша, пеша до Алеко и до самия Черни връх. За лифтове не сме имели. През зимата носехме и тежките ски на рамо. Затова пък спускането надолу при хубав сняг беше истинска приказка...

Но както се казва в известната песен:

"Твойте листе, горо, сестро, пак ще да покарам,

Мойта младост, горо, сестро, няма да се върне."

Все пак постепенно откриваш, че всяка възраст си има и някакви предимства. Стига да си здрав и да не губиш любопитството си към света. Имах щастливо да пътувам госта към далечни хоризонти, да се срещна с интересни хора. Пък и да работя в различни области - радио, телевизия, кино, книгоиздаване, ЮНЕСКО, Съюз на преводачите. Всяка нова задача е предизвикателство. Ново начало, нови трудности, нови радости, които сякаш ти носят нов, позабравен лъх от младостта.

- Доколкото знам, прадядо Ви Керан, по майчина линия, е доживял 150 години?

- Дядо Керан навярно ми е пра-прадядо. Легендата говори, че е живял 150 години.

- Дядо Ви Димо Керанов пък е бил съдия, учител, адвокат, а майка Ви - актриса. Моля Ви разкажете нещо повече за фамилията си.

- Дядо Димо Керанов е бил освен всичко друго артист-самодеец и човек със забележително чувство за хумор. Виждал е смешната страна на обикновените житейски случаи и ги е разказал тъй артистично, че са останали в семейната памет като "ядодомовите смеши". Мама също ги разказваше много умело и не се уморяваше да ги слушаме. Керановият род носеше артистично начало. Освен мама, двамата братя и братовчедката ми Лора Керанова бяха актьори. А артистичността е сестра на оптимизъм. Често си мисля, че без маминия оптимизъм трудно бихме оцелели.

- Другият Ви дядо, по бащина линия, Мильо Касабов, е бил учител, книгоиздател, истински възрожденец. С какво той е повлиял Върху баща Ви за формирането му като личност и творец, като гражданин?

- Дядо Мильо, когото помня добре, беше изключителна личност. Начетен, безкрайно любознателен и трудолюбив, борец за свобода и справедливост, за висок морал в личните и обществените отношения. Когато в семейството се говореше за първородния му син Гео, роднини и приятели често повтаряха: "Всичко започва от Мильо Касабов!"

Чичо ми Борис се изразяваше още по-ясно: "Гео е продължение на мата".

Дългогодишният уредник на къщата-музей "Гео Милев" в Стара Загора Георги Янев написа интересната книга "Баша и син" като подвърждение на тази мисъл.

- В статията си "Българският народ днес" Гео Милев изрича пророчески истини, които сякаш са валиди за днешния ни ден. Той пише: "Лъжата лъже, лъжата управлява, лъжата краде..." Или пък: "...властта е доходният занаят на българските тъй наречени "политически дейци". Коя от тези мисли е най-злободневна?

- За съжаление, в нашата днешна действителност можем да открием госта на подвърждение на пророческите истини, изречени от Гео Милев. В същата тази статия се намира и следният пасаж:

"Нещастието на българския народ произлиза от това, че ние започнахме своя свободен живот, който изисква от нас културно творчество, без организирана жизнена енергия. Затова обаче ония избрани синове на народа, които поемаха в ръцете си и върху съвестта си същините народни, имаха един върховен дълг: да организират жизнената енергия на народа, да я организират в творчество. Но: тук започва трагедията! Ръководителите на народа станаха "правници" на народа. И не съдбините на народа бяха ръководно начело за мях, а тяхната лична амбиция, техния личен егоизъм."

- През последните години българското общество обединя, народът се деморализира, обезвери се... Какво мислите за инвазията на субкултурата, която ни залива отвсякъде?

- В току-що цитирания пасаж Гео Милев се възмущава, че управляните са абдикирали от един свой върховен дълг - да организират жизнената енергия в културно творчество. Какво виждаме сега, 80 години по-късно? Рядко се правят резултатни усилия да се организира жизнената енергия на народа. Дава се обаче широк простор за небивало нашествие на лъжекултурата, на така наречената "чалга-култура" (ако не са несъвместими тези две понятия).

Някак не е било така лесно да се манипулира масово народното съзнание, да се бомбардира младежта с отблъскващи скъдуумия на самото

прозвъзгласили се "звезди" - самодейци, привъзводители на субкултурни продукти.

Сега обаче високите технологии пренасят подобни сурогати до всеки дом. Те са достъпни 24 часа в денонощето за всички и най-вече за невинните деца и младе-

жи. А те нямат имунитет, никој изградени критерири, които биха ги предпазили от отровните външени, излъчвани от безброй радио-, и телевизионни и интернет канали.

Какво културно творчество можем да очакваме в утрешина ден от днешните млади жертви на комерсиализираната инвазия на субкултурата и бездуховността?

- През години Николай Хайтов наригна глас срещу отдръжването, с което ни заплашват същата тази субкултура и късогледствените. Споделяте ли тези опасения?

- Николай Хайтов беше истински патриот, писател с високо чувство за гражданска отговорност, с чувство за мисия. Неуморно ратуваше за запазването на богатството на българския език, за съхраняването на най-ценните качества на нашия народ, болеше го, когато виждаше симптоми на отдръжване. Не се раждат често творци с толкова остро перо, с тъй проницателен поглед, с такова чувствително сърце и силен глас, каквито имаше Хайтов. Той липсва не само на нас, които имахме щастливо да го познаваме и да се радваме на приятелството му, липсва на цяла България. Неотдавна ни развърнува излезлият в края на мината година негов "Непубликуван дневник, 1986-1992". Гласът на Хайтова трябва да продължава да звучи - от сцената, от телевизионния и киноекран, от страниците на прекрасните му разкази и повести, които трябва да продължат да се изда-

ват и преиздават, защото са ни нужни в борбата за висок морал и за високо изкуство.

- Какво мислите за насилието, което се ширя едва ли не навсякъде?

- Това е едно от най-тревожните явления в нашия живот, особено през годините на прехода. Убедена съм, че борбата с насилието трябва да се води последователно и неостъпно от правителствата, от органите на реда, от гражданско общество, от училището и семейството. От изключително значение е и ролята на медиите. Не бива да забравяме, че част от тях, особено от електронните медии, носят немалка отговорност за насаждане на "вкус" към насилието (ако може да се каже така), за притъпяване на обществената нетърпимост към това явление и гори за подобуждането на неукрепнали млади хора към насилие. Борбата с насилието трябва неизменно да бъде сред основните приоритети на съвременна демократична България, за да имаме право да се гордеем с членството си в Европейския съюз.

- Вярвате ли, че България рано или късно ще може да излезе на светло, да избегне злата участ, с която я заплашва кризата и така наречената глобализация?

- Да престанем да вярваме, че ще намерим изход, ако имаме воля и твърдост, би означавало позорно да свирем знамената и да се предадем.

- Оптимист ли сте или пессимист?

- Мога ли да бъда пессимистка, след като съм посветила по-голямата част от живота си на децата? Позволете ми да завърша с думите, които съм написала на задната корица на том I от четириотомното издание на мои творби, което издателство "Захарий Стоянов" искаше да отпечата по случай днешния ми рожден ден. Досега са излезли първите три тома, а последният ще се появи до дни. Понеже съм оптимистка, вярвам че и той ще бъде факт.

И тъй:

Бих искала това, което пиша за децата, да ги прави чувствителни към красотата в природата и в човешките отношения, отзивчиви към страданието, към проблемите на общество, в което живеят, и на нашия свят - тъй голям и тъй малък. Да им дава сили за борба с равнодушието и подлостта, да им помага да се издигнат над дребните си и да им дава сърдечното същество, да им възпроизвежда уважение към труда и сътвореното с труда, да ги кара да виждат и да се стремят към високи хоризонти. И още - да навлязат отрано в света на книгите и на всички изкуства, без което животът е беден и губи от краските си.

И още, и още...

Въщността е, че възможността да се използва за бъдат днешните деца в утрешина ден. И ако може да допринесем с едно грахово, с едно оризово зърно за това оптимистично видение, ще бъда, разбира се, много щастлива.

Кирил Божков реги приказка до приказка

50 негови творби ще бъдат представени в авторската му галерия в София

Почитателите на изобразителното изкуство и живописните багри отново ще имат възможност да се докоснат до експресивните платна на един от най-изявените ни художници Кирил Божков. Около 50 негови творби ще бъдат подредени от 1 до 27 февруари в "Арт галерия Кирил Божков" (ул. "Славянска" 35). Те са в разнообразни жанрове - пейзаж, композиция, голо

тяло, портрет, натюрморт. Чрез самата концепция за подредба в изложбеното пространство реализаторите ясно показват своя стремеж да преодолеят границите, като отказват да разделят картините по външен, формален признак. Уловил миговете на духовен екстаз на своя вътрешен живот, воден от вълшебствата на своята харизматична сетивност и усет за живопис, авторът реди приказка до приказка в своите платна, които

вдъхновяват с огнени докосвания до аз-а, отбеляват от галерията.

Кирил Божков, чието призвание е съвременната живопис, има над 30 самостоятелни изложби и над 150 участия в общи експозиции. В първата си самостоятелна изява през 1991 г. показва 14 живописни платна и продава... 16. През 2009-а Божков има няколко уникални артистични изяви - седем поредни самостоятелни изложби в не-

говата авторска галерия. Това са "Отражения", "Сюрреалистично", "Пейзаж...и", "Контакт", "Есенна изложба", "Абстракции" и "Коледна изложба".

Правят впечатление оригиналното изграждане и характерният стил на автора, основан на реалността и въображението. Кирил Божков развива свой изключително разнолик индивидуален почерк и неотклонно го следва през годините.

Бронка Гюрова и нейният кръг

Изложбата в СГХГ е посветена на стогодишнината от рождението на Бронка Гюрова (1910-1995). Тя е от поколението български художници, творили активно през 30-те и 40-те г. на ХХ в. в областта на портрета и пейзажа.

Показани са картини на Бронка Гюрова от различни периоди на нейния артистичен път, както и живопис, рисунка, скулптура на нейни колеги и приятели. Сред тях са Александър Жендов, Борис Ангелушев, Кирил Цонев, Стоян Сотиров, Рада Поптошева, Мара Цончева, Вера Лукова, Васка Емануилова, Бенчо Обрешков. Всеки от тях има свой принос в изобразителното ни изкуство.

Изборът на кураторките Румяна Константинова и Слава Иванова за "кръга" на Бронка Гюрова се основава на оригиналната автобиография и дневника на художничката, предоставен от Деяна Алшех, както и на изследванията им върху процесите в художествения живот у нас през 30-те и 40-те г. Съществена част от представените творби се показва за първи път пред наша публика. Те са собственост на СГХГ, НХГ, ателие-колекция "Светлин Русев", на семейството на Бронка Гюрова и Елиезер Алшех в Буенос Айрес. В изложбата, която продължава до края на февруари, присъства и богат документален материал - снимки, писма, каталози.

От едно ребро

Изложбата "От едно ребро" може да се види до 9 февруари в столичната галерия "Ракурси" (ул. "Хан Крум" 4а). Това е проект на галерията, който представя еротични произведения от автори, при които темата е вдъхновяваща за творчеството им. Показани са живопис, рисунка и скулптура от Вихрони Попнеделев, Георги Чапкънов - Чап, Онник, Румен Нечев, Слав Бакалов и Стефан Божков.

Изобразяването на голото женско тяло, насладата и чувствеността, както и скритата символика за пресъздаване на женската еротика винаги е привличала и художници, и зрители. Неслучайно еротични творби са се рисували във всички епохи. Ерос инспирира малко или много всяко изкуство, независимо дали е откровено еротично, или само затава за това.

Ако човек вижда в него еротика, то става еротично. Така често видяното от зрители в произведенията говори

повече за неговата собствена чувственост, отколкото за тази на художника, коментират изкуствоведи.

Преподаватели и студенти от Загреб гостуват в „Академия“

Галерия "Академия" към НХА предлага творби на студенти и преподаватели от Академията за изящни изкуства в Загреб от областта на живописта и мултимедията. Те могат да се разгледат до 10 февруари.

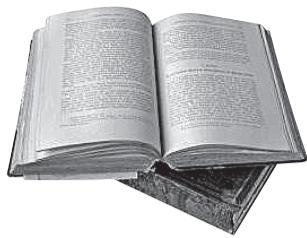
Изложбата е в отговор на гостуването през ноември м.г. на Националната художествена академия в галерия "Карас", Загреб, Хърватия, където бяха представени творби на преподавателите от академията, обясниха за ДУМА от НХА.

За откриването на изложбата в Загреб присъства официална делегация от НХА и бяха подписани два документа - за двустранно сътрудничество за обмен на студенти и преподаватели по европейската програма "Учене през целия живот - Еразъм", и договор за международно сътрудничество за обмен на изложби и уъркшопове.

Академията за изящни изкуства в Загреб е създадена през 1907 г. Днес включва шест департамента - живопис, скулптура, графика, арт обучение, реставрация и консервация, и анимация и мултимедия. В рамките на изложбата в "Академия" (ул. "Шипка" 1) се предвижда работ-

на среща между делегацията от Загреб и ръководството на НХА с планиране на по-нататъшни действия за развитие и представяне на творческите прояви в двете художествени заведения.

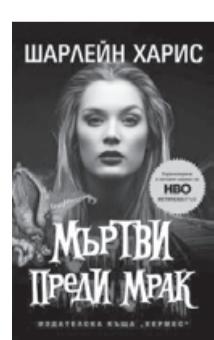
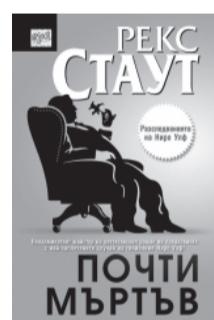
Лавица

"ПРИКАЗКИ В КРАЯ НА ВРЕМЕТО" от Александър Урумов съдържа "пресияти думи, които тежат на мястото си" - според автора на предговора Юрий Дачев. По неговите думи това са приказки за пораснали. Зашто, както казва самият автор, "всеки човек разказва любимата си приказка, без да знае, че самият той е героят в нея". В изданието на КК "Труд" са събрани "Подземна приказка", "Испанска приказка", "Приказка за градинката на баба Рада", "Приказка за ракията и она свят", "Приказка за Българския народ" и много други истории - недовършени, преписани, с неочеквано начало и с неочекван край, изобщо истински приказки, каквито раждат времето, в което живеем.

"ДЖОНИ ДЕП" от Ник Джонстън разказва историята на една сложна и харизматична личност, актьор с хипнотично въздействие, който винаги е играл по свои правила, и който след две десетилетия без професионални компромиси, изпълнени с нестандартни роли, сега е една от най-големите звезди на Холивуд. Книгата, издадена у нас от "Еднорог", проследява неговия удивителен път към върха - от ученик-нечетник до рок звезда и бунтар, от тийнейджърски сексимвол до сериозен актьор, номиниран за "Оскар" и носител на "Златен глобус", с бурни, следени от публиката любовни истории с Уинона Райдър и Кейт Мос, последвани от трайно щастие с Ванеса Паради.

"ПОЧТИ МЪРТЪВ" от Рекс Старт предстои да излезе с марката на издателство "Ера". Преди 11 години Джеймс Харолд несправедливо обвинява сина си в кражба и го гони от семеен дом. Разбрали за грешката си, Харолд наема Ниро Улф и Арчи Гудуин да издирят младия мъж, чиито следи се губят в Ню Йорк. Но когато детективите успяват да го намерят, той е "почти мъртъв" - осъден на смърт без капчича надежда за спасение. Рекс Старт е една от легендите в криминалния жанр, а книгите му са продадени в 45 милиона екземпляра по целия свят. Ниро Улф е най-необичайният и ярък образ на частен детектив - чепат чревоугодник, който отглежда орхидеи и не излиза от дома си.

"МЪРТВИ ПРЕДИ МРАК" от Харис Шарлейн е първата книга от новата поредица "Истинска кръв", която ИК "Хермес" пусна на нашия книжен пазар. Суки Стакхаус е млада жена, която живее в провинциално градче и работи като сервитьорка в местния бар. Тя притежава дарбата да "чува" чуждите мисли. Съгражданите ѝ я смятат за смахната, а любовният ѝ живот е в пълен застой. Тогава се появява привлекателният и загадъчен Бил Компън. Суки не може да прочете мислите му, обаче усеща, че той е мъжът на мечтите ѝ. Но Бил също носи своето проклятие - той е вампир. Любовта им е обречена, но Суки решава да послуша гласа на сърцето.

Неделник

Размишления пред неизбежния изход

Изконна мъдрост и житейска опитност, от които черпим и сили, и поуки, и надежди, изльчва новата книга на Венко Александров

Проф. Боянка АРНАУДОВА

"Мъдрост, опит и чистота на помислите" - мисля, че това е най-лаконичното съдържание на книгата на проф. Венко Александров, направено от проф. Вера Ганчева в предговора, който е написала. Какъв е жанрът на "Към последния етаж" (изд. "Studio Art Lines", худ. Огнен Киров)? Неопределим. Има и малки разкази, и изповеди, есета... Формата се определя от смисъла и съдържанието на отделния наратив и като цяло книгата юдва ли би могла да се вметни в параметрите на един дефиниран вид. Впрочем това е маловажно. Важно е посланието, кое то авторът отправя. И най-вече - пренасянето на изконна мъдрост, на житейска опитност, от които черпим и сили, и поуки, и надежди. На пръв поглед изглежда като мозайка от слuchки, чувани от предците или преживени, а след прочитането осъзнаваш, че се е оформил логично изграден и развит разказ на човек от нашето време. Преживял много, преминал през устрема на младостта, натрупал опит, отворил поглед за широкия свят. Остава и образът на Венко Александров - личност, стремяща се да обгърне хората около себе си с внимание, изльчваща съпричастие, състрадание, научена да дава, а не да

саното мост между минало, настояще и бъдеще. Воден от идеята да докаже, че това, което споделя, от отколешно, много старо време е валидно, актуално и днес, че посланията се пренасят и "чуват", независимо от промените в техника, бит, естетика, климат...

Повечето от историите се случват в малки нашенски села. Цветисто, но ударно, сбито, Венко Александров нахвърля картини от бита на селяните, описва техните радости и скърби. Това са чувствата на едно следвоенно дете, на един юноша, а после идва ред на вълненията и размислите на младия лекар-анестезиолог, на специализанта в Париж - за пръв път на Запад, на младия амбициозен баща, на страстния колекционер... Истории - и сериозни, и весели, и носталгични, и лирични.

Представянето на книгата препълни салона на Дома на архитекта в София, където се събраха хора на духа и мисълта, известни личности - политици от разни цветове, артисти, доктори, художници, юристи, инженери, личности с блестящи академични кариери. Артистът Юри Ангелов води и чете чудесно, а музикалните интермеди на пианистите Георги Черкин и Антонина Бонева, както и изказванията на приятели, почитатели и специалисти, допринесоха за изискания интелектуален стил на вечерта.

Лирика

Мара Белчева и Пенчо Славейков - историята на една голяма любов

Kнигата, която за пръв път ще осветли обстоятелствата около любовната история на красавицата Мара Белчева и големия поет Пенчо Славейков - "И сенките ни тихо ще сляят", публикува ИК "Персей". Тя ще бъде тазгодишното първо издание за Деня на влюбените и Осми март, съобщи за ДУМА съставителят и издател Пламен Тотов.

Мара Белчева е истинска икона на свое време. 23-годишна е, когато мъжът ѝ Христо Белчев (финансовият министър на Стамболов) е убит. В нея е влюбен самият княз Фердинанд - злите езици говорят, че една от причините за убийството на мъжа ѝ Христо Белчев (финансовият

министър на Стамболов) е продиктувано и от желанието той да бъде премахнат от живота на красавицата и тя да стане свободна жена. Факт е, че Фердинанд поръчва да направят гипсо-

редворци. Но провидението е предопределеното друго - да събере тази обаятелна и желана красавица с един от най-големите поети и интелектуалци, единствения български творец, стигнал до прага на Нобеловата награда за литература - Пенчо Славейков.

Любовта им, драматична и неповторима, е документирана в стихове, писма и спомени, събрани в тази книга. Някои от тях се публикуват за пръв път след повече от осем десетилетия.

Двамата намират поетическо вдъхновение един в друг и интимната им връзка прелива в творчеството им.

лице, и възкресява прекрасната поезия на Мара Белчева, незаслужено останала в сянка толкова дълго време.

В красивото издание с твърда подвързия и цветни илюстрации са включени архивни снимки на двамата, представени от Националния литературен музей, оригинални графики от първото издание на "На Острова на блажените" и прекрасни илюстрации на съвременна художничка Ралица Денчева.

Гледаме Пласидо Доминго в „Симон Боканегра“ на живо от Миланската скала

След забележителното откриване на сезона в Миланската скала с „Кармен“ от Бизе, който софиянци и гостите на столицата имаха уникална възможност да гледат на живо в реално време в зала 1 на НДК, тези преки излъчвания ще продължат през цялата 2010 г. Първото сигурно пряко излъчване, на което меломаните ще могат да присъстват, е на 29 април т.г. Тогава в „Ла Скала“ ще се играе опера на Верди „Симон Боканегра“ под диригентството на Даниел Баренбойм с участието на Пласидо Доминго, Феручо Фурлането, Аня Хартерос и Адриана Дамато, Фабио Сартори, Масимо Кавалети, Ернесто Панариело.

Както съобщи Христо Друмев, тази година Новогодишният музикален фестивал ще се открие отново на 7 декември с прякото излъчване на Вагнеровата „Валкирия“ от Миланската скала. В момента се водят преговори за още три заглавия на опери от Верди, които ще можем да гледаме в зала 1. „Аида“ - запис от откриването на сезон 2006/2007, с участието на Виолета Урмана (Аида) и Роберто Алания (Радамес) е под диригентството на Рикардо Шай, с режисьор Франко Дзефириели. „Травиата“ - запис с участието на Анжела Георгиу (Виолета), Рамон Варгас (Алфред Жермон), Роберто Фронтиали (Жорж Жермон) е под ди-

ригентството на Лорин Маазел, с режисьорка Лиана Кавани. „Дон Карлос“ - запис от откриването на сезон 2008/2009, с участието на Феручо Фурлането (Филип II), Стюарт Найл (Дон Карлос), Далибор Иенис (Маркиз Поза), Фиоренца Зайк (Принцеса Еболи) е под диригентството на Даниеле Гати, с режисьор Стефан Брауншвайг.

Директорът на НДК издаде още, че се обмисля идея за празниците по случай 30-годишнината на НДК да бъде подготвена специална оперна вечер с участието на Националната опера и балет.

Блестящ талант, който пред себе си имаше целия свят

**Дряновци
почитат Месру
Мехмедов на
75-годишнината
от рожденияето
на диригента**

Ако беше жив, на 4 февруари маestro Месру Мехмедов щеше да навърши 75 години. За съжаление самолетна катастрофа в Цюрих, Швейцария, прекъсва неговия живот на 36 години. През 1971 г. спаза занаяти от диригентския пулт една от големите надежди на българското музикално изкуство. Пътят на световноизвестният диригент започва в малкия балкански град Дряново и достига

до най-големите световни сцени. Дряновци ще отбележат

юбилейната дата на рождения ден на именития музикант - в четвъртък в 18 ч. в Народно читалище „Развитие“ ще бъде открита сбирка, посветена на живота и делото на Месру Мехмедов, научи ДУМА от организаторите на паметното събитие.

Още от ранно детство Месру се занимава с музика. В ученическите си години дирижира хорове, оркести и ансамбли. Като симфоничен диригент той печели за кратко време заслужена известност. Присъствали на концертите му казват, че са оставали очаровани от майсторската интерпретация, от умението му да подчини оркестъра на своето художествено виждане, от пластичния и изразителен жест, от изумителната му музикална памет.

През 1954 г. след конкурс той отива в Съветския съюз,

където следва симфонично и оперно диригиране при професорите И. Мусин и Е. Мравински в Ленинградската консерватория. Веднага след като завършва, е назначен за втори диригент на Държавния симфоничен оркестър в Пловдив, а покъсно става главен диригент.

Неговите диригентски качества получават високи световни признания - печели втора награда на Международния конкурс за диригенти в Копенхаген и първа награда на Международния конкурс „Димитри Митропулос“ в Ню Йорк. Пълнотата награда му дава възможност да дирижи световноизвестни оркести на фестивала в Тенгълуд - Нюйоркската филхармония, Бостънската филхармония и Националния оркестър на Вашингтон. Тези блестящи успехи го правят же-

лан гост на най-големите симфонични оркести в САЩ, Южна Америка, Япония и Европа. Бил е за кратко директор на Софийската филхармония. Репертоарът на Мехмедов съдържа повече от сто класически музикални произведения като оперите „Фауст“ на Гуно, „Кармен“ на Бизе, „Евгений Онегин“ на Чайковски, „Черното домино“ на Обер, „Царска годеница“ на Римски-Корсаков, „Риголето“ на Верди и др., както и много симфонични творби.

Висока оценка за безспорния талант на Месру дава именитият диригент и композитор Леонард Бърнстайн (който го е канел за свой помощник), потресен от безвременната кончина на българския си колега: „Дълбоко скърб за загубата на блестящия и ярък талант, който имаше пред себе си целия свят.“

Влатко Стефановски пристига в София през февруари

Знаменитото Калайджийско оро и „Gypsy Song“ ще звучат отново у нас в изпълнение на енigmичния китарист, композитор и певец Влатко Стефановски на 19 февруари, научи ДУМА от Мира Горanova. Любимецът на българските меломани ще представи в „Sofia Live Club“ от 22 ч. заедно със своето трои и композиции от последните си албуми. В това преживяване Влатко ще бъде съпроводен от Джоле Максимовски (бас) и Дино Милославлевич (барабани). Влатко Стефановски започва музикална си кариера още като юноша в легендарната фюжън група „Леб и сол“, смесваща македонски фолклорни мотиви с модерен рок. След 13 издадени албума с групата и множество концерти по цял свят решава да се концентрира предимно върху солови проекти. Композира музика за филми и театрални спектакли, като сред безспорните му шедьоври е саундтракът към „Циганска магия“ на Столе Попов. Освен сам Влатко обича да работи и със световноизвестни музиканти като Мирослав Тадич (в Крушево и Live in Belgrade), Ману Каче (в „Кула од карти“), Тони Левин и Ян Акерман, който гостува в последния му албум с интерпретации на блус стандарти „Thunder from The Blue Sky“. Билетите за концерта са по 20 лв. на предварителна продажба и по 25 лв. на място в „Sofia Live Club“.

Снимка от сайта на изпълнителя

Петър Салчев и Костас Магинас с албум за китара и глас

The Call Project, който е резултат от срещата на два таланта, доказали се на сцената на Балканския полуостров - Петър Салчев и Костас Магинас, ще бъде представен на 3 февруари от 18 ч. в „Sofia Live Club“, научи ДУМА от Мира Горanova. На сцената гостуващ музикант ще бъде и Теодосий Спасов.

Пловдивският джазмен Петър Салчев записа амбициозния международен проект с гръцкия виртуоз на китарата Костас Магинас. Албумът ще бъде представен от дуета с няколко спектакъла в големите градове, след което двамата ще се отправят първо на балканско, а после на европейско турне. „The Call“ е естественият връх в близо 7-годишното музикално сътрудничество между музикантите.

Продуцент е солунският лейбъл „ANOKATO“.

Ако на пръв поглед звукът от дуeta китара и глас изглежда леко като клише и предизвика асоциации със звучността на кънтри музиката, съвременен мелодичен рок или обикновена интерпретация на популярни джазови теми, ще останете изненадани. Музиката на Петър Салчев и Костас Магинас е изключително витална, отворена, интуитивна, раждаща се на сцена, коментират проекта музикантите.

Костас Магинас е роден в Атина. Учи китара в Атина и Солун, след което през 1987 г. се премества в

Петър Салчев

Костас Магинас

музикалния колеж „Бъркли“ в Бостън, където продължава обучението си. Между 1988 и 1990 г. взема участие в университетската банда „Brandeis“ -

американска джаз група под ръководството на Рики Форд. Там свири заедно с Милт Хинтън, Чарлз Дейвис, Ран Блейк, Кени Бърел и много други. В същото време свири и със собствената си група в различни джаз клубове в Бостън. Магинас се завръща в Гърция през 1991 г. и оттогава твори своя собствена музика, създава музика за националното радио и композира за документални филми.

Страница на
Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Преди да пожелаят "добре дошли на представленията ни", актьорите от Пазарджишкия театър се обръщат към своите зрители и напомнят, че "този, който се интересува от история, знае, че една от първите идеи, която е родило сивото вещество в германските глави през 1945 г. ("годината Нула") е максимално бързо да бъде възстановена дейността на театърите в тотално сринатата, опожарена и духовно травмирана страна. Това сигурно няма никаква връзка с факта, че след малко повече от едно десетилетие победените вече изглеждаха като победители. Дали наистина няма връзка?

На други глави пък две десетилетия не са достатъчни, за да проумеят,

но на Маргарита Младенова и Иван Добчев, "Горски дух" от Чехов, постановка на Владимир Петков, отличена с няколко престижни награди постановка на Десислава Шпатова "Изкуството да смишаш боклука под килима" по И. Бергман, постановката на Гаро Ашикян "Женитба" от Гогол, също отличена с редица награди, "Пуканки" от Б. Елтън, постановка на Михаил Петров и куклените спектакли "Къде ти е съкровището?" на Елза Лалева, "Косе босе" от Р. Москва, постановка на Злати Златев и "Дванайсета нощ" по Шекспир, постановка на Съби Събев. Тези гастроли, както е лесно да се досетим, са организирани с огромен труд и напрежение на волята, но пък са и най-яркото доказателство за истинско духовно живее-

СНИМКИ ДКТ-ПАЗАРДЖИК

Таня Гигова и Владислава Джамбазова в "Къде ти е съкровището?"

Истинското духовно живеене и театрално слушане

Амбициозен юбилеен гастрол в столицата на едноприема ДКТ „Константин Величков“ - Пазарджик

Светлана ПАНЧЕВА

че във време на кризи и сътресения нищо не е така важно, както е важен духът. Той не се захранва единствено от театъра, театърът обаче е негов доказан и мощен източник на сила. Пазарджишката актьорска трупа гостува на няколко столични сцени със спектакли от последните си два сезона. Тя обитава напразно плачеща за ремонт сграда, изпитва познатите огромни финансови затруднения, публиката ѝ също е подвластна на чалгата, плиткоумните телевизионни сериали и пощлите шоу програми. Оглушаването има енергия да щурмува държавни граници, няма как да го спрат окръжните. Нека това гостуване бъде разбрано като малък жест на непримирение. Като израз на стремежа да се направи трудната крачка от оцеляване към живеене. Нищо повече.

Наистина духовното живеене е едно от най-трудните и почти непостижими съществувания в не едно "сложно" време, може би защото изисква необикновени вътрешни усилия, а защо не и просто наличие

то на духовен потенциал. А когато става дума за един колективен организъм, какъвто е театърът - като трупа и институция, задачата става още по-сложна. След като достойно отбелая своя 40-годишен юбилей Драматично-кукленият театър в Пазарджик предприема, както ДУМА пише, една колкото амбициозна, толкова и необходима стъпка - гостуване на няколко столични сцени с 9 спектакъла от своя репертоар.

Това са "Музика от Шатровец" и "Нирвана" от Константин Илиев, постановки съответ-

не и театрално случване. Първата среща на столичната публика е с постановката на Маргарита Младенова по пьесата на Константин Илиев "Музика от Шатровец", чието действие се развива през 1943 г. - време на съдбоносни събития в света и на едно от най-безмилостните противопоставления на българи срещу българи в нашата история. Три сюжетни линии, свързващи героите и времето, се заплитат в напрегнат екшън с драматичен финал, който наистина откънтява като неочеквано echo в днешния ден. Спектакът впечатлява с мащабността на мисленето и с усещането за драматизма и истинността на привидно баналните неща.

С поразително чувство за драматизъм на емоциите и предчувствията

Диана Досева и Йоанна Микова в "Пуканки".

Димитър Терзиев и Росица Александрова в "Музика от Шатровец"

Сцена от "Горски дух"

Христо Бонин и Ирмена Чичикова в "Нирвана"

е белязан и спектакъл на Иван Добчев "Нирвана" от Константин Илиев. В камерното, наелектризирано от силата и трагиката на чувствата пространство диалогът между Христо Бонин в ролята на Яворов и Ирмена Чичикова като Лора разкрива върховете и про-

зията на съвременното дете.

Не зная много ли са или са малко 9 спектакъла, за да се очертае обликът на един театър, но съм сигурна, че всеки от тях добавя по една важна и характерна черта от лицето на един търсещ и творчески жив организъм.

Златна река тече от Холивуд

Фаталните жени, успехът, рецептите за щастие, знаменитата идея за звездите, хепиенсът - всичко това са все емблеми на прочутата киностудия

Марлен Дитрих

Представители на чикагската кинокъща "У. Зелиг" избират през 1908 г. околностите на Лос Анджелис за външните снимки на "Граф Монте Кристо". От Чикаго и Ню Йорк пристигат тук снимачни екипи на "Моушън пикчър пейтънс къмпъни", привличайки изтъкнати режисьори, артисти, техники, дизайнери. На слънчевия калифорнийски бряг, сред суховеи, пущинци и змиенарици, стартира уверено младата империя Холивуд!

През 1761 г. колонията на първите заселници наброява 72 латиноамериканци, 7 индианици, 22 мулати, 39 метиси и... един европеец. През 1860 г. жителите са 4000, а през 1927-а - 2 милиона.

През същата 1927 г. на световния екран се върят 1859 пълнометражни филма, от които

само Съединените щати са произвели 740 фильма

Следват: Япония - 407, Германия - 275, съветска Русия - 151, Великобритания - 106,

Георги СТОЯНОВ-БИГОР

Франция, родината на киното - 62. С половината от петте хиляди кина се разпореждат янките, вън от всяка конкуренция.

Германия е загубила войната. Разтърсвана от метежи и икономически кризи, филмовата индустрия тъпче на място. Франция и Англия, за разлика от Германия, са победителки във войната. Но не и победителки в киното. Икономиката им - окаяна. Столицата

Чарли Чаплин

на световния банков капитал от Лондон се прехвърля в Уолстрийт, Ню Йорк. Английският филм закъсва и финансово, и естетически.

С предимствата на доларите и възползвайки се от едноезично то, Холивуд започва да контролира постепенно лондонските киностудии. Съпирничеството се оказва още по-несъстоятелно откъм Франция. Господин Леон Гомон, могъщият френски магнат, продава фабриките за ленти и лабораториите си на американците. Което значи, че Уолстрийт

може вече без рискове да инвестира в Холивуд...

Но Холивуд става Холивуд,

**истинско чудо
благодарение на
талантливите
чужденци**

Банкери и продуценти подписват договори с най-обещаващите европейски режисьори и артисти. Подгонени от безработицата, повечето емигрират в САЩ. Най-солиден е влогът на немците. Знае ги Холивуд по постиженията им с "Кабинетът на доктор Калигари", "Вариете", "Последният човек", "Безрадостната улица", "Метрополис".

Дотогава американците имат Грифит, дал много като стил, концептуалност и все пак продължаващ да бъде довоенният викторианец. От златокъдрите му литьяджарлинги, злите лелки, разказанията и повелително тържествуващата англиканска нравственост лъхга нещо архаично. Омръзват, доскучават, разсмиват даже. Новото, Другото се

Гreta Гарбо

очаква от емигрантите. Тя трябва да осъвременява визуалния речник на Холивуд.

Редом с Чаплин, който също не е американец, възпъват с успешни гастроли пришълците от Германия Ернст Любич, Фридрих Мурнау, Карл Майер, Паул Лени. На Любич Холивуд дължи берлинския артист номер едно Емил Янингс. Към обетованото царство Лос Анджелис се отправят и шведите Виктор Съостром и Мауриц Стилер, който ще накичи екрана с най-скъпоценното -

**мистериозното
северно цвете
Гreta Гарбо**

Холивуд ще отвори врати и за друга шведска чародейка - Ингрид Бергман. Ще пристигне и виенчанинът Иозеф фон Шернберг, ще поднесе и той блъскавия диамант Марлен Дитрих, легендарната вече Лу-лу от "Синия ангел". Виенчанин е и един друг "фон" - ексцентричният, аристократичният антиаристократ Иозеф фон Шрохайм.

И унгарците идват със свой

Алфред Хичкок

режисьор - Мишел Куртиц; също от Будапеща е звездата Вилма Банки. От Англия пристигат класикът на психотрийла Алфред Хичкок, изумителният изпълнител Чарлз Лотън и още по-изумителната Вивиан Лий; от Италия е "похитителят на женските сърца" Рудолфо Валентино, от Мексико са екзотичната Долорес дел Рио, Рамон Новаро, от Полша - огнената Поля Негри, от Ирландия - Маорин Съливан, от Дания - царят на скандинавската трагика Бенджамин Кристиансен, от Япония - Сесил Хаякава, от Париж - Шарл Боайе, романският тип любовник, комуто ще партнират най-красивите: Гreta Гарбо, Марлен Дитрих, Бет Дейвис, Джин Херлоу.

Рудолфо Валентино

Именно емигрантите донасят за златните години на Холивуд и за златната река, която потича от него. Кой повече, кой по-малко неизбежно ще търси импулси и от националните си традиции.

Ще вложи и своето в амалгамата, в универсализирането на новата медия. Сюжети, стилистики, водевили, фарсове, салонни мелодрами, пък и класиката биват прекроявани по американски. Да прибавим и обстоятелството, че индустрисализаторите на империята Холивуд са пак емигранти.

Мери Пикфорд

Хедонизма. Либерализират се нравите. Роят се барове, нощи локали. Устройват се пищни модни ревюта, конкурси за красавици. Поразглеждат се деколтетата, скъсяват се полите. Освен към американската Пепеляшка - Мери Пикфорд, освен към всяко триумфиращия и всичко можещия Дъглас Феърбънкс, кинообектът фокусира вече и към боговете и богините на любовта, съблазнителките, вамповете, "фаталните" жени. Приоритетни са спектакловият блъсък, американският успехът, рецептите за щастие. Хепиендите стават холивудска емблематичност.

□ Образование

При сегашното правителство просветното министерство би всички рекорди по внес-запни и потънли в тайнство кадрови рокади във властовите етажи. След назначаването на Йорданка Фандъкова за министър за нейни заместници бяха обявени Милка Коджабашиева за средното образование, доц. Румен Пранчов за висшето и Светлана Ломева за младежта и структурните фондове. Тримата бяха дори тържествено представени пред журналистите - всеки с неговите си вдъхновени помисли за бъдещето.

Буквално ден след тържествената церемония медиите, чрез тях - и обществото, бяха шокирани с новината, че доц. Пранчов се оттегля по здравословни причини. Както си е редно в България, след неколкодневно шушукане и спрягане на имена из вестниците на неговото място бе назначен доц. Сергей Игнатов, до този момент - ректор на Нов български университет, известен в близостта си към министъра от предишния кабинет доц. Даниел Вълчев. Сетне Йорданка Фандъкова, която даваше надежда, че ще е може би най-качественият министър в кабинета "Борисов", бе кандидатирана за кмет на София и очаквано се премести в градоначалническото ложе на Бойко Борисов на "Московска". След поредната доза шушукане и гадаене за министър на просветата, младежта и науката бе възведен Сергей Игнатов.

Минаха не минаха два месеца -eto ти ново 20. Внезапно преди два дни буквально бе махната Ломева. Както бе съобщено - по предложение на министър Игнатов. Явно пиар навиците "24 hours non stop" и този път изневериха на премиера, та се оказа, че той е подписал заповедта за изпълнителя ѝ, преди самата Ломева да бъде уведомена. Казват, че това се случило вечерта във вторник в разговор между Б.Б. и министъра му. Така или иначе, новината връхлетя Ломева в сряда сутринта на прага на кабинета ѝ. Мотиви за отстраняването ѝ не бяха съобщени - нито на нея, нито другому. Тя обаче запази завидно самообладание и обясни пред жадните за сензации медии, че е в реда на нещата зам.-министри в тази държава да се сменят като ръкавици по всяко време. Йорданка Фандъкова, която доведе Ломева в МОНН, също заяви, че случилото се е "съвсем нормално" и че Сергей Игнатов има право да сформира екипа си по свое усмотрение. Така в първия ден на рокадата за пореден път се потвърди стилът на правителството, с който то цепи и реже и кадрите, и България - като със състър.

Без да се чувства длъжно да дава отчет

пред "поданиците". Очевидно, не му

ЗА ВАШЕ УЛЕСНЕНИЕ
ВСИЧКИ МАЛКИ ОБЯВИ
/ поздравления, възпоменания, скръбни вести /
се приемат в
ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР ДУМА

Приетите обяви до 13.00 часа се отпечатват в текущия брой, а след 13.00 часа в следващите броеве

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Екипът на Фандъкова. Минало бешело...

Рокади по никое време

Когато сменят зам.-министър внезапно и без мотиви, обществото може само да гадае какви игри играе властта

Велиана Христова

пукна нито за мнението им, нито за съдбата им, нито за "участието" им във властта, дето произтича от народа.

Това бе в първия ден. Във втория обаче започнаха да изскочат

нелицеприятни „домашни” подробности,

които приоткрехват завесите, спуснати пътно пред нещата, които се случват в просветното министерство тайно от хорските очи. Из медиите се появиха писания за някакъв "сигнал от служители на министерството", които уведомили Сергей Игнатов, че Ломева прикрива злоупотреби, чиято нишка, естествено, води към... функционер на БСП. Къде пак успяха да го

намерят, като се знае, че след 8-годишно възстановление на НДСВ в това министерство там "чужди" цветове не се забелязват. Въсъщност функционерът на БСП Тодор Модев има син и този син - Иван Модев, оглавява Националния център за младежки и европейски политики, който вече е към МОНН. Ломева не била направила проверка на Иван Модев по еврофондовете, което трябва автоматично да означава, че е сложила чадър над злоупотреби. Ломева трябваше да обяснява, че центърът минава непрекъснато европейски одити и че ЕК е дала много добра оценка за работата му.

Историята с „доклада” срещу нея

обаче вероятно стана причина Ломева да наруши мълчанието си. И да заяви, че има много сериозни злоупотреби, които тя самата е разследвала в последните месеци, но те са в друг център - по развитие на човешките ресурси, който управлява европрограм

рами като "Грюндиг", "Леонардо да Винчи", "Еразъм". Агенцията Vsekiden цитира освободената от поста зам.-министърка, която казва: "Центърът, когато постъпих в министерството, беше огромният проблем, който през всички тези месеци се опитва да разгребам, да разрешавам и въпреки това като че ли винаги, когато се стигнеше до по-сериозни про-

мени в този център, нещата се забавяха, преписките се губеха, нещо се случваше и всичко започваше отначало." Имало обаче доклад от МВР за този център и от прокуратурата - за източване на пари от европрограми и за непрозрачното им усвояване. Според Ломева именно усилията ѝ да изясни този и други подобни случаи в МОНН са довели до отстраняването ѝ.

В крайна сметка никой не е наясно защо е махната Светлана Ломева - за злоупотреби от нейна страна, или за борба срещу злоупотребите в МОНН. При всички случаи обаче

"има нещо гнило в кралството".

На нейното място е назначена Петя Евтимова - юрист и началник отдел в МОНН, която според министър Игнатов има опит в международните дейности и ще допринесе за по-добро усвояване на парите от структурните фондове. Тъкмо Евтимова обаче е работила по-тясно с "центъра на Модев", което допълнително съставя кашата. Евтимова, според справката на министерството, е работила по програми на Европейския съюз и е национално контактно лице по правните въпроси по 7-ма рамкова програма за наука на ЕС.

Това, което е очевидно обаче и без надничане зад завесите, е, че кадрите на Фандъкова, меко казано, не се ползват с особено благоволение в МОНН. Политиката в образованието и науката, която тя бе очертала - и като професионални посълания, и като поведение, е съществено променена.

И макар публично да минава тезата, че Фандъкова е посочила Игнатов за освобождения от нея пост, за никого не е тайна, че сегашният министър е първо застъпник на политиката на Даниел Вълчев (в гилдиите на знанието съвсем открито се говори, че и сега управляват хората на Вълчев) и второ -

изпълнител на Волята на финансовия бос

Симеон Дянков. Именно вездесъщият Дянков стоял в дъното на рокадата Ломева-Евтимова в МОНН, казват запознати с интригите.

Като се има предвид и това, че структурните фондове са търъде добър източник на приходи (от приличие не казвам доходи), разбираемо е защо тяхното управление трябва да се довери на довърен човек. При смяната на Ломева с Евтимова никой не изтъква мотив за "по-добра политика спрямо младежта", нали? Мотивът - дори официално - са еврофондовете. Така че сценарият зад завесата на властта са много, но все в една точка клонят - парите. По етажите на властта нещата се случват на тъмно, а в тъмното трудно се разбира къде е черната котка.

И колкото по-гъста е тъмнината, толкова повече са слуховете и версите. А може би истината е комбинация от тях...

Сергей Игнатов

Петя Евтимова

Суперсекретно!

Предната супертайна в секретното министерство, занимаваща се с просветата, младежта и науката, бе пусната в обращение вчера. Наградите за научни постижения, които ведомството от 2003 г. връчва на най-успешните изследователи в няколко категории, от миналата година се раздават в лукс обстановка - този път в хотел "Шератон". Тъй като събитието трябва да започне снощи, след приключването на броевете на печатните медии, те се видяха в невъзможност да съобщят на обществото имената на достойните умове - истинския елит на България. Тези имена е достойно да стоят по първите страници, а не на Наглите да речем. Всички опити обаче да ни бъде съобщено името поне на носителя на голямата награда "Питагор", за да го представим в днешните вестници, удариха не на камък, а на скала. Името на най-успешния учен се оказа "суперсекретно". Снощи тръгнаха слухове, че в МОНН пак са се боричкали до последно около наградите...

□ Разкрития

Нагменните

Лилия ТОМОВА

ДУМА зададе на министъра на вътрешните работи Цветан Цветанов, той - и вицепремиер, няколко въпроса. Днес запознаваме читателите с тях. Не се питайте защо някои от тях звучат поостаряло - те просто са останели. Защото ги зададохме... преди Рождество Христово, човекът беше още лидер на партията си, макар и "формален".

Говорихме - любезно, с колегите от пресцентъра на Цветанов. Не веднъж, не два пъти и дори - не три пъти. Да ви призная - дори не четири пъти. Чакахме да ни отговорят нещо, ако ще и да е с отказ. Но не би. Ни дума, ни вопъл, ни стон. Защо?

Ако забелязвате, въпросите ни дори не са заясливи - обективни са. А са обективни, защото ни води убеждението, че националната сигурност следва да е общо дело, не партийно, независимо коя партия е на власт.

Най-вероятно (и сигурно!) отново иде реч за обикновената надменност на властта, която си има и "управленски синоним" - самозабравяне. Изводите всички могат да си направят сами.

Ето и въпросите:

Цветан Цветанов

□ Как сте, г-н Цветанов? Трудно ли е да си хем вицепремиер, хем силов министър, хем лидер, при това - на управляваща партия?

□ Няма какво да си кривим душата - зарадвахте народа предпразнично със засега изглеждащата успешна акция "Наглите". Ще ги видим ли зад решетките? Извинявайте, че ви задавам този въпрос, но магистрати вече се ожалиха, че се опитват да влияете върху решенията им...

□ Предновогодишно се чу, че хора от бившите служби за борба с организираната престъпност са ви предложили помощ. Вие като че ли ги подозирате "в разни работи". Не става ли дума всъщност за колегиална съпричастност и нали не виждате нищо лошо заедно да се обединим срещу лошите?

□ Ще кажете ли за ДУМА какво най-много ви пречи в работата в МВР? И кое ви помага?

□ Много сериозен е въпросът за кадровия потенциал, с който разпола-

гате (или не разполагате). Кажете, ама честно - има ли според вас, разбира се, случайни хора в системата?

□ Когато парите в държавата не стигат, и когато още дълго, не дай Боже, ще е така, как ще осигурите хората си, как ще ги мотивирате да дават всичко от себе си в борбата срещу битовата престъпност? Тя е и всекидневна, и мъчи всички ни, а разкриването ѝ не носи лаврови венци. Та с нея каква ще е битката, дойде ли ѝ най-сетне редът?

□ Правозащитници, а и колеги журналисти, както и прогнозираме, вече под път и над път се оплакват от бъдещата възможност да бъдем, как да го кажа по-меко, следни и подслушвани. Ще кажете ли нещо успокояващо? Изпреварвам отговора ви - аз си мисля, че ако човек е с почтени намерения и е честен, а и казва, каквото мисли, на висок глас, няма от какво да се притеснява, но това си е мое виждане, тоталарно... Шегувам се!

□ Четете ли ДУМА, г-н министър?

„Тестът Каадафи“ спечели читатели в ЕП

Българските евродепутати организираха специално представяне на книгата на Велислава Дърева

Александър СИМОВ

"Ролята на европейските институции за защита на човешките права: Случаят с българските медици в Либия" беше темата на дискусия, организирана от делегацията на българските социалисти в Европейския парламент. Събитието се проведе на 26 януари. Формален повод за него беше третата годишнина от приемането на резолюцията на ЕП в подкрепа на медиците. За участие в дискусията бяха поканени български евродепутати и дипломати, членове на ЕП, участвали в обсъждането и приемането на резолюцията от 18 януари 2007 г., членове на белгийския федерален парламент и представители на неправителствени организации като Организацията на медицинските сестри в Белгия, изразили подкрепата си за каузата на българските медици.

На самата дискусия присъстваха български евродепутати от всички представени в ЕП партии, посланикът на България в Белгия Христо Георгиев, постянният представител на РБ към ЕС Бойко Коцев, дипломати и служители на администрацията на ЕП. Модератор на форума беше лявата евродепутатка Илияна Иотова. Свои изказвания в дебата направиха българският евродепутат-социалист Евгени Кирилов, испанският евродепутат Мигел Анхел Мартинес (заместник-председател на ЕП, дееен защитник на каузата на българските медици), бившият френски евродепутат и председател на Съвместния парламентарен

комитет ЕС-България до 2006 г. Катрин Ги-Кен, председателят на ОМСБ Мишел Диомон. Събитието уважи с присъствието си и британският евродепутат-консерватор Джефри ван Орден, бивш докладчик на ЕП за България.

В рамките на дискусията беше представена в превод на английски и френски език книгата на Велислава Дърева "Тестът Каадафи. Правата на човека: Българският опит". Известната българска журналистка сподели впечатленията си на човек, следил задълбочено драмата, и дееен участник в кампанията за подкрепа на медиците.

Книгата на Велислава Дърева включва основни нейни анализи от първата смъртна присъда през 2004 г. до освобождаването на медиците. В нея има и много мнения на чужденци, участвали активно в освобождаването на медиците. Дърева е отделила и специално внимание на основните европейски документи, взимащи отношение по процеса в Либия. Тази книга, която държа в ръцете си, доказва, че българските журналисти са способни на много повече от някои техни западни колеги, бе категоричното мнение на Катрин Ги-Кен.

На участниците в дебата бе представен и документалният филм на режисьора Андрей Алтъпармаков "Заложници", по- светен на преживяванията на петте български медицински сестри и палестинския лекар в Либия, включващ техните свидетелства за преживения от тях кошмар. Снимките на филма са

Мигел Анхел Мартинес (вляво) бе един от впечатлените от книгата на Дърева

започнати през есента на 2007 г. след освобождаването на медиците и са завършени през септември 2009 г. Прожектиран е на филмовия фестивал в Пловдив, а показването му в ЕП е първото преди премиерата. Показването му в Европарламента е световна премиера, каза пред гостите самия Алтъпармаков.

Трагичният случай с българ-

ските медицински сестри трябва да бъде пример за Европа, категоричен бе и Мигел Анхел Мартинес. Защото колкото и велика да е приносът на европейската култура към световната цивилизация, колкото и икономически да сме силни, никога не трябва да забравяме какви отвратителни неща са вършили хора срещу хора по европейски континент и да си мислим,

че сме имунизирани това да не се повтори, обобщи смисълът на дискусията той.

Решенията на европейските парламентаристи в подкрепа на българските медици в Либия доказаха смисъла от съществуването на нашата общност - солидарността и защитата правата на човека като най-висши ценности, бе мнението и на Илияна Иотова.

С голяма сила се поставя проблемът за смяна на модела на развитие - замяна на екстензивното индустрискило развитие с иновационно слединдустриско развитие, основано на новите технологии на информационната епоха. Формулирана е идеята за създаване на "хармонично общество от иновационен тип", развива се "китайизация на марксизъм" като "съвременна научна концепция за развитието" на Китай.

Ключово място в теорията на китайската модернизация заема положението за постоянното съчетаване на съвременната култура с най-високите достижения на китайската цивилизация. Това положение е обрнато както навътре, към вътрешните проблеми на развитието, така и навън, към хармо-

низиацията на световната система и на международните отношения. Китай на никого не натрапва своите ценности и традиции, но и на никого не позволява да му натрапва своята уредба и начин на живот.

В заключение следва да се открие наднационалното значение и актуалност на теорията за модернизация на социализма. В наше време се извършва световен преход от индустриалната в информационната епоха и социализмът се изправя пред предизвикателството за коренно обновление - както теоретическо, така и конкретно историческо. Необходимо е "преоткриване" на социализма като историческа алтернатива на капитализма и като проект за по-справедливо, по-демократично, по-модерно и по-разумно решаване на про-

блемите на информационната епоха. Необходима е модерна социалистическа теория на развитието.

Това предизвикателство издига високо приносите и името на Дън Сяопин. Той ни се представя като велика историческа личност от края на ХХ век, който обоснова необходимостта от модернизация на китайския и световния социализъм. Модернизацията на социализма - това е "стрелата на времето" за посоката на историята през времето на световния преход от индустриалната в информационната епоха.

Това епохално дело не може да бъде завършено за 2-3 денонощия или за 2-3 десетилетия. Този процес е започнат и се намира в движение. Теорията на китайската модернизация е ценна част от него.

От стр. 12

Става дума за социална хармония - града и селото, социалните класи, образоването, културата на китайското общество.

Става дума за хармония в материалното и духовното развитие на хората - противопоставяне на западното потребителско общество.

Очевидно осъществяването на "втората стратегическа стъпка" - пълно постигане на средна заможност за всички граждани

изисква нови идеи за развитието на китайския социализъм. Стартира нов етап в реформите, по-висш от досегашните.

Десислава стана лице
на модна къща „DZ“

www.duma.bg

Евгени Петков с приз за уникална екорокля

Юлия Юревич представи в Женева булчинския тоалет, изработен за 20-ина дни от майката и бабата на младия български дизайнер

Альона НЕЙКОВА

Талантливият български дизайнер Евгени Петков получи приза "Избор на публиката за най-добър от която тоалет" на "EcoChic Geneva Fashion Show". На модното екошоу в Женева преди дни булчинската екорокля на младия творец бе представена от Юлия Юревич - "Мис България 2007" и настоящата модел на агенция "Expose".

Уникалната дреха, вдъхновена от родния ни фолклор, е била изработена до последния детайл за 3 седмици от майката и бабата на Евгени. Хастартът на роклята е ушит от екологичен германски лен, използваните материали са памучни, както и от рециклирани чуващи от кафе, а най-горният пласт е изплетен от напълно натурална, небоядисана вълна. Шлейфът на тоалета е дълъг 1.5 метра, а изплетената дантела е цели 12 метра. Пафтата е ръчно кована с инкрустиран седеф. Ръкавите на роклята са от автентично тъкано сукно на над 70 лета, а коланът е на повече от век. Бижутата, заети от Историческия музея

Юлия Юревич с екороклята на Евгени Петков

в Ботевград, са 100-годишни и също са привлечли вниманието на гости и фотографи на женевския моден екофорум.

"Толкова много аплодираха булчинската рокля на Евгени, та си помислих, че съм спечелила още една титла", сподели Юлия Юревич на специална пресконференция в новооткрития "Victoria SPA Centre" на "Dedeman Princess Hotel". Професионалната ни моделка бе оценена изключително високо и избрана да дефирира и с тоалет на Даян фон Фюстенберг - най-известната дизайнерка, участва във форума в Женева.

Роклята на Евгени Петков продължава своя екопът и ще бъде показвана на "Green Fashion Switzerland Fashion Show" на 12 февруари т.г. в Базел, Швейцария. Модели на "Expose Models" - Александра Николова, Павлина Енева, Любомира Тодорова и Ивета Банкова, представиха и екоколекцията на шаферските тоалети, които младият творец е изработил също от автентични материали.

Световната премиера на облеклота ще се състои в края на септември в Ню Йорк по покана на Валя Bradshow.

„Източни пиеси“ с награда в Триест

Филмът "Източни пиеси" на режисьора Камен Калев получи наградата на СЕІ - Централноевропейска инициатива, на 21-ото издание на международния филмов фестивал в Триест "Alpe Adria Cinema - Trieste Film Festival", научи ДУМА от Светлана Дамянова. Отличието се присъжда за фильм, който по най-успешен начин интерпретира съвременната реалност и диалога между различните култури. Българо-шведската копродукция беше отличена заради "умението да се разкаже значима и стойностна история, която е емблематична за проблемите, свързани с глобализацията, и в същото време поразява с уникалните характеристики на главните персонажи и тяхната човечност".

Седмица на Влюбените в театър „София“

Ако сте влюбени - толкова влюбени, че един празничен ден в годината не ви е достатъчен, цяла седмица на влюбените почитатели на сценичното изкуство предлагат театър "София" от 8 до 14 февруари.

Чаша вино, шоколадови бонбони и незабравима среща с артисти очакват зрителите след всяко представление на Голяма сцена във фоайето на театъра.

Актьорите на "Неделя вечер" от Захари Карабашлиев ще се

радват на среща с изкушени от театъра на 10 февруари. Тези, които се чувстват оглули от любов, са добре дошли в столичния храм на изкуството на 11 февруари на "Глупаци" от Нийл Саймън. А за онези, които още вярват в чудесата и приказките, ще се играе "Принцеса Турандот" на 12 февруари.

Седмицата на влюбените в театър "София" събира в едно изкуството, купона и срещите с любими актьори.

Започва подборът за ново семейно тв риалити

Нов тип семеен документален риалити формат ще излъчи телевизия PRO.BG през пролетта т.г. Предаването има за цел да покаже българското семейство - къде и при какви условия живеят хората, какво слагат на масата си, какви са ежедневните им нужди, потребности и интереси, какво ги вълнува и за какво мечтаят.

Вече започна подборът на тези фамилии, които не се притесняват да се покажат в ефира. Такива семейства могат да се възползват от предизвикателството да поглед-

нат на себе си през призмата на телевизионния обектив и да внесат оживление в ежедневието си, без това да го наруша. Всички желаещи да участват в новото тв риалити могат да се обадят на телефон 02/9 657 857 или да пишат на адрес: София 1407, бул. "Черни връх" 47, бизнес център "Витоша", или на e-mail: casting@probgbg.

"Няма ограничения за броя на членовете в семейството и тяхната възраст. Без значение е и дали мъжът и жената имат склучен брак или не, дали децата им са

общи или от предишни бракове, дали това са хора със смесен брак или не. Не е важна и изповядваната религия. Разнообразието от различни типажи ще ни даде още по-ясна и интересна картина на това как живеем днес. Важното е тези семейства да имат желанието да се забавляват с това, което ще им се случи, с усмивка и непредубеденост да разкрият себе си, да покажат как живеят и кое е важно за тях - материалното или духовното. А най-хубавото е, че ще спечелят и пари от това", коментират от медията.

Средиземноморска обиколка с бг колело

Колошественикът Вячеслав Стоянов тръгва към поредното си предизвикателство - обиколка на Средиземноморието, която той ще осъществи с български серии велосипед "Драг". Стартът е на 1 февруари, а финалът - след 10 месеца. Маршрутът минава през Сирия, Ливан, Йордания, Египет, Либия, Тунис, Алжир, Мароко, Испания, Франция, Италия, Малта, Словения, Хърватия, Босна и Херцеговина, Черна гора, Албания и Гърция. Основен партньор на младия велосипедист е българска фирма - производител на велосипеди "Драг". Тя го подкрепи и при миналогодишната му обиколка на Черноморието. Предстоящият по-дълъг път е пореден своеобразен тест за надеждността на серийните модели на "Драг". Стоянов обаче изяло се е доверил на марката за сериозното изпитание.

Марк Найт отваря сезона с разтърсваща парти

С гостуване на Марк Найт ще започне новият сезон в "Ялта" тази вечер - сериозна заявка за добра селекция, която ще бъде предложена на феновете занапред. В ръцете на известния диджей досега бяха поверявани и други знаменателни събития от клубния живот в страната. В компания с Martijn Ten Velden те докараха до екстаз родните меломани на партито за посрещането на 2009 г. в "Ялта", както и подобаващо, с 9-часов сет, двамата закриха поредицата от мега партита "Solar 09". Самият Марк Найт смята това си участие за най-добро за миналото лято, съобщи на ДУМА Яворка Петрова от "V+O Communication Bulgaria". Нееднократно диджеят е заявявал, че "Ялта" е любимият му клуб. Така че партито тази вечер ще е 100 процента разтърсващо.

Попитали Радио Ереван:
- Кое е най-тъжното място на Земята?
- Работното!

30. 01. 2010

Проф. д-р АНТОНИЙ ГЪЛЪБОВ,
социолог
БОРИС ЧАТАЛБАШЕВ,
шахматист
ДАМЯН БЕГУНОВ,
писател, журналист
ДИМИТЪР БЕРБАТОВ,
футболист
ДИМИТЪР ГРОНЕВ,
политически психолог
ЗЛАТИН ТРЪПКОВ,
посланик в Хага
Проф. д-р СВЕТЛОЗАР ИГОВ,
литераторовед
ЦВЕТАНА МАНЕВА,
актриса

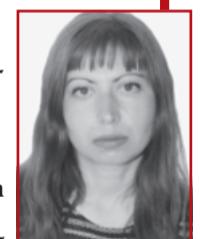
31. 01. 2010

ГЕНОВЕВА АЛЕКСИЕВА,
депутатка
КРАСИМИР МИНЧЕВ,
депутат
ПЕТЬОР МАРИНКОВ,
драматург и писател
ПЕТЬОР ПОПАНГЕЛОВ,
легенда в българския ски спорт
Проф. ЮЛИАН ВУЧКОВ,
театровед, тв водещ

Световната академия на папараците в неделя
Бърца става състремата „Златен обектив - първа
тигъвена степен“ на

БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА

по случай рождения
й ден. Зорко то
фотооко на бесмъни
ка ни не гони опашка
ка на събитията, а
ги нацелва анфас.
Като всяка жена,
Благовеста обича да
си купува по-ориги
нални гречки, а най-
добър подарък за нея би
бълшебна пътица кашкавал, дето
колкото повече режеш,
по-голяма става.
ЧРД, Блага!
Обичаме те!
От екипа на ДУМА

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

30

Свети Три Светители - св. Василий Велики, св. Григорий Богослов и св. Иоан Златоуст. Св. свещеномъченик Иполит, папа Римски (235). Св. благоверни цар Петър Български (969). Св. преподобни Сергий Къпински Св. мъченик Димитър Сливенски (1841)

31

Неделя на Закхея. Пренасяне моци
на свети безсръбеници и чудотворци
Кир и Иоан Чудотворец (311) (Блахи се)

Спорт

40 ДУМА

СЪБОТА 30 ЯНУАРИ 2010

www.duma.bg

Макларън Мерцедес представи официално болига си за новия сезон във Формула 1 и британските си пилоти си Луис Хамилтън и Джънсън Бътън в щаб-квартирана на Водафон в Нюбъри

Г
Отказват на
Андонемач
2x60 мин.

Стр. 39

Новият болид на Ферари F10 беше представен в щаб-квартирана на тима в Маранело заедно с пилотите Фелипе Маса и Фернандо Алонсо

Наш пилот се готви за WRC

Тодор Славов ще кара в шампионата за млади екипи

Tодор Славов започна първия етап от подготовката за предстоящото си участие в световния рали шампионат (WRC). 26-годишният пилот на Булбет Рали Тийм и неговият навигатор Доброрад Филипов ще карат в шампионата за млади пилоти. Първият им старт е през април в Турция. Славов направи тридневни тренировки на сняг край Сливен и Търдица. Изпитанията се провеждаха с тренировъчния автомобил на отбора, защото не е започната подготовката на състезателното Рено Клио R3 за предстоящия сезон. "Тренировките бяха много полезни за мен. Карането на сняг се доближава максимално до това на макадам, върху каквато настил-

ка е първото състезание в Турция", сподели Тодор Славов. В следващите седмици му предстоят нови тренировки на сняг, а след това започва и подготовката на състезателния автомобил за новия сезон. Непосредствено преди старта в Турция ще има и макадам тест, който да помогне за настройването на колата за първия старт от световния рали шампионат. В края на миналата седмица екипажът на Булбет Рали Тийм Тодор Славов и Доброрад Филипов получи своята награда за спечеленото второ място през изминалния сезон в европейския рали шампионат за автомобили с един двигателен мост по време на традиционното Рали Експо в Бреша. "Там някои от най-важните личности във ФИА изразиха задоволство, че отново българи ще участват в световния шампионат и ни увериха, че можем да различиме на помощта им", обясни Славов. С Доброрад Филипов те са най-добре класиралият се наш екипаж в континенталния шампионат, след като завършиха 7-и в генералното класиране и същелиха вицешампионската титла при автомобилистите с предно предаване.

Тодор Славов

R Вестникът на Българката! Истинската жена чете истински вестник! Каталог № 136

**В СЛЕДВАЩИЯ БРОЙ
НА „ВЕСТИК ЗА ЖЕНАТА”
ЧЕТЕТЕ:**

И Господ ходи по земята... В творческата лаборатория на писателя Никола Радев

Добри думи за доброто. Наше момиче ще става държавен глава на Бразилия

Happy end. Инджи разката фамилията на Брук Лоугън

Парламентарен контрол. Става ли носачката за мътачка?

И моите песни все ще се четат... Хиляди думи „за“

Базов и „против“ разни лингвовци и фльорци

Пътуване в миналото. Късмет спасява VIP персони при инциденти със самолети на БГА „Балкан“

Неразгадани тайни. Кристалите на Времето

Семки, занимавки. Тестове, игри, вицове, големи кръстословици с още по-големи награди

Готоварски теттер. Гарнитури и мезета

Маргарита и звездите вещаят. Най-добрите седмични хороскопи

Федерер на 22-ри финал от шлема

Номер 1 в света Роджер Федерер (Швейц) се класира за 8-и пореден и общо 22-ри финал в турнир от Големия шлем, след като очаквано съкруши Жо-Вилфрид Цонга (Фр, №10) с 6:2, 6:3, 6:2 във втория полуфинал на Откритото първенство на Австралия по тенис. 28-годишният Федерер стигна до успеха само за 88 минути игра. С дистигането си на полуфинал за 23-и път той постави нов рекорд в историята на турнирите от Големия шлем. Швейцарецът направи пет пробива, без да допусне нито веднъж да бъде пробит от по-младия си опонент и записа 4 аса. В спор за титлата утре Федерер ще срещне Анди Мъри (Вбр, №5), който за първи път в кариерата си играе финал от Големия шлем, след като обърна Марин Чилич (Хър, №14) с 3:6, 6:4, 6:4, 6:2 за 3:12 часа.

кратки

Гришо отпада в Хонолулу

Най-добрият български тенисист Григор Димитров отпадна във II кръг на турнира от серията „Чалънджър“ в Хонолулу, Хавайските острови, с награден фонд 50 000 долара. 18-годишният хасковия, който е 268-и в света в момента, загуби от американец Доналд Йънг с 4:6, 6:7 (2). С участието си в турнира Григор Димитров, който спечели 2 срещи в квалификациите и 1 в основната схема, си осигури 10 точки за класацията на АТП и \$860.

Винъс и Серена пак са шампионки

Поставените под №2 при женските двойки американски сестри Винъс и Серена Уилямс защитиха титлата си от 2009 г., като надвиха на финала на Откритото първенство на Австралия по тенис в Мелбурн №1 в света Кара Блек/Лизел Хубер (Зимб/ЮАР) с 6:4, 6:3. Сестрите никога не са губили финал на двойки в турнир от Големия шлем и вече имат 11 титли (4 в Мелбурн). Днес Серена играе и финал на сингъл срещу Жустин Енен (Бел).

Хокеистите на Славия защитиха титлата

Хокеистите на Славия записаха без проблемна победа в предпоследния си мач за сезона. В своята зала в столичния квартал „Овча купел“ „белите“ победиха с 13:0 (4:0, 3:0, 6:0) младежките национали от Айсберг и имат пълен актив от 24 т. Славия защити титлата си от миналата година и отново записа дубъл, след като по-рано спечели и купата на страната.

Ванкувър 2010 Програма на БНТ

1
БНТ

- 12 ФЕВРУАРИ, ПЕТЬК**
04.00 - 06.30 Откриване
- 13 ФЕВРУАРИ, СЪБОТА**
14.00 ч. - Откриване (потврение)
20.45 - 6.40 Ски скок - финали, ски алпийски дисциплини - спускане (мъже), биатлон - 7,5 км (жените), бързо пързалияне с кънки - 5000 м (мъже), ски свободен стил - бабуни (жените), шорттрек - 500 м (жените) серии, 1500 м (мъже), шейни (мъже)
- 14 ФЕВРУАРИ, НЕДЕЛЯ**
20.30 - 6.30 Ски алпийски дисциплини - суперкомбинация (жените), биатлон - 10 км (мъже), северна комбинация, бързо пързалияне с кънки - 3000 м (жените), шейни (мъже), фигурано пързалияне спортини двойки - кратка програма, ски свободен стил - бабуни (мъже)
- 15 ФЕВРУАРИ, ПОНЕДЕЛНИК**
20.45 - 7.00 Сноуборд - бордъркрос (мъже), ски бягане - 15 км (мъже), 10 км (жените), бързо пързалияне с кънки - 500 м (мъже), фигурано пързалияне - спортини двойки, волна програма
- 16 ФЕВРУАРИ, ВТОРНИК**
20.00 - 9.30 Ски алпийски дисциплини - суперкомбинация (мъже), сноуборд - бордъркрос (жените), биатлон - 10 км преследване (жените), 12,5 км преследване (мъже), хокей на лед: САЩ - Швейцария, бързо пързалияне с кънки 500 м (жените), фигурано пързалияне - мъже, кратка програма, шейни (жените), хокей на лед: Русия - Латвия
- 17 ФЕВРУАРИ, СРДЯ**
20.45 - 9.30 Ски бягане - спринт (мъже, жените), ски алпийски дисциплини - спускане (жените), хокей на лед: Финландия - Беларус, Швеция - Германия, шорттрек - 500 м (жените), сноуборд - халфпайп (мъже), бързо пързалияне с кънки - 1000 м (мъже), хокей на лед: Чехия - Словакия
- 18 ФЕВРУАРИ, ЧЕТВЪРЪТЪК**
20.30 - 21.40 Биатлон - 15 км (жените)
23.55 - 9.30 Биатлон - 20 км (мъже), хокей на лед: САЩ - Норвегия, бързо пързалияне с кънки - 1000 м (жените), сноуборд - халфпайп (жените), фигурано пързалияне - мъже, волна програма, хокей на лед: Словакия - Русия, шейни (мъже, жените)
- 19 ФЕВРУАРИ - ПЕТЬК**
21.30 - 7.00 Ски алпийски дисциплини - супергигантски слалом (мъже), ски бягане - 15 км преследване (жените), хокей на лед: Беларус - Швеция, ски скокове, хокей на лед: Чехия - Латвия, фигурано пързалияне - танцови двойки, задължителен танц, шейни (мъже, жените)
- 20 ФЕВРУАРИ, СЪБОТА**
20.00 - 8.00 Ски алпийски дисциплини - супергигантски слалом (жените), ски скокове, ски бягане - 30 км преследване (мъже), ски свободен стил - скокове (жените), хокей на лед: Латвия
- 21 ФЕВРУАРИ, НЕДЕЛЯ**
20.00 - 7.00 Биатлон 4x7,5 км (мъже), сноуборд - паралелен гигантски слалом (жените), ски алпийски дисциплини - слалом (жените), хокей на лед: полуфинали, бобслей (четвърки мъже), кърлинг - финал (жените), шорттрек - 500 м (мъже), 1000 м (жените), 5000 м щафета (мъже)
- 22 ФЕВРУАРИ, ПОНЕДЕЛНИК**
20.30 - 6.50 Ски скокове - отборно, хокей на лед: полуфинал (жените), ски бягане - отборен sprint (мъже, жените), фигурано пързалияне - танцови двойки, волна програма, ски свободен стил, скокове (мъже)
- 23 ФЕВРУАРИ, ВТОРНИК**
21.30 - 9.30 Биатлон - 4x6 км (жените), северна комбинация (отборно), бързо пързалияне с кънки - 10 000 м (мъже), ски свободен стил - ски крос (жените), хокей на лед: плейофи, фигурано пързалияне - жени, кратка програма, бобслей (жените)
- 24 ФЕВРУАРИ, СРДЯ**
20.00 - 9.30 Ски алпийски дисциплини - гигантски слалом (жените), ски бягане - 4x10 км (мъже), хокей на лед: четвъртфинали, шорттрек - 1000 м (жените) - серии, 3000 м щафета (жените), ски свободен стил - скокове (жените), бобслей (жените)
- 25 ФЕВРУАРИ, ЧЕТВЪРЪТЪК**
22.00 - 23.00 Ски бягане 4x5 км (жените), северна комбинация, кърлинг - полуфинал (мъже), хокей на лед: финал (жените), ски свободен стил - скокове (мъже), фигурано пързалияне - жени, волна програма
- 26 ФЕВРУАРИ, ПЕТЬК**
21.30 - 7.00 Биатлон 4x7,5 км (мъже), сноуборд - паралелен гигантски слалом (жените), ски алпийски дисциплини - слалом (жените), хокей на лед: полуфинали, бобслей (четвърки мъже), кърлинг - финал (жените), шорттрек - 500 м (мъже), 1000 м (жените), 5000 м щафета (мъже)
- 27 ФЕВРУАРИ, СЪБОТА**
20.00 - 7.00 Ски алпийски дисциплини - слалом (мъже), ски бягане - 30 км (жените), сноуборд - паралелен гигантски слалом (мъже), бързо пързалияне с кънки - отборно преследване (мъже, жените), бобслей (четвърки мъже), кърлинг - финал (мъже), фигурано пързалияне - галаконцерт, хокей на лед: среща за 3-о място, кърлинг (мъже) - финал
- 28 ФЕВРУАРИ, НЕДЕЛЯ**
21.45 - 0.45 Ски бягане 50 км (мъже), хокей на лед: финал
3.30 - 5.30 Закриване
- 1 МАРТ, ПОНЕДЕЛНИК**
13.00 ч. Закриване (потврение)